

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Mgr. Ondřej Čermák

Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů

Rigorózní práce

Pověřený akademický pracovník: doc. JUDr. Petr Smolík, Ph.D.

Tematický okruh: Civilní právo procesní

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 12. 2. 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval/a samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 291.179 znaků včetně mezer.

Mgr. Ondřej Čermák

V Praze dne 12. 2. 2023

Rád bych tímto poděkoval doc. JUDr. Petru Smolíkovi, Ph.D. za odborné vedení při zpracování této rigorózní práce. Také bych rád poděkoval JUDr. Janu Exnerovi, Ph.D. za cenné rady a podnětné připomínky, jež pomohly při tvorbě této práce.

Obsah

Obsah

Úvod	1
1. Sport a právo (právní regulace dopingů ve sportu)	3
1.1. Sportovní právo	4
1.2. Prameny sportovních předpisů	5
1.2.1. Mezinárodní prameny a jejich implementace	7
1.2.2. Vnitrostátní prameny	12
1.3. Autonomie sportovních spolků a jejich rozhodování	16
1.3.1. Antidopingový výbor České republiky	19
1.3.2. Původ závazku boje proti dopingů	21
1.3.3. Dopad novelizace Směrnice pro kontrolu a postihů dopingů ve sportu v České republice v září 2022	24
1.4. Možnost přezkumu obecnými soudy	27
2. Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů	33
2.1. Povaha řízení v porovnání s jednotlivými právními odvětvími	33
2.1.1. Disciplinární řízení	33
2.1.2. Rozhodčí řízení	37
2.1.3. Občanskoprávní řízení	43
2.1.4. Správní a trestní řízení	47
2.1.5. Řízení sui generis	52
2.2. Průběh řízení před disciplinárním orgánem	54
2.2.1. Zahájení řízení a pozastavení činnosti	54
2.2.2. Projednání před rozhodovacím orgánem	57
2.2.3. Dokazování dopingů	59
2.2.4. Vydání rozhodnutí	62
2.3. Sankce za porušení antidopingových předpisů a způsob jejich ukládání	65
2.3.1. Postup disciplinárního orgánu při ukládání sankcí	66
3. Rozhodování jednotlivých instancí ve věci porušení antidopingových předpisů – rozhodovací soustava	71
3.1. Řízení v prvním stupni	72
3.1.1. Podstatné změny v rámci řízení v prvním stupni po 1. 9. 2022	74
3.2. Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem	75
3.2.1. Sportovci národní úrovně	76
3.2.2. Sportovci mezinárodní úrovně	81
3.3. Arbitrážní soud pro sport (CAS)	82

3.4.	Švýcarský federální soud a Evropský soud pro lidská práva	86
4.	Rozhodování disciplinárních orgánů v praxi – případová studie	89
4.1.	Rozhodování jednotlivých stupňů v rámci dopingového případu podle Směrnice 2015 – případ Jana Šefla	90
4.1.1.	Řízení před orgánem prvního stupně – disciplinární komisí Českého svazu plaveckých sportů	90
4.1.2.	Řízení před odvolacím orgánem – výkonným výborem Českého svazu plaveckých sportů	92
4.1.3.	Řízení před dovolacím orgánem – Rozhodčí komisí Českého olympijského výboru	93
4.1.4.	Ombudsman Českého olympijského výboru	97
4.2.	Alternativní průběh řízení v případě Jana Šefla	100
4.2.1.	Postup disciplinárních orgánů v rámci řízení se sportovcem mezinárodní úrovně	100
4.2.2.	Postup disciplinárních orgánů podle Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice ze dne 1. 9. 2022	103
5.	Východiska pro odstranění rozdílnosti vydávaných rozhodnutí	105
5.1.	§ 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku	105
5.2.	Rozhodovací „superorgán“	106
5.3.	Začlenění právní pomoci do rozhodovací praxe	107
5.4.	Národní rozhodčí soud pro sport jako kombinace výše uvedených východisek	110
	Závěr	111
	Seznam zkratk	112
	Seznam použitých zdrojů	113
	Seznam příloh	120
	1. Příloha č. 1 – Závazek sportovce ve věci dopingů ve sportu	120
	2. Příloha č. 2 – Disciplinární řád Českého svazu plaveckých sportů ze dne 4. 4. 2017	120
	Příloha č. 1	121
	Příloha č. 2	122
	Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů	127
	Abstrakt	127
	Klíčová slova: antidopingové předpisy, řízení se sportovcem, Antidopingový výbor ČR, Český olympijský výbor, Arbitrážní soud pro sport (CAS), Národní rozhodčí soud pro sport, národní sportovní federace, Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice	128
	The proceedings in case of violation of antidoping rules	128
	Abstract	128
	Keywords: antidoping rules, proceedings with athlete, Czech Anti-Doping Committee, Czech olympic Committee, Court of Arbitration for Sport (CAS), National Arbitration Court for Sport, national sport federation, Directive for the Control and Punishment of Doping in Sport in the Czech Republic	129

Úvod

Téma této práce, tedy *Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů*, jsem si vybral z několika důvodů. V první řadě jsem sport sám aktivně provozoval a již během své sportovní kariéry jsem se s tímto druhem řízení setkal jakožto zúčastněná (nikoliv však z porušení těchto pravidel obviněná osoba). Po několika letech jsem v rámci tohoto řízení vystupoval v pozici právního zástupce, resp. obecného zmocněnce z porušení antidopingových pravidel obviněného sportovce, což mě přivedlo k jednomu z dílčích cílů této práce v podobě návrhu východisek pro leckdy rozdílné rozhodování jednotlivých rozhodovacích orgánů, které ne vždy v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů postupují zcela jednotně, což může mnohdy vést až k vydávání nespravedlivých rozhodnutí.

Již v úvodu lze konstatovat, že toto řízení je zcela specifickým druhem řízení, které může být poměrně těžko srozumitelné nejen pro dotčeného sportovce, ale též pro jejich právní zástupce či právní teoretiky. Autorů, kteří by se touto problematikou zabývali, není mnoho, přičemž komplexnější teoreticko-právní rozbor tohoto druhu řízení chybí úplně.

V průběhu psaní této práce došlo k přijetí „nového“ Světového antidopingového kodexu, který novelizoval předchozí kodex z roku 2015. Spolu s tím přijal Antidopingový výbor České republiky též novelizovanou Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice, která reflektovala změny učiněné v rámci novely uvedeného celosvětového předpisu. V roce 2022 došlo ke dvěma dalším novelizacím, které ještě více přiblížily řízení ve věci porušení antidopingových předpisů v České republice celosvětově uznávanému systému rozhodování těchto sporů užívaným Arbitrážním soudem pro sport v Lausanne (CAS). Také v rámci nově zřízeného Národního rozhodčího soudu pro sport budou mít strany sporu pravomoc jmenovat profesionální rozhodce s obligatorní znalostí sportovního práva, a to ze seznamu rozhodců navrhovaných jednotlivými sportovními federacemi. Vzhledem k tomu, že obě novelizace provedené v roce 2022 i nadále vycházejí ze Světového antidopingového kodexu přijatého v roce 2021, neměly by tyto novely mít zásadní dopad na průběh samotného řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, jemuž se bude tato práce taktéž věnovat. Je-li v této práci citována Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinná od 1. 1. 2021 (dále též „Směrnice 2021“) odpovídá toto znění též Směrnici účinné od 1. 1. 2022, příp. též od 1. 9. 2022. V případě, že došlo k novelizaci příslušné části Směrnice 2021, je upravené znění uvedeno buď přímo v textu této práce, nebo v poznámce pod čarou.

Tato práce má mimo jiné za cíl poukázat na změny mezi původní a současnou právní úpravou antidopingových předpisů a pokusit se odpovědět na otázku, jakým způsobem tato novelizace ovlivní boj proti dopingu jako takový, případně zda by při postupu podle novelizovaného Světového antidopingového kodexu, resp. příslušné směrnice Antidopingového výboru ČR probíhalo řízení ve věci porušení dopingových předpisů stejným způsobem či nikoli.

V neposlední řadě by tato práce měla osvětlit povahu řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, resp. vysvětlit jednotlivá specifika tohoto řízení v porovnání s tzv. „tradičními“ právními odvětvími.

1. Sport a právo (právní regulace dopingu ve sportu)

Lidstvo mělo odjakživa ve své povaze soutěžit a porovnávat své síly. Vzhledem k tomu, že měření sil v rámci válečných bitev nebyl zcela ideální způsob pro takové měření, dospěla společnost k tomu, že vhodnější alternativou jsou různá sportovní klání, kde se mohou utkat nejen nejlepší z nejlepších, ale též běžní občané, kteří se tak mohou poměřit s jinými sportovci na své úrovni.

Samozřejmě, že existuje obrovské množství lidí, kteří dělají sport tzv. pro radost, bez jakýchkoli ambicí účastnit se sportovních akcí, a kteří v zásadě odmítají soutěžit s ostatními. Namísto toho chtějí překonávat pouze sami sebe. Nicméně troufám si tvrdit, že většina z lidí aktivně provozujících nějaký sport také na amatérské úrovni, má tu a tam tendenci se nějaké té sportovní soutěže zúčastnit a poměřit své síly s ostatními. Na tomto principu je pak založen výkonnostní sport, jehož cílem je podat co možná nejlepší výkon, zvítězit, příp. dosáhnout co nejlepšího umístění nebo času, přičemž toto snažení mnohdy sahá až za hranice lidských možností.¹

Aby takové měření vůbec bylo možné, je nutné nastavit jednoznačná a víceméně ustálená pravidla, jimiž se potenciální účastník takového sportovního měření musí řídit. V první řadě se jedná o rozdělení na jednotlivé sportovní disciplíny. Známé Olympijské heslo „rychleji, výše, silněji“ v žádném případě nepostačí k rozdělení veškerých sportovních činností na jednotlivé disciplíny, nicméně můžeme jej použít jako základní dělicí element. Pokud mají jednotlivci ambice soutěžit v rychlosti, je nejdříve nutné určit, na jakou vzdálenost se bude soutěž konat. Neméně důležitým prvkem je též určení, jakým způsobem bude vzdálenost překonávána. V neposlední řadě jsou to různé kategorie, do kterých je každý účastník sportovního závodu zařazen, ať už se jedná o zcela základní rozdělení na muže a ženy či např. kategorie váhové, věkové a další. Soubor těchto pravidel nazýváme sportovní normy. U sportovních norem však na rozdíl od norem právních absentuje jejich vynutitelnost státní mocí. Legitimitu těchto sportovních norem nalezneme u soukromoprávních subjektů, které byly vytvořeny právě za účelem provozování příslušné sportovní činnosti. Ne vždy jsou však všechna sportovní pravidla zcela jednotná, což může pramenit jak z konkurence významných zastřešujících subjektů (např. několik boxerských federací či Světová plavecká liga ISL jako konkurence světového poháru zastřešovaného Světovou plaveckou federací FINA) tak z možnosti určité modifikace jinak jednotných celosvětových pravidel v rámci menších regionálních uskupení. Nicméně většinou se

¹ NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. 2. vyd. Velké Přílepy: Nakladatelství Olympia s.r.o., 2018. ISBN 978-80-7376-539-2, s. 14

v rámci určitého sportu vyskytuje jedna celosvětová zastřešující organizace (fotbal – FIFA, plavání – FINA, cyklistika – UCI, a jiné).

Bohužel se soutěživou povahou lidstva je spojena také spousta negativních jevů, kdy se někteří v lepším případě jednotlivci, v horším pak organizované skupiny, snaží získat výhodu oproti ostatním díky nepovoleným prostředkům, mezi které nejčastěji řadíme dopingové látky. Vyskytují se však také případy, o nichž hovoříme jako o technologickém dopingu spočívajícím ve snaze získání určité výhody pomocí technologických zařízení, materiálů či úprav závodních prostředků, kterou však tyto sporty nepovolují. Jedním dechem je nutné dodat, že tento technologický doping není dopingem v užším slova smyslu, jak jej chápou tzv. antidopingové předpisy. Tato práce se tak bude zabývat výlučně dopingem v užším slova smyslu, tedy dopingem v podobě užití zakázaných látek a metod uvedených v Seznamu zakázaných látek a metod, jež jsou biologicky-chemického původu.

Soubor norem právně regulující výše uvedené oblasti se pak často nazývá sportovní právo.

1.1. Sportovní právo

„Sportovní právo“ je abstraktní pojem, o jehož samotné existenci se v akademických kruzích vedou poměrně časté spory, kdy první skupina definuje sportovní právo jako souhrn veškerých pravidel, které se sportem souvisí, a považuje jej za samostatnou právně-vědní disciplínu. Podle této teorie se jedná o **normy sui generis**, které nemají původ ani v právu mezinárodním ani ve vnitrostátních právních systémech, ale jsou tvořeny souborem obecných principů a sportovních obyčejů někdy nazývaných též „*lex sportiva*“, jejich existence byla konstatována též v některých rozhodnutích Arbitrážního soudu pro sport.² Druhá akademická skupina pak existenci sportovního práva popírá a tvrdí, že se jedná pouze o určitý soubor pravidel vycházející z jiných (tradičních) právních odvětví, která mají v právní teorii své pevné místo, ať už se jedná o právo občanské, pracovní, správní či dokonce trestní. Tato druhá skupina pak raději používá pojmy jako právo ve sportu či právo a sport.³

² MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6. s. 6

³ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 9

Každopádně je nutné si uvědomit, že právní normy dotýkající se oblasti sportu jsou obsaženy v širokém spektru právních odvětví a nalezneme mezi nimi jak normy z oblasti veřejného, tak soukromoprávního charakteru různé právní síly i závaznosti.⁴

I přes výše uvedenou nekonzistentnost názorů ohledně používané terminologie, bude pro účely této práce nadále soubor těchto pravidel označován jako „sportovní právo“.

Za svým způsobem samostatné odvětví sportovního práva lze dle mého názoru považovat právní předpisy regulující oblast užití dopingových látek.

1.2. Prameny sportovních předpisů

V obecné právní teorii jsou za prameny práva považovány **právní obyčeje** (nejstarší pramen práva, jež se vyznačuje svou stálostí, avšak díky své organické povaze může poměrně snadno dojít k jeho „nenásilné“ změně v důsledku vývoje společnosti), **soudní precedenty** (individuální právní akt, zpravidla první rozhodnutí soudu v dosud neřešené právní oblasti, jež se stalo obecně závazným, a které zároveň poskytuje legitimní očekávání jednotlivce v konzistentnost soudních rozhodnutí⁵), **normativní právní smlouvy** jako dvoustranné projevy vůle (vznikají zpravidla na základě konsensu, v českém právním prostředí se může jednat svou povahou jak o smlouvu mezinárodní, tak o smlouvu vnitrostátní – kolektivní) a v neposlední řadě též **normativní právní akty** (právní předpisy jednostranně vydávané obecně uznávanou autoritou, nejčastěji – nikoli však výhradně – státem, jako předem daná pravidla chování).

Pro úplnost je nutné dodat, že Švýcarský federální tribunál v otázce pramenů práva konstatoval, že rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport prameny práva ve smyslu právní teorie nejsou, jelikož pravomoc Arbitrážního soudu pro sport je založena v soukromoprávní rovině na základě svobodné vůle stran vyvozuje svojí jurisdikci na základě vůle stran.⁶

⁴ MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6. s. 5

⁵ Tuto zásadu vyjadřuje § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle něhož: „Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.“

⁶ Swiss International Arbitration Decisions. *Rozhodnutí Švýcarského federálního tribunálu 4A_110/2012, X v. International Cycling Union (UCI)*. [online]. 2012 [cit. 2021-11-17]. Dostupné na: <https://www.swissarbitrationdecisions.com/sites/default/files/9%20octobre%202012%204A%20110%202012_0.pdf>

Stejně jako v obecné právní teorii můžeme prameny sportovních předpisů rozdělit na prameny mezinárodní a prameny vnitrostátní. A stejně jako u obecných právních předpisů je nutné konstatovat, že se zdaleka nejedná o jediné možné dělení, neboť právě toto rozdělení není z hlediska sportovních předpisů vždy vhodné.

S ohledem na již nastíněnou problematiku sportovního práva jako samostatné vědní disciplíny je nutné rozlišovat obecně závazné normy (lhostejno zda se jejich původ nachází v právu mezinárodním, potažmo právu Evropské unie či v právu vnitrostátním) a sportovní normy pramenící z interních aktů jednotlivých sportovních organizací či svazů, přičemž tyto interní sportovní normy nesmí být s obecně závaznými normami v rozporu.

Specifičnost sportu však v určitých situacích dovoluje chování jinak nepřijatelné. Jako příklad můžeme nepochybně uvést bojové sporty, u nichž jejich účastníci přijímají vyšší riziko zranění než je tomu v běžné společnosti, aniž by takové zranění v rámci pravidel boje zpravidla zakládalo možnost postihnout „útočníka“, který druhému účastníkovi sportovního zápasu takové zranění způsobil. To vše samozřejmě za předpokladu dodržení základních pravidel stanovených pro konkrétní zápas, kdy jejich překročení může mít v určitých případech za následek nastoupení obecně závazných pravidel vedoucích až k trestněprávní odpovědnosti.

Stejně jako v případě vztahu mezinárodních a vnitrostátních norem obecných právních předpisů, lze i mezi normami sportovními pozorovat určitou nadřazenost mezinárodních pravidel, jelikož jedině tak je zaručena rovnost všech sportovců při mezinárodních soutěžích. Zjednodušeně lze říci, že členství jednotlivých národních svazů v mezinárodních sportovních organizacích je podmíněno respektováním základních pravidel stanovených příslušnou mezinárodní organizací s tím, že v případě jejich nerespektování není jednotlivým sportovcům umožněno se účastnit mezinárodních sportovních klání.

Jak již název této práce napovídá, bude vhodné se pro její účely zaměřit na **prameny upravující oblast dopingů**, konkrétně na prameny upravující řízení v případě porušení antidopingových předpisů jednotlivými sportovci, které je s těmito sportovci v takovém případě zahájeno.

1.2.1. Mezinárodní prameny a jejich implementace

Mezinárodní sportovní právo je tvořeno převážně z úmluv a dohod s přihlédnutím k obecným pravidlům mezinárodního práva⁷, nicméně jsou doplněny též normami mající svůj původ v soukromém právu.

Evropská antidopingová úmluva byla přijata v rámci Rady Evropy již v roce 1989 a jako jeden z prvních dokumentů vůbec se zabývala oblastí dopingu ve sportu. Státy přistoupivší k této úmluvě se zavázaly mimo jiné ke sladění doposud nejednotného systému antidopingových předpisů včetně seznamu zakázaných látek, procedur dopingových kontrol a taktéž k uznávání suspendování a jiných trestů uložených jinými sportovními organizacemi v jiných zemích. Významnou smluvní povinností signatářských států bylo bezesporu přijetí takových opatření, na jejichž základě by bylo v případě porušení antidopingových předpisů možné odeprýt dotace z veřejných zdrojů provinivším se sportovcům potažmo přímo sportovním organizacím. Tehdejší Česká a Slovenská federativní republika přistoupila k Radě Evropy v roce 1991. Evropskou antidopingovou úmluvu pak podepsala (již samostatná) Česká republika v roce 1995 ve Štrasburku. S ohledem na skutečnost, že tento podpis byl učiněn na základě předchozího souhlasu vlády, vstoupila tato úmluva pro Českou republiku v platnost 1. 6. 1995. Prezident republiky po předchozím schválení parlamentem České republiky ratifikoval tuto úmluvu spolu s Dodatkovým protokolem⁸ v roce 2004, přičemž teprve tímto okamžikem se tato úmluva definitivně stala součástí českého právního řádu ve smyslu článku 10 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky a jakožto mezinárodní smlouva je tedy aplikačně nadřazena vnitrostátním předpisům. Evropská antidopingová úmluva sama o sobě neupravuje konkrétní práva a povinnosti jednotlivých sportovců ani sportovních organizací, postrádá jakákoli sankční ustanovení a její praktické použití (s výjimkou závazku jednotlivých států podmínit poskytování dotací důsledným dodržováním antidopingových předpisů) je tak spíše v oblasti teorie. Ke skutečně efektivnímu a jednotnému systému boje proti dopingu došlo až o mnoho let později s přijetím Světového antidopingového kodexu.

⁷ MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6. s. 5

⁸ Dodatkový protokol k Evropské antidopingové úmluvě byl podepsán členskými státy Rady Evropy ve Varšavě v roce 2002 a jeho hlavní přínos spočívá v možnosti zrušení vízové povinnosti pro mezinárodní dopingové komisaře za účelem provedení kontrol.

Základním pramenem mezinárodního práva v oblasti dopingu je **Světový antidopingový kodex** (dále též „Kodex“), který přijala v roce 2003⁹ Světová antidopingová agentura, World Anti-Doping Agency, často označovaná zkráceně jako WADA. Světová antidopingová agentura byla založena dle švýcarského práva na světové konferenci o dopingu v roce 1999 v Lausanne. Hlavním iniciátorem byl Mezinárodní olympijský výbor, který v důsledku šokujících odhalení v cyklistice v létě 1998 usiloval o zefektivnění spolupráce mezinárodních organizací a sportovních asociací v oblasti boje proti dopingu. Nedlouho poté se její sídlo přesunulo do Montrealu v Kanadě. Svou povahou se jedná o soukromoprávní instituci a stejně tak je na Světový antidopingový kodex nutné nahlížet jako na soukromoprávní dokument, jehož legitimita leží v svobodné vůli jednotlivců vyjádřenou jejich ochotou vstoupit do příslušného spolku sdružujícího sportovce daného sportovního odvětví, čímž (často konkludentně) vyjadřují s tímto kodexem svůj souhlas.

Světový antidopingový kodex ve svém úvodu stanoví: „*Kodex je základním a univerzálním dokumentem, na němž je založen Světový antidopingový program ve sportu. Účelem Kodexu je podporovat boj proti dopingu celkovou harmonizací klíčových antidopingových prvků.*“¹⁰ Toto prohlášení dle mého názoru zcela přesně definuje postavení Kodexu mezi ostatními prameny antidopingových předpisů.

Součástí Světového antidopingového kodexu jsou komentáře, které poskytují výkladová pravidla a dávají tak návod, jakým způsobem postupovat ať už v jednotlivých případech porušení antidopingových předpisů sportovcem či v rámci přijímání příslušných opatření sportovních organizací za účelem provádění antidopingového programu. Také tyto komentáře značně přispívají k harmonizaci antidopingových pravidel.

Článek 20.5. Světového antidopingového kodexu předpokládá, že národní antidopingové organizace budou prosazovat antidopingovou politiku v souladu s tímto Kodexem a budou vydávat své vlastní „prováděcí“ předpisy, kterými implementují pravidla obsažená v tomto kodexu.

Za zcela zásadní je v oblasti implementačních pravidel Kodexu nutné označit článek 23.2. Předmětný článek taxativně stanovuje články Kodexu, které musí být obsaženy v pravidlech každé Antidopingové organizace bez podstatných změn, možné jsou pouze nepodstatné jazykové modifikace v názvu organizace apod.

⁹ Světový antidopingový kodex nabyl účinnosti v roce 2004 a byl několikrát novelizován. Poslední novela byla schválena 7. 11. 2019 a nabyla účinnosti 1. ledna 2021.

¹⁰ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>

Jedná se o následující články:

- Článek 1 (Definice dopingů)
- Článek 2 (Porušení antidopingových pravidel)
- Článek 3 (Dokazování dopingů)
- Článek 4.2.2 (Specifické látky nebo Specifické metody)
- Článek 4.2.3 (Návykové látky)
- Článek 4.3.3 (Rozhodnutí WADA o Zakázaných látkách a Zakázaných metodách v Seznamu)
- Článek 7.7 (Ukončení sportovní činnosti)
- Článek 9 (Diskvalifikace výsledků jednotlivce)
- Článek 10 (Sankce pro jednotlivce)
- Článek 11 (Důsledky pro týmy)
- Článek 13 (Odvolání) s výjimkou čl. 13.2.2, 13.6 a 13.7
- Článek 15.1 (Závaznost rozhodnutí Signatářů)
- Článek 17 (Promlčení lhůta)
- Článek 26 (Výklad Kodexu)
- Příloha 1 - Definice¹¹

Nicméně již ve svém úvodu stanovuje Světový antidopingový kodex, že povinná jsou ve své podstatě všechna jeho ustanovení, přestože nemusí být začleněna doslovně. V případě taxativně nevyjmenovaných ustanovení však Kodex dává antidopingovým organizacím (při respektování povinných zásad!) možnost určité flexibility při formulování pravidel na národní úrovni. Jedná se například o plánování a provádění testování sportovců v souladu s článkem 5 Kodexu či používání vlastního způsobu zpracování výsledků, pokud tento způsob splňuje požadavky stanovené v Mezinárodním standardu pro Nakládání s výsledky.¹²

Článek 20.5. Světového antidopingového kodexu, resp. komentář k němu, však umožňuje menším národním dopingovým organizacím přenést řadu povinností na regionální antidopingovou organizaci, kterou se ve smyslu kodexu rozumí regionální subjekt, který členské státy určily ke koordinování a řízení přidělených oblastí svých národních antidopingových programů. Kromě „základního“ členění regionálních antidopingových organizací na Evropskou, Africkou, Americkou, Asijskou a Oceánskou se tyto dále dělí na menší regionální subjekty, když

¹¹ *Tamtéž.* s. 75-76

¹² *Tamtéž.* s. 27

jejich členové nedisponují ekonomickými ani personálními prostředky pro zajištění řádného provádění antidopingového programu. Kupříkladu v rámci Evropy je vytvořena Východoevropská divize, jejímiž členy jsou Albánie, Arménie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Kosovo, Severní Makedonie a Moldavsko¹³.

Vzhledem k soukromoprávní povaze Světového antidopingového kodexu, kdy jednotlivé státy nemohou k tomuto kodexu samy o sobě přistoupit¹⁴, byla v roce 2005 v Paříži státy přijata **Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu UNESCO** (dále též „úmluva“), čímž de facto došlo k rozšíření působnosti Evropské antidopingové úmluvy na celosvětovou úroveň. Úmluva ve svém článku 4 vymezuje vzájemný vztah Mezinárodní úmluvy proti dopingů ve sportu UNESCO a Světového antidopingového kodexu následovně: *„Za účelem koordinace při realizaci boje proti dopingů ve sportu na národní a mezinárodní úrovni se státy, smluvní strany, zavazují k dodržování zásad Kodexu, který je základem pro opatření uvedená v Článku 5 této Úmluvy. Úmluva neobsahuje nic, co by bránilo státům, smluvním stranám, v přijetí dalších opatření komplementárních ke Kodexu.“*¹⁵ Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu UNESCO byla v České republice vyhlášena ve sbírce mezinárodních smluv a v platnost vstoupila dne 1. června 2007. Prostřednictvím této úmluvy se také Česká republika přímo zavázala k dodržování pravidel stanovených Světovým antidopingovým kodexem a dále v souladu s článkem 7 předmětné úmluvy koordinovat tato pravidla na vnitrostátní úrovni prostřednictvím (národních) antidopingových organizací. Touto organizací je v České republice Antidopingový výbor České republiky (k tomu blíže viz kapitola 1.3.1 *Antidopingový výbor České republiky* této práce).

Jak Světový antidopingový kodex, tak Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu UNESCO obsahují definice pojmů spojených s dopingem, přičemž článek 2 úmluvy stanovuje, že tyto definice je nutné vykládat ve smyslu Světového antidopingového kodexu s tím, že pokud jsou v rozporu, použije se definice dle této úmluvy. Předmětná úmluva dále klade jednotlivým státům za cíl omezit dostupnost zakázaných látek a metod při sportovní činnosti a přijmout tak opatření

¹³ Světová antidopingová agentura. *Regional Anti-Doping Organisations (RADO)*. [online] 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné na: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are/anti-doping-community/regional-anti-doping-organizations-rado#Europe>>

¹⁴ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. 1. vyd. Praha: Auditorium s.r.o., 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 32

¹⁵ Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO). *Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu*. [online] 19. 10. 2005 [cit. 2021-11-14]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/mezinarodni_umluva_proti_dopingu_ve_sportu_UNESCO.pdf>

s cílem kontroly produkce, pohybu, dovozu, distribuce a prodeje. Zároveň však stanovuje, že přijatá opatření nebudou bránit užití ve sportu zakázaných látek pro zákonné účely.¹⁶

Za významný mezinárodní pramen sportovního práva je nutné bezpochyby považovat též **Kodex sportovní arbitráže**, nazývaný též Kodex CAS¹⁷, který představuje soubor vlastních procesních pravidel Arbitrážního soudu pro sport (k němu podrobněji viz kapitola 3.3 *Arbitrážní soud pro sport (CAS)* této práce) sídlícího ve švýcarském Lausanne, do jehož působnosti patří rozhodování téměř všech sporů, přesahujících rámec vnitrostátního projednání daného případu. V případě zaměření na porušení antidopingových předpisů se jedná nejčastěji o spory mezi konkrétním sportovcem a příslušným disciplinárním orgánem, který v daném případě rozhoduje za účasti vnitrostátního antidopingového výboru o vině a trestu za provinění sportovce při porušení antidopingových pravidel.

Za nejvýznamnější z těchto mezinárodních pramenů je bezpochyby nutné označit Světový antidopingový kodex, který tvoří jakousi „bibli“ boje proti dopingu, když v případě porušení antidopingových pravidel je s provinivším se sportovcem (případně též jinou osobou podezřelou z jejich porušení) zahájeno samostatné řízení. Toto řízení se následně řídí pravidly stanovenými právě ve Světovém antidopingovém kodexu, resp. v dokumentu příslušné národní antidopingové organizace, která jej implementovala v rámci konkrétního státu. Ostatní prameny v oblasti boje proti dopingu jsou spíše upozaděny a postupuje se právě podle Světového antidopingového kodexu, příp. vnitrostátního předpisu, kterým byl uvedený kodex implementován.

Zbylé (nejen) mezinárodní prameny obsahují spíše jakési obecné deklarace, na jejichž základě mají jednotlivé státy či sportovní organizace přijímat příslušná opatření. Naproti tomu Světový antidopingový kodex (příp. jeho vnitrostátní implementované modifikace) je jak hmotněprávním, tak procesněprávním předpisem stanovující jednoznačná pravidla, jimiž se musí jednotliví sportovci a též sportovní federace řídit.

V širším slova smyslu je za mezinárodní pramen práva v oblasti boje proti dopingu možné označit též **Smlouvu o fungování Evropské unie**, kdy článek 165 odst. 2 mimo jiné uvádí: „Činnost Evropské unie je zaměřena na rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za

¹⁶ Tamtéž, s. 8

¹⁷ Court of Arbitration for Sport. *Code of Sports-related Arbitration*. [online] 1. 7. 2021 [cit. 2021-10-16]. Dostupné na: <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2021/03/CAS_Code_2021_EN_.pdf>

sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.“¹⁸
Z citovaného článku je možné vypozařovat určitý akcent na dodržování rovných pravidel v případě boje proti dopingu za účelem zajištění spravedlivé soutěže.

1.2.2. Vnitrostátní prameny

V souladu s mezinárodními prameny pak jednotlivé členské státy Světové antidopingové agentury přijímají svá pravidla pro boj s dopingem ve sportu. Tato pravidla pochopitelně vycházejí z pravidel mezinárodních a ve většině případů se jedná o jakousi jejich implementaci s přihlédnutím ke konkrétním specifikům fungování jednotlivých vnitrostátních sportovních organizací. Tyto vnitrostátní prameny sportovního práva navíc určitým způsobem doplňují prameny mezinárodní, když mezinárodní prameny z mnoha důvodů nemohou obsáhnout jednotlivá specifika konkrétního státu.

Prvním dokumentem týkajícím se problematiky dopingu ve sportu byla v České republice Česká antidopingová charta vydaná 2. 12. 1993 Antidopingovým výborem České republiky, který k jejímu přijetí vybídl veškeré sportovní organizace s cílem výchovy mládeže v oblasti boje proti dopingu¹⁹. V roce 2018 byla přijata **Česká charta proti dopingu**²⁰, která představuje zejména soubor prohlášení přistoupivších sportovních organizací (jednotlivých národních federací) dodržovat veškeré platné předpisy v oblasti boje proti dopingu. Obdobně jako Evropská antidopingová úmluva neupravuje konkrétní práva a povinnosti jednotlivých sportovců ani sportovních organizací a postrádá jakákoli sankční ustanovení.

Ve vztahu k dopingu musíme za zcela stěžejní označit **Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice** vydávanou Antidopingovým výborem České republiky. Předmětná směrnice nabyla v České republice účinnosti 1. 6. 2004 a naposledy byla aktualizována v roce Antidopingovým výborem ČR v září 2022. Tato „nová“ směrnice obsahuje hned ve svém Úvodu následující prohlášení: *„Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice (dále jen „Směrnice“) je přijímána a implementována v souladu s povinnostmi Národní antidopingové organizace, vyplývajícími z Kodexu²¹ a na podporu soustavné činnosti*

¹⁸ Článek 165 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

¹⁹ NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. 2. vyd. Velké Přílepy: Nakladatelství Olympia s.r.o., 2018. ISBN 978-80-7376-539-2, s. 123

²⁰ Jedná se de facto o novelizaci České antidopingové charty, přičemž v případě dřívějšího připojení k České antidopingové chartě není nutné Českou chartu proti dopingu podepisovat znovu.

²¹ Myšlen Světový antidopingový kodex účinný od roku 2021, o němž je blíže hovořeno v kapitole 1.2.1. Mezinárodní prameny.

Antidopingového výboru ČR (dále jen „ADV ČR“) směřující k eliminaci dopingu ve sportu v České republice.“²². Z citovaného prohlášení je zcela nepochybné, že předmětná Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice vychází přímo ze Světového antidopingového kodexu, používá jeho definice, které jsou pro lepší přehlednost psány kurzívou a velkým počátečním písmenem. Veškeré definice jsou pak ještě souhrnně uvedeny v Příloze č. 1 Směrnice 2021²³.

Nedílnou součástí Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice z roku 2021 (dále též „Směrnice 2021“) jsou výkladová pravidla jednotlivých ustanovení, která jsou činěna formou Poznámek pod čarou (v případě Světového antidopingového kodexu se jedná o komentáře – viz výše). V předchozích verzích Směrnice předmětné poznámky obsaženy nebyly a pro výklad bylo nutné použít Komentáře obsažené přímo ve Světovém antidopingovém kodexu. Osobně se domnívám, že implementace výkladových pravidel přímo do Směrnice přispěje k lepší vzdělanosti a pochopení antidopingových pravidel na národní úrovni, neboť nelze v obecné rovině předpokládat, že by jednotliví sportovci ale též národní sportovní federace či jiné disciplinární orgány při výkladu antidopingových pravidel hledali výkladová ustanovení v dalším předpise, přestože jim to článek 24.3. Směrnice 2021, podle něhož *byla Směrnice přijata v souladu s příslušnými ustanoveními Kodexu a Mezinárodních standardů a je vykládána způsobem, který je v souladu s příslušnými ustanoveními Kodexu a Mezinárodních standardů*²⁴, přímo ukládá²⁵. Citovaný článek navíc v případě rozporu mezi textem Směrnice a Kodexu stanovuje aplikačně-interpretaci přednost Kodexu.

Uvedená Směrnice pak tvoří základní procesní předpis upravující řízení proti sportovci, jež čelí podezření z dopingu. Směrnice však obsahuje jak procesní postup ohledně disciplinárního řízení za porušení antidopingových pravidel, tak hmotněprávní úpravu jiných oblastí bezprostředně spojených s porušením antidopingových pravidel jako například úpravu práv a povinností sportovců (též spolků, organizací, jiných osob, atd.), seznam zakázaných látek a metod či případných sankcí jako důsledek nežádoucího chování, a jiné.

²² Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Brnice%202021.pdf>>

²³ *Tamtéž*, s. 4.

²⁴ *Tamtéž*, s. 62

²⁵ V případě Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice vydané v roce 2015 bylo toto pravidlo obsaženo v čl. 18. 4., nicméně tato povinnost nebyla ze strany národních sportovních federací často dodržována. V případě Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice vydané v lednu 2022 i v září 2022 je pak čl. 24.3 shodného znění i čísla jako v případě Směrnice 2021.

Jedná se tak svou povahou o předpis širokospektrální, upravující de facto veškerá antidopingová pravidla, jež musí jednotlivý sportovec znát. Pochopitelně toto neplatí absolutně, neboť Směrnici je nutné vykládat v širším slova smyslu, když tato odkazuje na další dokumenty, jež předmětnou Směrnici buď přímo tvoří (Příloha č. 1 Směrnice – Definice) nebo na ně Směrnice odkazuje (dle čl. 4.1. Směrnice 2021 se jedná např. o Seznam zakázaných látek a metod, který je publikován a upravován dle potřeby, minimálně však jednou ročně Světovou antidopingovou agenturou).

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále též „trestní zákoník“) ve svém § 288 stanovuje: „*Kdo neoprávněně ve větším množství vyrobí, přechovává, doveze, vyveze, proveze, nabídne, prodá, jinému poskytne nebo podá látku s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem, nebo kdo vůči jinému použije metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu nebo jinou metodu s dopingovým účinkem za jiným než léčebným účelem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.*“²⁶ V českém právním řádu se jedná o jedno z mála ustanovení, které v trestněprávní rovině upravuje doping jako takový. V České republice není samotné užití dopingové látky trestným činem, jako je tomu v některých zahraničních zemích. Nezřídka můžeme v mediích zaznamenat informaci, že v rámci zahraničních soutěží došlo k razii za účelem zajištění osob podezřelých z užití a distribuce dopingových látek²⁷. Za trestný čin považuje český právní řád pouze jejich výrobu a jiné nakládání s těmito látkami včetně jejich distribuce, a to za předpokladu, že tyto látky nejsou podávány za léčebným účinkem.

Ve smyslu § 289 odst. 4 trestního zákoníku vláda vydala prováděcí **nařízení č. 454/2009 Sb.**, kterým se stanovila, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem, jaké je jejich větší množství, co se považuje za metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu a jiné metody s dopingovým účinkem. Předmětné nařízení pak taxativně uvádí seznam látek s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a dále seznam dopingových metod, za které se pak výslovně považují krevní a genový doping.

S ohledem na skutečnost, že mezi zakázanými dopingovými látkami jsou též látky návykové²⁸, je nutné uvést též **zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách**, který upravuje pěstování těchto látek, zacházení s těmito látkami a s přípravky s jejich obsahem, dále jejich vývoz a dovoz. Uvedený zákon se však problematice dopingu přímo nevěnuje.

²⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. § 288

²⁷ Takové razie proběhly například na: Tour de France 2021, Mistrovství světa v klasickém lyžování 2019, Mistrovství světa v biatlonu 2020 a též 2019 a na dalších sportovních akcích.

²⁸ Např. kokain, heroin, extáze či THC (marihuana)

V souladu s § 18 písm. a) a g) **zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích** vydalo Ministerstvo zemědělství prováděcí **vyhlášku č. 23/2001 Sb., kterou se stanoví druhy potravin určené pro zvláštní výživu a způsob jejich použití**. Uvedené předpisy stanovují obecná pravidla pro výrobu a uvádění potravinových doplňků stravy na trh, jež jsou sportovci hojně využívány za účelem zlepšení regenerace potažmo výkonu, a jejichž složení často balancuje na samotné hraně antidopingových předpisů. Z tohoto důvodu musejí veškeré potravinové doplňky obsahovat jejich přesné složení. Dle § 18 odst. 2 předmětné vyhlášky musí být součástí názvu potravin určených k uspokojování nároků při zvýšeném tělesném výkonu, zvláště sportovním, označení "vhodné pro sportovce" nebo "vhodné při zvýšené tělesné zátěži". Nad rámec této povinnosti se v praxi často můžeme setkat s prohlášeními výrobců, že jimi vyráběný potravinový doplněk neobsahuje žádnou ze zakázaných látek uvedenou na Seznamu zakázaných látek vydávaném Světovou antidopingovou agenturou. Nicméně ani takové prohlášení výrobce nezabavuje sportovce zcela odpovědnosti za vniknutí zakázané látky do jeho těla (k tomu podrobněji viz kapitola 2.3. *Sankce za porušení antidopingových předpisů této práce*).

Pro úplnost je nutné zmínit též **zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu**, který stanovuje působnost Národní sportovní agentury v oblasti boje proti dopingu.

V neposlední řadě je nutné zmínit též **interní normy jednotlivých sportovních organizací** (spolků či jejich národních federací – sportovních svazů), které však, na rozdíl od výše uvedených předpisů, zavazují výlučně jejich členy ať již v oblasti samotného dodržování antidopingových pravidel či v případě disciplinárních řízení vedených při jejich porušení.

Nově nesmíme opomenout ani předpisy vydávané Národní sportovní agenturou, resp. Národním rozhodčím soudem pro sport, který je *národním disciplinárním orgánem ve věci porušení antidopingových předpisů*, a to s účinností od 1. 9. 2022. Jedná se o **Statut Národního rozhodčího soudu pro sport** a též **Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport**, jejichž legitimitu a závaznost pro sportovce musíme odvodit tzv. odspodu, tedy od dobrovolného vstupu sportovce do příslušného spolku (sportovního klubu) a tedy i národní sportovní federace, která se zavázala respektovat antidopingová pravidla a tím se i podřídí jurisdikci antidopingových disciplinárních orgánů (k povaze a legitimitě Národního rozhodčího soudu pro sport blíže viz kapitola 1.3.3. *Dopad novelizace Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice v září 2022*).

1.3. Autonomie sportovních spolků a jejich rozhodování

Spolčování osob představuje jednu ze základních lidských potřeb, která je dokonce upravena přímo v Listině základních práv a svobod, konkrétně v čl. 20. Toto základní lidské právo je možné omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.²⁹ Z těchto důvodů je proto logické, že velká část této právní úpravy je svou povahou dispozitivní a je tedy ponechána na svobodné vůli jednotlivých spolčujících se osob. Pouze menší část právní úpravy je svou povahou kogentní³⁰ a není možné se od ní odchýlit. Je proto pochopitelné, že spolky obecně, a sportovní spolky obzvlášť, jsou nadány značnou mírou vlastní autonomie, v důsledku které mohou rozhodovat o právech a povinnostech svých členů.

Spolčování je zpravidla charakterizováno společným zájmem určitých osob působit jako právnická osoba vůči třetím subjektům. V České republice představuje základní předpis zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále též „občanský zákoník“), který ve svém prvním odstavci § 214 stanovuje, že pro založení spolku jako samosprávného a dobrovolného svazku členu jsou nezbytné alespoň tři osoby vedené společným zájmem³¹. V českém sportovním prostředí představují takové spolky v zásadě jednotlivé kluby či oddíly, které sdružují osoby se zájmem o konkrétní sport zpravidla v určité oblasti (např. v jednom městě). Členové takového spolku se pak scházejí ať už za účelem jeho provozování či následného soutěžení. Dle odstavce druhého § 214 občanského zákoníku mohou tyto spolky k uplatňování společného zájmu vytvořit nový spolek jako svůj svaz³². Tato právní forma je v oblasti sportovního práva zcela běžným vyjádřením vůle spolků sdružit se do své národní federace³³, jejímž prostřednictvím je následně jednotlivým spolkům, resp. jednotlivým členům, umožněno provozovat svůj sport dle mezinárodně uznávaných sportovních pravidel a účastnit se celostátních a následně též mezinárodních soutěží.

²⁹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, článek 20 odst. 3

³⁰ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. *Spolky a spolkové právo*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7. s. 3

³¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. § 214

³² Tamtéž.

³³ O pojmu „národní federace“ oblasti sportovního práva je blíže pojednáno v *podkapitole 1.3.1. Antidopingový výbor České republiky* této práce

Můžeme tedy shrnout, že hierarchie sportovních organizací je postavena na tzv. pyramidové struktuře, kterou tvoří:

- 1) sportovní organizace (jednotlivé spolky jakožto základní článek)
- 2) národní federace
- 3) mezinárodní federace.³⁴

Charakteristickým znakem spolku je nepochybně jeho dobrovolnost. Jinými slovy nikdo nemůže být nucen stát se členem spolku, stejně tak musí být každému umožněno ze spolku vystoupit. Na druhou stranu je nutné podotknout, že některé (mezi)národní sportovní federace získaly v průběhu času natolik výsostné postavení, kdy případné alternativní organizace nemohou sportovcům nabídnout takové výhody jako onen de facto monopolní subjekt. Pokud se tedy sportovec hodlá např. účastnit olympijských her (či jiných sportovní veřejností uznávaných soutěží), nemá jinou možnost než do příslušné sportovní organizace vstoupit, v důsledku čehož je členství fakticky ne zcela dobrovolné³⁵.

V případě profesních komor jako například komory advokátní či lékařské se tak nejedná o spolky³⁶, jelikož členství je v daném případě obligatorním předpokladem pro výkon dané profese. V případě sportovních organizací však i přes určitou podobnost s uvedenými profesními komorami, stále hovoříme o těch sportovních spolcích či svazech jako o soukromoprávních subjektech³⁷, když každému sportovci je i v případě, kdy sportovec není členem příslušného spolku, nadále umožněno provozovat svobodně příslušný sport a v určitých případech též účastnit se spolkem pořádané sportovní akce. V takovém případě však účastník (nečlen spolku) konkludentně, přinejmenším po dobu konání sportovní akce, přijímá spolkem stanovená pravidla a to včetně antidopingových předpisů.

Spolky a zejména spolky sdružené ve svazy je možné považovat za právnické osoby v mnoha ohledech podobné státu, v rámci nichž je praktikována tradiční dělba moci na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní³⁸. Na základě vydaných interních normativních aktů

³⁴ MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6. s. 5

³⁵ OLÍK, Miloš. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-736-3, s. 307

³⁶ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. *Spolky a spolkové právo*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7. s. 4

³⁷ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 37

³⁸ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. 1. vyd. Praha: Auditorium s.r.o., 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 121

(zpravidla vydávaných nejvyšším orgánem spolku/svazu) rozhodují o právech a povinnostech členů (sportovců) i orgány takzvaného kvazisoudního typu³⁹. V případě porušení antidopingových předpisů se jedná v první řadě o orgány disciplinární a též o orgány odvolací, které rozhodují o podaném opravném prostředku proti rozhodnutí disciplinárního orgánu o uložení (či neuložení) sankce. Legitimitu pro takto vydaná rozhodnutí je však na rozdíl od státu nutné hledat v dobrovolnosti vstupu členů do příslušného spolku na základě svobodné vůle a nikoli v automatické nadřazenosti subjektu státu rozhodujícího o právech a povinnostech osob bez ohledu na skutečnost, zda se tyto osoby hodlají těmto rozhodnutím podvolit či nikoli. Stejně tak je nutné konstatovat, že spolky jsou oprávněny vykonávat své pravomoci pouze vůči svým členům na základě jejich konkludentního souhlasu vyjádřeného vstupem do příslušného spolku. V porovnání se státem je spolkům svěřena pravomoc nad svými členy pouze v takových sférách, které bezprostředně souvisí s předmětem činnosti spolků (tedy provozování konkrétního sportu a činností s ním související) a nemohou vynucovat svou moc v oblastech základních práv jednotlivce, které náleží pouze státu⁴⁰ (spolky kupříkladu nemohou rozhodovat o odnětí svobody sportovce, který porušil antidopingová pravidla; Mohou mu však zakázat provozování sportovní činnosti pod hlavičkou příslušné národní federace, nikoli už o provozování konkrétní sportovní činnosti ve svém volném čase). Na uvedeném příkladu je zřejmé, že oblast působnosti spolků je limitována ze své podstaty jejich činností, za jejímž účelem se jednotlivci ve spolku sdružují.

V tomto směru je nutné zkoumat, kam až sahá pravomoc soudů regulovat pravidla sportovního sektoru a naopak kde již nastupuje autonomie sportovních spolků⁴¹, případně jestli o takové ničím nerušené autonomii lze v tomto smyslu vůbec hovořit.

Směrnice 2021 ve svém Úvodu na autonomii jí stanovených pravidel klade značný akcent, kdy doslova uvádí, že antidopingová pravidla jsou zcela autonomní. Zároveň, vědoma si skutečnosti, že přezkum obecnými soudy nelze pro určitou oblast práva zcela vyloučit, apeluje Směrnice 2021 na veškeré další instituce (soudy, rozhodčí soudy, a jiné), aby při případném přezkumu okolností daného případu respektovaly odlišnou povahu antidopingových pravidel a vzaly na vědomí, že pravidla obsažená ve Směrnici (a vycházející ze Světového antidopingového kodexu)

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž. s. 123

⁴¹ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. 1. vyd. Praha: Auditorium s.r.o., 2007. ISBN 978-80-903786-1-2, s. 15

vychází ze shody širokého spektra zúčastněných stran a sportovních subjektů z celého světa, přičemž jejich cílem je aplikovat antidopingová pravidla globálně, harmonizovaným způsobem.⁴²

Výše uvedené navíc podtrhuje text čl. 23.3. Směrnice 2021, který uvádí, že Světový antidopingový kodex bude interpretován jako samostatný a autonomní text, nikoliv jako odkazy na existující zákony nebo předpisy Signatářů nebo vlád⁴³, čímž opět jednoznačně vymezuje svou autonomii na poli sportovního práva. Zde bych si však dovolil podotknout, že citovaný článek má dle mého názoru za cíl zdůraznit, aby Směrnice byla jako samostatný a autonomní text interpretována dle ve Světovém antidopingovém kodexu obsažených pravidel subjekty jednotlivých spolků či jiným pro účel řízení ve věci porušení antidopingových předpisů zřízených na státu nezávislých subjektů, jež v daném případě rozhodují o porušení antidopingových pravidel (o vině a trestu). Na rozdíl od výše popsaného apelu na respektování uvedených pravidel při případném soudním přezkumu se dle mého názoru předmětný článek 23.3. Směrnice 2021 nesnaží vynutit určitou nadřazenost antidopingových pravidel obecným právním předpisům.

1.3.1. Antidopingový výbor České republiky

Abychom však mohli o určité autonomii antidopingových pravidel vůbec hovořit, je nejprve nutné, zodpovědět otázku ohledně právního postavení Antidopingového výboru České republiky.

Antidopingový výbor České republiky je státní příspěvkovou organizací, přičemž od 1. 1. 2020 spadá pod Národní sportovní agenturu, která byla zřízena s účinností od 1. 8. 2019 v souladu s novelou zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu jako ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace státu se sídlem v Praze⁴⁴. Do této doby byl Antidopingový výbor ČR příspěvkovou organizací Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy.

Ve smyslu Světového antidopingového kodexu představuje Antidopingový výbor České republiky národní antidopingovou organizaci, jež má na národní úrovni základní oprávnění a odpovědnost přijímat a aplikovat antidopingová pravidla, nařizovat odběry vzorků, nakládat s

⁴² Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Brnice%202021.pdf>>, s. 5

⁴³ *Tamtéž*, s. 59.

⁴⁴ § 3 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

výsledky testů a taktéž vést řízení.⁴⁵ Do konce srpna 2022 platilo, že Antidopingový výbor České republiky však v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů přenesl částečně svou odpovědnost na příslušnou národní federaci. S novelizací Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinnou od 1. 9. 2022 pak došlo k přenesení této odpovědnosti na Národní rozhodčí soudu pro sport (k rozhodování disciplinárních orgánů ve věci porušení antidopingových předpisů, ať už orgánů spolku, resp. příslušné národní sportovní federace či Národního rozhodčího soudu pro sport, blíže viz *kapitola 3 Rozhodování jednotlivých instancí ve věci porušení antidopingových předpisů – rozhodovací soustava této práce*).

Antidopingový výbor ČR v rámci jeho legislativní působnosti vydává Směrnici pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice, Seznam zakázaných látek a metod dopingů a Seznam zakázaných léků, k čemuž je vnitrostátní úrovni oprávněn na základě čl. III. odst. 2 písm. d) Zřizovací listiny příspěvkové organizace: Antidopingového výboru České republiky ze dne 30. 10. 2019⁴⁶ vydané Národní sportovní agenturou. Jak již bylo uvedeno výše, tyto předpisy implementují mezinárodní pravidla stanovená nadnárodními organizacemi, zejména pak Světovou antidopingovou agenturou.

Směrnice 2021 ve svém úvodu stanoví nevyvratitelnou právní domněnku, podle které se má za to, že každá z uvedených osob (fyzická osoba, organizace nebo jiný subjekt) jako podmínku své účasti nebo zapojení do sportu v ČR, souhlasila s těmito antidopingovými pravidly, je jimi vázána a je pod pravomocí ADV ČR pro aplikaci této Směrnice, včetně všech důsledků jejího porušení.⁴⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník podle profesora Eliáše uvozuje vyvratitelné právní domněnky zpravidla souslovím „má se za to“⁴⁸, domnívám se však, že v tomto případě se jedná spíše o domněnku nevyvratitelnou, neboť předmětný předpis nepřipouští situaci, kdy by byla tato domněnka vyvrácena. V takovém případě by totiž ani nedošlo ke vzniku samotného členství konkrétního sportovce v příslušné organizaci. Na výše citovaný Úvod navazuje čl. 18. Směrnice 2021, který stanovuje povinnost všech národních federací v České republice

⁴⁵ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-12-04]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>

⁴⁶ Národní sportovní agentura. Zřizovací listina příspěvkové organizace: Antidopingový výbor České republiky. [online] 19. 10. 2019 [cit. 2021-11-2]. Dostupné na: <<https://antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Z%C5%99izovac%C3%AD%20listina%20od%201.1.2020.pdf>>. s. 1

⁴⁷ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Brnice%202021.pdf>>, s. 7

⁴⁸ ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2. s. 53

(vnitrostátního subjektu, který je členem mezinárodní federace jakožto subjekt řídicí sport mezinárodní federace v ČR) do svých interních předpisů implementovat ustanovení, na jejichž základě dojde k nepochybnému uznání pravomoci a odpovědnosti antidopingového výboru ČR⁴⁹ k provádění národního antidopingového programu v České republice. Pokud příslušná národní organizace tuto povinnost nedodrží, nedojde k naplnění základní podmínky pro získání finanční či jiné pomoci od vlády České republiky, Národní sportovní agentury nebo Českého olympijského výboru. Předmětná pravidla mohou být do interních dokumentů příslušné národní federace začleněna buď přímo, nebo formou odkazu, v důsledku čehož jsou národní sportovní federace dále povinny podrobit jurisdikci této Směrnice všechny své členy, a to bez ohledu na to, zda se jedná o sportovce, trenéry, funkcionáře či jiné osoby z řad realizačního týmu sportovce.

Kupříkladu Fotbalová asociace České republiky v čl. 15 odst. 3 písm. f) a g) Stanov FACŘ uvádí, že každý člen fotbalové asociace má zejména povinnost vyvarovat se umožnění užití dopingové látky a dodržovat zásady boje proti doping.⁵⁰ Naproti tomu stanovy Českého svazu plaveckých sportů se při stanovení povinnosti spojenou s každým druhem členství v čl. VII. odst. 8. písm. b) omezují na povinnost řídit se antidopingovou chartou Mezinárodního olympijského výboru⁵¹. Je však nutné dodat, že Český svaz plaveckých sportů přímo na svých webových stránkách zpřístupňuje formou odkazu veškeré dokumenty přijaté Antidopingovým výborem ČR. U obou příkladů se tak domnívám, že jak Fotbalová asociace České republiky, tak Český svaz plaveckých sportů splňují podmínku stanovenou v čl. 18. 3. Směrnice 2021, tedy implementovat antidopingová pravidla přímo nebo formou odkazu.

1.3.2. Původ závazku boje proti doping

Výše uvedená prohlášení Antidopingového výboru ČR vycházející z jeho mezinárodních závazků stanovených Světovým antidopingovým kodexem sama o sobě nezpůsobují žádné právní účinky, neboť Antidopingový výbor ČR (ani Světová antidopingová agentura) pochopitelně nedisponuje mocí v užším slova smyslu, když tento monopol moci náleží pouze státu. V daném případě je tak nutné hovořit o autonomii sportovního práva mající původ v soukromoprávním závazku mezi sportovcem a příslušnou sportovním organizací (ve smyslu

⁴⁹ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih doping ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Bnice%202021.pdf>>, s. 55

⁵⁰ Fotbalová asociace České republiky. Stanovy Fotbalové asociace České republiky. [online] 24. 5. 2019 [cit. 2021-11-5]. Dostupné na: <<https://facr.fotbal.cz/document/download/59607>>

⁵¹ Český svaz plaveckých sportů. Stanovy Českého svazu plaveckých sportů. [online] 10. 4. 2016 [cit. 2021-11-2]. Dostupné na: <<https://czechswimming.cz/index.php/dokumenty/dokumenty-a-rady-csps?download=86:stanovy-csps-2016>>

Směrnice hovoříme o národní federaci) jakožto subjektem zastřešující dané sportovní odvětví na národní úrovni⁵². Tento závazek sportovce vzniká již samotnou účastí na sportovní akci spadající pod národní federaci, a to dokonce bez ohledu na to, zda je účastník se fyzická osoba členem této pořádající sportovní organizace či se pouze ad hoc účastní konkrétní sportovní soutěže. Příkladem mohou být tzv. otevřené sportovní soutěže, kde v rámci jednoho závodu spolu soutěží jak členové národní federace (včetně profesionálních sportovců), tak amatérští jedinci bez řádné registrace v národní federaci (nikoli však bez registrace v závodu). Jsem přesvědčen, že takové podřízení se nečlenů národní federace antidopingovým pravidlům je nezbytné již z důvodu dodržení samotného principu rovnosti, neboť v opačném případě by proti sobě mohli soutěžit jak sportovci dodržující mezinárodně uznávaná antidopingová pravidla, tak „sportovci“, kteří by těmito pravidly vázání nebyli. V absurdním případě by tak mohlo dojít k situaci, kdy by nečlenský/amatérský sportovec porazil sportovce členského/profesionální právě v důsledku pro něj nezakázaného jednání spočívající v užití nedovolené dopingové látky.

Častějším případem je ale pochopitelně situace, kdy závazek dodržovat antidopingová pravidla vychází ze samotného členství jednotlivce v příslušné národní federaci. V praxi je běžné, že toto členství je automaticky spojeno s členstvím v určitém sportovním klubu/oddílu, který je členem národní federace, která se v rámci mezinárodní federace zaručila dodržovat antidopingová pravidla. Jednotlivec tak svým vstupem do příslušného spolku vyjadřuje konkludentně s těmito pravidly souhlas.

Je následně věcí příslušné národní federace, zda povinný závazek boje proti dopingu ještě „utvrdí“ dalším právním titulem, zpravidla písemnou smlouvou. V praxi nejsou výjimkou reprezentační smlouvy se sportovcem, které členství v reprezentačním družstvu spojuje též s podmínkou dodržovat zásady boje proti dopingu. Nezřídka se sportovec v případě porušení těchto pravidel „dobrovolně“ zavazuje nést závaznější důsledky než pouhé vyloučení z reprezentačního družstva. V tomto směru nelze nezmínit dokument vydaný Českým olympijským výborem nazvaný Závazek sportovce ve věci dopingu ve sportu, který mimo jiné stanoví: *„V případě porušení antidopingových pravidel se podřídím rozhodnutím Českého olympijského výboru, příslušných orgánů Antidopingového výboru ČR, národního sportovního svazu, rozhodnutím shora uvedené Mezinárodní sportovní federace, případně Rozhodčí komise Českého olympijského výboru,*

⁵² LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7. s. 79

nebo Rozhodčího soudu pro sport v Lausanne.“⁵³ Přijetí a podpis tohoto dokumentu je nezbytnou podmínkou účasti na Olympijských hrách ze strany Českého olympijského výboru⁵⁴, přičemž byl předkládán prostřednictvím jednotlivých národních federací příslušného sportu jednotlivým sportovcům, trenérům a funkcionářům k podpisu též před letními olympijskými hrami v Tokyu 2020⁵⁵, a to i přes to (jak již bylo řečeno výše), že podvolení se antidopingovým pravidlům vyplývá již ze samotného členství sportovce v konkrétním klubu/oddílu, resp. v národní sportovní federaci. Dříve byl tento dokument Českým olympijským výborem vydáván v rámci jeho vlastního antidopingového programu⁵⁶, ten ale nyní již vlastní antidopingový program nevydává a plně odkazuje na dokumenty vydávané Antidopingovým výborem ČR. Domnívám se, že i v případě, kdy by kterýkoliv z potenciálních účastníků olympijských her odmítl Závazek sportovce ve věci dopingu ve sportu podepsat, podléhal by i nadále veškerým antidopingovým pravidlům⁵⁷ a jeho účast by z pohledu mezinárodních předpisů neměla být ohrožena. V takovém případě by však sportovec pravděpodobně čelil příslušným krokům ze strany Českého olympijského výboru. Zároveň je nutné dodat, že takový případ není znám.

Jak bylo konstatováno již v úvodu této podkapitoly, nejsou antidopingová pravidla závazná z mocenského titulu Antidopingového výboru ČR. Na rozdíl od jiných evropských států (např. Itálie) není užití dopingové látky v České republice trestným činem. Mohou tak existovat soutěže (a tedy i organizace), které se antidopingovými pravidly ve své podstatě řídit nemusí. Pokud však příslušná národní federace hodlá vést evidenci za účelem mezinárodního srovnání výsledků či mají členové této národní federace ambice účastnit se mezinárodních soutěží, které pořádá mezinárodní federace, jež se těmito pravidlům podřídila, není volba řídit se těmito pravidly de facto ponechána na jejich vůli, ale jedná se o zcela základní podmínku členství. Dle Lud'ka Lisseho se v případě konkludentního vyjádření vůle dodržovat pravidla pořadatele příslušné sportovní akce nejedná o pouhou umělou konstrukci, ale o důležitou obyčejovou sportovní

⁵³ Příloha č. 1 této práce.

⁵⁴ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 262

⁵⁵ Přestože oficiální název akce zůstal Tokyo 2020, konaly se olympijské hry z důvodu světové pandemie COVID-19 až v roce 2021.

⁵⁶ Český olympijský výbor. *Antidopingový program Českého olympijského výboru – Příloha č. 2 Závazek sportovce ve věci dopingu ve sportu*. [online] 14. 1. 2009 [cit. 2021-11-5]. Dostupné na: <<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/Antidopingov-program-COV-2013-2014.pdf>>

⁵⁷ V tomto směru stojí bez pochyby za zmínku, že v dokumentu nazvaném Závazek sportovce ve věci dopingu ve sportu, zůstal (pravděpodobně nedopatřením) zachován odkaz na pravomoc Rozhodčí komise Českého olympijského výboru, přestože Směrnicí pro kontrolu a postih dopingu 2021 příslušela tato pravomoc již Arbitrážní komisi Národní sportovní agentury. Lze se však domnívat, že tento formální nedostatek by na pravomoc Arbitrážní komise Národní sportovní agentury neměl vliv.

normu mající za cíl předejít jakýmkoli pochybnostem ohledně sjednání antidopingového závazku se sportovcem.⁵⁸

1.3.3. Dopad novelizace Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice v září 2022

V průběhu psaní této práce došlo k opakované novelizaci Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice, přičemž velice zajímavou se z pohledu právní teorie jeví zejména novela předmětné směrnice učiněná v důsledku mezinárodního auditu Světové antidopingové agentury (WADA) s účinností k 1. září 2022 (dále též „Směrnice 9/2022“), a to i přes to, že z pohledu mezinárodních antidopingových pravidel měla nepochybně větší význam Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice přijatá k 1. 1. 2021 (dále též „Směrnice 2021“). Směrnice 2021 totiž představuje „velkou novelu“ vycházející z nově Světovou antidopingovou agenturou (WADA) přijatého Světového antidopingového kodexu 2021, jež zavedl významné změny zejména z hlediska celosvětového boje proti dopingu. Tento kodex však zároveň ctí principy, jež se osvědčily po přijetí Světového antidopingového kodexu v roce 2015 jako například čtyřletý zákaz činnosti, obvinění sportovce bez pozitivního dopingového nálezu na základě biologického pasu či pravidlo striktní odpovědnosti⁵⁹. Světový antidopingový kodex účinný od roku 2021 však zároveň reaguje na aktuální problémy kupříkladu prostřednictvím úpravy sankcí, kdy zpříšňuje tresty v případě jednoznačně prokazatelného a odsouzeníhodného jednání až na doživotní zákaz působení ve sportu a naopak upouští od nesmyslných trestů v případě „banálních“ porušení antidopingových pravidel jako např. v případě užití rekreačních drog, které však ze své podstaty sportovní výkon de facto nezvyšují (k tomuto blíže též *kapitola 4.2.2 Postup disciplinárních orgánů podle Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice ze dne 1. 9. 2022*).

Abychom pochopili změny přijaté Směrnici 9/2022, je nutné nejprve popsat vývoj systému rozhodovací soustavy v důsledku předchozích novel předmětné směrnice.

Směrnice 2021 zřídila jediný národní odvolací orgán, čímž došlo k odebrání této zavedené a léty prověřené pravomoci národním sportovním federacím, které do tohoto okamžiku rozhodovaly jak jako disciplinární orgán prvního stupně, tak orgán odvolací, proti jehož

⁵⁸ LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7. s. 79

⁵⁹ EXNER, Jan. *Světový antidopingový kodex 2021: Quo vadis?* In: Právní prostor. [online] 3. 8. 2018 [cit. 2022-12-15]. Dostupné na: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/svetovy-antidopingovy-kodex-2021-quo-vadis>>

rozhodnutí byl přípustný mimořádný opravný prostředek v podobě dovolání k Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru. Touto novelou byla Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru odebrána její pravomoc rozhodovat ve věcech porušení antidopingových předpisů, když tato pravomoc byla svěřena Arbitrážní komisi Národní sportovní agentury, která byla **v důsledku přijetí Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice přijaté k 1. 1. 2022 (dále též „Směrnice 1/2022“)** nahrazena **Národním rozhodčím soudem pro sport**, který tak namísto ní vykonával výhradní pravomoc národního odvolacího orgánu ve věcech porušení antidopingových předpisů.

Ani tyto změny však nebyly konečné, když s účinností od 1. 9. 2022 byla **Národním rozhodčím soudu pro sport** svěřena pravomoc vést řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů též jako **disciplinární orgán prvního stupně**.

Mají však tyto novely Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice vliv na původ závazku boje proti dopingu? Osobně se domnívám, že nikoli. V prvé řadě je nutné si uvědomit, že Národní rozhodčí soud pro sport není spolkem. Není však ani správním orgánem, neboť tato pravomoc mu není svěřena zákonem. Zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu byla zřízena „pouze“ Národní sportovní agentura jakožto ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace státu.⁶⁰ Národní rozhodčí soud pro sport byl pak touto agenturou zřízen, přičemž při pohledu na jeho statut je možné si všimnout zajímavé konstrukce, podle které je Národní rozhodčí soud pro sport orgánem **zřízeným při Národní sportovní agentuře**, přičemž jeho činnost spočívá v rozhodování sporů v souvislosti s dopingem na území České republiky⁶¹. Dále si můžeme všimnout, že ani zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu nepřiznává Národní sportovní agentuře pravomoc takový orgán zřídit, když v souladu s § 3d písm. f) tohoto zákona spadá do působnosti Národní sportovní agentury pouze zřízení příspěvkové organizace za účelem plnění závazků plynoucích z Mezinárodní úmluvy proti dopingem ve sportu⁶², kterou je v souladu se zřizovací listinou Antidopingový výbor České republiky⁶³.

Dle mého názoru se tak jedná o jakýsi hybridní subjekt na pomezí soukromého a veřejného práva, jelikož z textu citovaného statutu je zřejmé, že Národní sportovní agentura při jeho

⁶⁰ § 3 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

⁶¹ Národní sportovní agentura. Statut Národního rozhodčího soudu pro sport [online] 28. 7. 2022 [cit. 2022-12-15]. Dostupné na: <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>

⁶² § 3d písm. f) zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

⁶³ Národní sportovní agentura. Zřizovací listina příspěvkové organizace: Antidopingový výbor České republiky. [online] 19. 10. 2019 [cit. 2023-1-29]. Dostupné na: <<https://antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Z%C5%99izovac%C3%AD%20listina%20od%201.1.2020.pdf>>

formulaci balancovala na samotné hranici těchto oblastí práva, když v témže článku zároveň stanovuje, že Národní rozhodčí soud pro sport je ve své rozhodovací činnosti na Národní sportovní agentuře a jejích orgánech zcela nezávislý.⁶⁴ Nakolik je toto konstatování možné přijmout, je s ohledem na čl. 13 předmětného statutu, podle něhož Národní rozhodčí soud pro sport není samostatnou účetní jednotkou, nevede samostatné účetnictví ani samostatně nehospodáří a veškeré jeho účetnictví spravuje Národní sportovní agentura, pochopitelně otázkou, na kterou dle mého názoru odpoví až čas.

Pokud tedy Národnímu rozhodčímu soudu pro sport chybí zákonné zmocnění, resp. pokud žádný zákon nesvěřuje amatérské ani profesionální sportovce do jeho působnosti, na základě čeho tedy tito sportovci jeho pravomoci podléhají? Osobně se domnívám, že jeho legitimitu je i nadále nutné hledat v pyramidové struktuře sportovních spolků a ve více či méně dobrovolném sdružování sportovců právě v těchto organizacích. Jak již bylo uvedeno výše, většina sportovních federací získala natolik dominantní postavení, že pokud má sportovec ambice účastnit se (nejen) mezinárodně uznávaných soutěží, zejména pak olympijských her, nemá jinou možnost než do příslušné sportovní organizace vstoupit. To pochopitelně platí též v českém (nejen právním) prostředí, kdy při vstupu do sportovního klubu vstupuje daný subjekt též do národní sportovní federace, čímž se podřizuje nejen jejím pravidlům, ale (v naprosté většině případů) též pravidlům, jež se zavázal respektovat Český olympijský výbor jakožto spolek ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, kteréhož jsou tyto národní sportovní federace z výše uvedeného důvodu taktéž členem.

Obecně lze konstatovat, že všechny výše uvedené články pyramidové struktury spolků implementovaly antidopingová pravidla do svých interních předpisů, čímž se zároveň zavázali respektovat antidopingová pravidla vydávaná Antidopingovým výborem České republiky, který v souladu se Světovým antidopingovým kodexem vystupuje jako Národní antidopingová organizace. Antidopingový výbor České republiky však opakovaně přenesl svou pravomoc v případě vedení řízení na jiný subjekt. Dle Směrnice 2015 bylo vedení řízení v prvním i druhém stupni svěřeno národní sportovní federaci, s účinností od 1. 1. 2021 byl zřízen národní odvolací orgán, Arbitrážní komise Národní sportovní agentury, která byla Směrnicí 1/2022 nejprve nahrazena Národním rozhodčím soudem pro sport s de facto totožnými pravomocemi, aby nakonec tento subjekt v souladu se Směrnicí 9/2022 s účinností od 1. 9. 2022 plně převzal odpovědnost za vedení celého řízení na národní úrovni. Výše uvedené však dle mého názoru nic

⁶⁴ Národní sportovní agentura. Statut Národního rozhodčího soudu pro sport [online] 28. 7. 2022 [cit. 2022-12-15]. Dostupné na: <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>

nemění na tom, že se **sportovci jurisdikci tohoto subjektu rozhodujícímu spory v souvislosti s dopingem na území České republiky⁶⁵ podřídili zcela dobrovolně**. Osobně se domnívám, že určité prohlášení o podřízení se pravomoci Národního rozhodčího soudu pro sport bude dříve či později začleněno do smluv uzavíranými mezi reprezentanty a národními sportovními federacemi. Stejně tak lze předpokládat, že v tomto směru bude aktualizován Závazek sportovce ve věci dopingů, jež podepisují sportovci jakožto podmínku účasti na olympijských hrách stanovenou Českým olympijským výborem.

Jakým způsobem (a zda vůbec) se předmětná novelizace Směrnice pro kontrolu a postih dopingů v České republice projevila v případě možnosti přezkumu disciplinárních rozhodnutí tohoto nově vzniklého subjektu, bude rozebráno v následující kapitole.

1.4. Možnost přezkumu obecnými soudy

Ať už z pohledu právní teorie na autonomii sportovních spolků a jimi vytvářenými právními předpisy nahlížíme jakkoli, nelze absolutně vyloučit působnost obecných soudů, a to zejména z důvodu možného přesahu vně z interních pravidel spolku (či jiného rozhodovacího orgánu) do práva občanského či dokonce trestního. Za zcela absurdní by bylo nutné označit situaci, kdy v důsledku pravidel určených jakýmkoli sportovním spolkem mohlo dojít k beztrestnému ublížení na zdraví či dokonce zabití a následné nemožnosti toto společensky zcela nepřípustné jednání jakkoli postihnout jen proto, že si příslušný sportovní spolek vyhradil právo o této záležitosti rozhodovat. Nic na tom nemění ani skutečnost, že členové spolku při svém vstupu do příslušného spolku vyslovili s těmito určenými pravidly souhlas. V takovém případě by totiž docházelo k obcházení ústavy a Listiny základních práv a svobod. Je tedy nutné uzavřít, že v určitých případech překračujících mantinely daného sportovního odvětví je možnost přezkumu obecnými soudy dána vždy.

Na řízení ve věci porušení antidopingových předpisů lze aplikovat pravidla pro přezkum obecnými soudy stanovaná v občanském zákoníku, podle něhož může každý člen podat návrh na přezkum rozhodnutí orgánu spolku k obecnému soudu. Domnívám se, že aktivně legitimovaným k podání návrhu na přezkum rozhodnutí spolku soudu bude též Antidopingový výbor České republiky, neboť na jeho zrušení může mít v souladu s § 258 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též „občanský zákoník“) zájem hodný právní ochrany spočívající kupříkladu

⁶⁵ Tamtéž

v dodržení antidopingových předpisů, jež však bude muset být ze strany Antidopingového výboru České republiky v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu⁶⁶ dostatečně konkretizován. Soud pak může rozhodnutí orgánu spolku ve věci porušení antidopingových předpisů přezkoumat pouze do té míry, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem nebo se stanovami spolku. Nicméně dle judikatury Nejvyššího soudu České republiky soud nemusí posuzovat jen rozpor rozhodnutí se stanovami spolku, ale též obsah dalších interních předpisů, které stanovy provádějí, respektive konkretizují (např. disciplinární řád)⁶⁷. Pokud soud shledá nesoulad se zákonem či vnitřními předpisy spolku, může takové rozhodnutí zrušit a vrátit jej příslušnému orgánu spolku k opětovnému projednání. Nicméně s ohledem na § 259 občanského zákoníku toto právo člena spolku zaniká v subjektivní lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se subjekt dotčený rozhodnutím spolku o tomto rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět. Objektivní lhůta pro podání návrhu na přezkum rozhodnutí spolku pak činí 1 rok od jeho přijetí. Zároveň je nutné mít na paměti, že obě lhůty jsou prekluzivní a v případě podání příslušného návrhu na soud po marném uplynutí lhůty, soud tento návrh odmítne. Dle § 260 občanského zákoníku pak *soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit*⁶⁸. Domnívám se, že v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je podmínka závažných právních následků splněna téměř⁶⁹ vždy, neboť uložení či neuložení trestu zákazu výkonu sportovní činnosti má pro sportovce důsledky zcela zásadní, kdy se často navíc jedná o výkon činnosti profesionální představující pro sportovce zdroj finančního příjmu. Naproti tomu si i s přihlédnutím k zásadě proporcionality nedovedu představit situaci, kdy by paragrafem 260 občanského zákoníku předpokládaný zájem národní sportovní federace či Antidopingového výboru České republiky převážil nad závažnými právními následky způsobenými rozhodnutím dotčenému sportovci. Občanský zákoník pak stanovuje též právo člena spolku na přiměřené zadostiučinění, bylo-li právo člena spolku porušeno závažným způsobem.

⁶⁶ Např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 2865/2006 ze dne 28. 6. 2007 přiznalo aktivní legitimaci též osobám, které nebyly členem sportovního svazu, ale podléhaly jurisdikci disciplinárního orgánu.

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 4852/2009 ze dne 17. 3. 2010

⁶⁸ Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. § 260

⁶⁹ Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 2094/2011 ze dne 12. 10. 2011 však *při minimálním, málo intenzivním konfliktu rozhodnutí orgánu spolku musí dotčený člen vzít v úvahu skutečnost, že do spolku vstoupil dobrovolně a že součástí vnitrospolkové demokracie je též podrobení se rozhodnutí spolkového orgánu*. Je tedy možné, že např. v případě uložení sankce zcela zanedbatelné spočívající v zákazu činnosti v řádu nižších jednotek měsíců navíc mimo závodní sezónu by soudy naplnění této podmínky nemusely shledat.

Pro poskytnutí takové ochrany soudem je však nezbytné, aby byl k soudu podán příslušný návrh zahájení řízení, a dále, aby došlo k vyčerpání všech (opravných) prostředků⁷⁰ v souladu s vnitřními předpisy daného spolku. To dle mého názoru platí i pro rozhodnutí vydaná ve věci porušení antidopingových předpisů s tím rozdílem, že žaloba je přípustná až v okamžiku vyčerpání opravného prostředku v podobě odvolání v rámci Národního rozhodčího soudu pro sport, který je v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů též národním odvolacím orgánem zřízeným při Národní sportovní agentuře. Pro podání návrhu na zrušení rozhodnutí disciplinárního orgánu soudem není však nutné vyčerpat též opravný prostředek v podobě podaného odvolání k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS) ve švýcarském Lausanne (blíže viz kapitola 3.2. *Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem* této práce). Ostatně požadovat po sportovci vedení značně nákladného řízení před CAS by nepochybně bylo v rozporu se zásadou spravedlivého procesu.

U spolků lze často pozorovat snahu řešit své spory v rámci interních řízení tak, aby zejména nepříliš lichotivé záležitosti týkající se příslušného spolku zůstaly jeho vnitřní záležitostí a nevrhaly tak na jeho činnost špatné světlo. Dle Michala Králíka nemůže žádné smluvní ustanovení mezi sportovcem a příslušnou sportovní organizací (případně ustanovení stanov spolku, jež se sportovec při svém vstupu zavázal respektovat – poznámka autora práce) vyloučit soudní pravomoc dle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu⁷¹ (dále též „občanský soudní řád“) a takové ustanovení může mít pouze povahu jakéhosi prohlášení o snaze vyřešit věc mimosoudní cestou⁷². Uvedený závěr je však dle Martina Supy nutné doplnit o výhradu možnosti stran sjednání rozhodčí smlouvy ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 216/1994, o rozhodčím řízení.⁷³

Dále se zaměříme na „spory“ vzniknuvší z titulu porušení antidopingových předpisů. V tomto směru pak vyvstává základní otázka, do jaké míry je možné rozhodnutí ve věci porušení antidopingových předpisů přezkoumávat soudem či zda je takový přezkum prakticky vyloučen.

⁷⁰ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. *Spolky a spolkové právo*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7. s. 4

⁷¹ § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu stanoví: „V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány“

⁷² KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1. s. 117

⁷³ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. 1. vyd. Praha: Auditorium s.r.o., 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 59

Vzhledem k tomu, že Národní rozhodčí soud pro sport ve svém Statutu účinném od 1. 9. 2022 explicitně uvádí, že **není stálým rozhodčím soudem** ve smyslu § 13 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále též „zákon o rozhodčím řízení“) a řízení před jeho orgány **nemá povahu rozhodování rozhodčí komise spolku**⁷⁴, nelze Národní rozhodčí soud pro sport beze zbytku považovat za stálou rozhodčí komisi spolku ve smyslu § 40e zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, přestože se i přes toto výslovné prohlášení domnívám, že jeho rozhodnutí budou mít svou povahou k rozhodnutím rozhodčí komise spolku stále nejbližší.

Je tedy otázkou, zda s ohledem na skutečnost, že Národní rozhodčí soud pro sport nedisponuje zákonným zmocněním a jeho legitimitu je nutné hledat v hierarchické struktuře spolkové samosprávy, by sportovec i nadále proti jeho rozhodnutí teoreticky mohl podat žalobu podle § 258 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jako tomu dle mého názoru bylo v případě rozhodnutí vydaných Rozhodčí komisí ČOV, či tato žaloba již nepřipadá v úvahu a sportovec tak nemá (s výjimkou podání odvolání k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS)) legální cestu, jak se proti takovému rozhodnutí bránit, a to ani v případě, kdy by Národním rozhodčím soudem pro sport vydané rozhodnutí bylo v rozporu se zákonem.

S ohledem na nejasnost této nové právní úpravy a zdánlivou „bezradnost“ sportovce, jak se proti takovému rozhodnutí bránit, je představitelné, že takový sportovec by v případě nevyhovujícího verdiktu rozhodovacího orgánu zkusil využít všechny možné prostředky, které mu český právní řád přiznává.

V úvahu by tak teoreticky připadala **žaloba na neplatnost rozhodnutí správního orgánu podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního**, neboť Národní rozhodčí soud pro sport je orgánem zřízeným při Národní sportovní agentuře, která je ústředním správním úřadem. Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, v případě Národního rozhodčího soudu se o správní orgán (tedy ani o rozhodnutí vydané v oblasti veřejné správy) nejedná, a žaloba proti jeho rozhodnutí podaná podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního by tak musela být správními soudy **odmítnuta**.

Vzhledem k tomu, že Národní rozhodčí soud pro sport vykazuje určité znaky stálého rozhodčího soudu ve smyslu § 13 zákona o rozhodčím řízení, příp. stálé rozhodčí komise spolku ve smyslu § 40e zákona o rozhodčím řízení ve spojení s § 265 občanského zákoníku, bylo by dle mého názoru teoreticky možné podat **žalobu na zrušení rozhodčího nálezu právě podle zákona o**

⁷⁴ Národní sportovní agentura. Statut Národního rozhodčího soudu pro sport [online] 28. 7. 2022 [cit. 2023-1-29]. Dostupné na: <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>, s. 6

rozhodčím řízení (ke zrušení rozhodčího nálezu blíže viz kapitola 2.1.2 *Rozhodčí řízení* této práce). Nicméně s ohledem na již uvedené skutečnosti (tedy, že Národní rozhodčí soud není spolkem a řízení před ním není řízením podle zákona o rozhodčím řízení) by také tato žaloba s největší pravděpodobností **nebyla úspěšná**.

Další možností by mohlo být podání **žaloby podle části páté občanského soudního řádu**. Stejně jako v případě podání žaloby podle soudního řádu správního by však tato žaloba dle mého názoru nenaplnovala zákonné předpoklady pro její podání, když **v případě Národního rozhodčího soudu pro sport se nejedná o správní orgán a tento druh sporů neprojednávají podle zákona jiné orgány**. Tato žaloba by tak nemohla vést ke změně napadeného rozhodnutí, ale řízení by mělo být **pro nedostatek pravomoci tuto věc rozhodovat soudem zastaveno**⁷⁵, a to i přes to, že předmětný spor vyplývá ze vztahů soukromého práva, jak předpokládá § 244 odst. 1 občanského soudního řádu. Nad rámec uvedeného se domnívám, že při vzniku Národního rozhodčího soudu pro sport nebylo v žádném případě úmyslem svěřit pravomoc vydávat vlastní rozhodnutí v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů obecným soudům, které by v souladu s § 250j odst. 2 o. s. ř. mohly rozhodnutí správního orgánu⁷⁶ nahradit vlastním meritorním rozhodnutím⁷⁷. Takový postup by byl navíc v přímém rozporu jak se Směrnicí pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice (v jakémkoli znění), tak přímo se Světovým antidopingovým kodexem 2021, zejména pak s čl. 22. 8, podle něhož by každá vláda měla respektovat autonomii národní antidopingové organizace (v našem případě Antidopingového výboru České republiky) a nezasahovat do jejích rozhodnutí a činností⁷⁸. Stejný osud jako žalobu podanou podle části páté občanského soudního řádu by s největší pravděpodobností čekal i **žalobu na neplatnost rozhodnutí jiného orgánu spolku podanou podle § 258 občanského zákoníku**, neboť, jak již bylo uvedeno výše, Národní rozhodčí soud není spolkem, přestože jeho legitimita pro vedení řízení ve věci porušení antidopingových předpisů ze spolkové hierarchie nepochybně vychází.

Znamená to tedy, že soudní ochrana v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů nepřipadá v úvahu? Domnívám se, že nikoli. V těchto případech je dle mého názoru nutné vycházet z obecné premisy stanovené v § 7 občanského soudního řádu, jelikož takový spor **vyplývá z poměrů soukromého práva a podle zákona o nich nerozhodují jiné orgány**,

⁷⁵ *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-506-0, s. 786

⁷⁶ O správní orgán se však v případě Národního rozhodčího soudu pro sport z výše popsaných důvodů nejedná!

⁷⁷ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-298-1, str. 508

⁷⁸ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-05]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>, str. 73

v důsledku čehož by mělo být postupováno podle obecné úpravy části třetí občanského soudního řádu (k povaze řízení ve věci porušení antidopingových předpisů v porovnání s občanskoprávním řízením blíže viz kapitola *2.1.3 Občanskoprávní řízení této práce*).

2. Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů

Vzhledem ke značné míře autonomie jednotlivých spolků, jakožto základních článků sportovních organizací u nás, mohou tyto spolky vytvářet vlastní orgány, které rozhodují o dodržování pravidel příslušné sportovní organizace. V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je tato jejich autonomie navíc podložena Směrnicí pro kontrolu a postih dopingu v České republice (dále též „Směrnice 2021“), která toto řízení v článku 8.1.2 označuje jako řízení disciplinární.

2.1. Povaha řízení v porovnání s jednotlivými právními odvětvími

Světový antidopingový kodex účinný od 1. 1. 2021 (dále též „Kodex 2021“), jakožto základní hmotněprávní i procesněprávní předpis v oblasti antidopingových předpisů, v článku 8 stanovuje právo každé osoby, která je obviněna z porušení antidopingových předpisů, na spravedlivé řízení v přiměřené lhůtě před spravedlivým, nestranným a *Operačně nezávislým* rozhodovacím orgánem.⁷⁹ Kodex 2021 však již sám o sobě nekonkretizuje, o jaký typ řízení se jedná, což vyplývá též ze skutečnosti, že citovaný článek není taxativně uveden v článku 23.2 Kodexu 2021 jako ustanovení, které musí být obsaženo v pravidlech každé antidopingové organizace bez podstatných změn. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice, vydaná v souladu s Kodexem Antidopingovým výborem České republiky v roce 2021, pak toto řízení v článku 8.1.2 označuje jako řízení disciplinární.

2.1.1. Disciplinární řízení

Pojem disciplinárního řízení není v českém právním řádu upraven, nicméně nepřímou na tento zvláštní typ řízení odkazuje např. zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, kdy v případě, kdy o skutku již bylo rozhodnuto jako o disciplinárním deliktu a uložené opatření lze považovat za postačující může správní orgán věc usnesením před samotným zahájením správního řízení odložit, resp. po jeho zahájení zastavit.⁸⁰ Jako příklad lze uvést sportovci uloženou sankci v podobě zastavení sportovní činnosti za porušení antidopingových předpisů v případě užití návykové látky – např. kokainu. V takovém případě by správní orgán projednávající přestupek sportovce v podobě neoprávněného držení návykové látky od potrestání upustit a řízení zastavit, neboť disciplinárním orgánem uložený trest by se jevil jako dostatečný.

⁷⁹ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-12-04]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>

⁸⁰ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. § 76 odst. 1) písm. j) resp. § 86 odst. 1) písm. l)

Ani pojem „disciplinární delikt“ není v právním řádu blíže definován. Lze však dovodit, že pro naplnění jeho skutkové podstaty je vyžadováno porušení jakési zvýšené disciplíny, která je typická pro určité skupiny osob. Různé disciplinární řády, a pro dohled nad jejich dodržováním zřízené disciplinární komise, tak můžeme nalézt nejen ve sportovní oblasti, ale též v dalších oblastech společenského života jako např. v případě poslanců či senátorů, soudců (tzv. kárná odpovědnost), studentů, daňových poradců a jiných.

V případě interního řízení sportovního spolku ohledně porušení jeho vnitřních pravidel se však jedná o nejčastěji užívaný název pro tento typ řízení. Ostatně slovo „disciplína“, resp. její dodržování, je pro provozování sportu poměrně příznačné. Z uvedeného vyplývá, že se nemusí jednat o porušení právních norem, ale spíše norem stanovených příslušnou profesní skupinou, resp. spolkem jako požadavek na dodržování pravidel, které jsou pro jiné subjekty de facto bezvýznamné. Jako jednoduchý příklad lze uvést situaci, kdy sportovec v průběhu jeho členství v příslušné sportovní organizaci musí respektovat zákaz užití dopingových látek jako např. pseudoefedrinu, který bývá běžně obsažen kupříkladu v lécích proti chřipce⁸¹, kdežto na subjekt mimo sportovní organizaci tato pravidla dopadat nemohou. Dodržování těchto pravidel je tak závazné pouze v okamžiku, trvá-li vztah mezi spolkem vyžadujícím zvýšenou disciplínu a jeho členem. Lze tedy uzavřít, že moc disciplinárního orgánu není absolutní, ale dopadá pouze na určitý okruh osob (členy sportovní organizace, kteří do této organizace dobrovolně vstoupili) v určitém čase (v průběhu členství), čímž se zásadně odlišuje od moci státní.

Skutečnost, že řízení ve věci porušení antidopingových předpisů bylo Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinné do 30. 8. 2022⁸² označováno jako disciplinární, sama o sobě neznamenal automatickou aplikaci obecně uznávaných procesních pravidel, které by se s disciplinárním řízením měla pojit. Z tohoto důvodu pak Směrnice 2021 stanovuje vlastní pravidla a principy, jimiž by se takové disciplinární řízení ve věci porušení antidopingových předpisů mělo řídit. Určité principy jsou přitom přejaty z tradičních právních odvětví, některé jsou naopak příznačné pouze pro disciplinární řízení v oblasti sportu jako takové. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinná od 1. 9. 2022 (dále též „Směrnice 9/2022“) naproti tomu již označení „disciplinární řízení“ nepoužívá a spokojí se s jednoduchým označením „řízení“, nicméně dříve stanovené principy zůstaly zachovány.

⁸¹ Antidopingový výbor České republiky. Seznam zakázaných léků. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-1-23]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/cs/zakazane-leky>>

⁸² Pojem „disciplinární řízení“ byl užíván jak Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinné od 1. 1. 2015, tak Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinné od 1. 1. 2021 i Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinné od 1. 1. 2022.

Dle článku 8.1.2.1. Směrnice 2021 musí být v průběhu disciplinárního řízení ctěny následující principy⁸³:

1. právo na včasné řízení a včasné zahájení řízení;
 - v případě, že není tento princip dostatečně dodržen a rozhodovací orgán nekoná v rámci probíhajícího řízení dostatečně rychle, umožňuje Směrnice 2021 ve svém článku 10.13.1 určit začátek doby zákazu činnosti dřívějším datem než datem vydání konečného rozhodnutí, a to až datem, kdy byl odebrán vzorek nebo kdy naposledy došlo k jinému porušení antidopingových pravidel. Sportovci tak může být teoreticky uložen i trest, který již vypršel, a sankcionovaný sportovec tak nemusí být ve své závodní činnosti de facto nikterak omezen. Nicméně všechny soutěžní výsledky dosažené během doby zákazu činnosti se zpětnou platností budou pochopitelně anulovány a sportovec během uloženého zákazu činnosti diskvalifikován.
2. právo na spravedlivý a nestranný rozhodovací orgán;
 - v rámci disciplinárního řízení musí být ctěna zásada spravedlivého procesu, jež je akcentována ve všech základních ústavněprávních předpisech. Směrnice 2021 v článku 8 přímo stanovuje, že rozhodovací orgán vede proces řízení a rozhodování bez vlivu Antidopingového výboru České republiky nebo jakékoli třetí strany. Tuto zásadu navíc Směrnice 2021 dále umocňuje povinností každého člena disciplinárního orgánu podepsat prohlášení, že mu nejsou známy žádné skutečnosti nebo okolnosti, které by mohly zpochybnit jeho nestrannost. Směrnice 9/2022 pak již tuto povinnost pro členy rozhodovacího orgánu u Národního rozhodčího soudu pro sport neupravuje, stejně jako již neuvádí, že alespoň jeden z členů by měl mít právní povědomí. Směrnice 9/2022 tak „pouze“ konstatuje, že řízení před Národním rozhodčím soudem pro sport musí respektovat zásady stanovené Kodexem, články 8, 9 a 10 Mezinárodního standardu pro Nakládání s výsledky a řídí se statutem a jednacím řádem Národního rozhodčího soudu pro sport,⁸⁴ přičemž právě statut národního rozhodčího soudu pro sport klade tytéž povinnosti též na členy tohoto rozhodovacího orgánu.

⁸³ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-1-29]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Brnice%202021.pdf>>, s. 28

⁸⁴ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2023-1-23]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdf/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>

3. právo být informován správným a včasným způsobem o obvinění z porušení antidopingového pravidla;
 - sportovec má právo na okamžité informování o výsledku dopingové zkoušky a též o následném obvinění z porušení antidopingového pravidla.
4. právo vyjádřit se k obvinění z porušení antidopingového pravidla a jeho důsledkům;
 - je na účastníkovi, zda své vyjádření učiní písemnou formou bezprostředně po informování o obvinění z porušení antidopingového pravidla nebo až v rámci ústního projednání⁸⁵ v případě, že se účastník nevzdal práva na řízení
5. právo účastníků na předložení důkazů, včetně práva na předvolání a výslech svědků;
 - rozhodovací orgán může akceptovat jako dostatečný důkaz též např. písemné čestné prohlášení svědka. Zároveň však rozhodovací orgán může trvat na bezprostřednosti výslechu v rámci ústního jednání. Je však věcí účastníka, aby účast takového svědka na ústním jednání zajistil (k tomu blíže viz kapitola 2.2.3 *Dokazování této práce*).
6. právo na tlumočnicka při jednání;
 - jedná se zejména o případy, kdy je případ projednáván na mezinárodní úrovni před Arbitrážním soudem pro sport, nicméně právo na tlumočnicka není vyloučeno ani v rámci řízení na národní úrovni. Účastník řízení má též právo trvat na tlumočnickovi v případě výslechu svědků, kteří neovládají jednacím jazyk příslušného rozhodovacího orgánu a nemohli by tak dostatečně relevantně svou svědeckou učinit.
7. právo na včasné, písemné a zdůvodněné rozhodnutí včetně zdůvodnění délky doby zákazu činnosti;
 - Stejně jako v případě, kdy rozhodovací orgán nekoná v rámci probíhajícího řízení dostatečně rychle, tak také v případě nedostatečně rychlého vyhotovování rozhodnutí je možné v souladu s článkem 10.13.1 Směrnice 2021 určit začátek doby zákazu činnosti dřívějším datem než datem vydání konečného rozhodnutí (viz výše).
8. právo být zastoupen právním zástupcem na vlastní náklady.
 - Směrnice 2021 nikterak neupravuje podmínky pro výkon „právního zastoupení“, a tak, obdobně jako v občanskoprávním řízení, se sportovec může nechat zastupovat též obecným zmocněncem.

⁸⁵ Na rozdíl od občanského soudního řádu nestanovuje Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu explicitně zásadu ústnosti řízení.

Z povahy výše uvedených principů je zřejmé, že se jedná jak o práva, která mají být zaručena sportovci obviněnému z porušení antidopingových předpisů, tak o (zejména) povinnosti rozhodovacího orgánu, aby co nejméně docházelo k libovůli při postupu v rámci řízení a následném vydávání rozhodnutí. To vše musely národní sportovní federace respektovat při vydávání svých vlastních disciplinárních řádů, podle kterých v prvním stupni do 30. 8. 2022 probíhalo řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, což vyplývalo přímo z článku 8.1 Směrnice 2021 (a též ze Směrnice 2015). Stejná pravidla musí být zachována též Národním rozhodčím soudem pro sport při schvalování jeho statutu a jednacího řádu s účinností od 1. 9. 2022 lhotejnost, zda se jedná o řízení před orgánem prvního či druhého stupně.

2.1.2. Rozhodčí řízení

Pojem rozhodčího řízení je v českém právním prostředí obvykle spojován se zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále též „zákon o rozhodčím řízení“), který upravuje tři základní oblasti:

- a) rozhodování majetkových sporů nezávislymi a nestrannými rozhodci,
- b) rozhodování sporných záležitostí náležejících do spolkové samosprávy rozhodčí komisí spolku podle občanského zákoníku
- c) výkon rozhodčích nálezů.⁸⁶

V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů se však nejedná o majetkové spory a tedy nepřipadá v úvahu ani uzavření rozhodčí smlouvy dle § 2 zákona o rozhodčím řízení, na jejímž základě by jinak teoreticky mohlo dojít k vyloučení pravomoci obecných soudů. Podle § 28 odst. 2 má totiž takový rozhodčí nálezy účinky pravomocného soudního rozhodnutí a je soudně vykonatelný. Určitá míra státního „dohledu“ však zůstává zachována, neboť soud může rozhodčí nálezy zrušit v případě nesplnění předpokladů stanovených § 31 zákona o rozhodčím řízení, který taxativně uvádí důvody pro zrušení rozhodčího nálezu. Z uvedeného paragrafu je však zřejmé, že se jedná čistě o důvody mající svůj původ v procesu vydání rozhodčího nálezu a meritorní přezkum rozhodčích nálezů tak v zásadě nepřipadá v úvahu. To ostatně potvrzuje též unesení Nejvyššího soudu ČR sp zn. 23 Cdo 2570/2007 ze dne 28. května 2009, kde soud konstatoval: *„Při rozhodování o zrušení rozhodčího nálezu není soud oprávněn přezkoumávat napadené rozhodnutí věcně, tedy z hlediska správnosti hodnocení provedených důkazů, správnosti skutkových zjištění a následného právního posouzení věci. Institut návrhu na zrušení rozhodčího*

⁸⁶ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů; § 1

*nálezu totiž nemůže sloužit jako opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu.*⁸⁷ Věcný přezkum, kterým rozumíme hodnocení skutkových či právních závěrů rozhodčího nálezu, tak nepřipadá u obecných soudů v úvahu. Nejvyšší soud ČR ve svém dalším rozhodnutí ostatně trefně poznamenal, že měl-li by soud v rámci řízení o zrušení rozhodčího nálezu přezkoumávat jeho věcnou správnost, pozbyla by smyslu právní úprava rozhodčího řízení.⁸⁸

Je-li u příslušného soudu podán návrh na zrušení rozhodčího nálezu, nemá takový návrh odkladný účinek na vykonatelnost rozhodčího nálezu a napadený rozhodčí nález zůstává i nadále v platnosti. Soud může na základě žádosti povinného z rozhodčího nálezu vykonatelnost rozhodčího nálezu odložit, jestliže by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma nebo jestliže je z návrhu na zrušení rozhodčího nálezu možné usuzovat, že je důvodný.⁸⁹ Také v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů zůstávají v souladu s čl. 13.1 Směrnice 2021 odvoláním napadená rozhodnutí v platnosti, nerozhodne-li odvolací orgán jinak (k odvolání proti vydanému rozhodnutí ve věci porušení antidopingových předpisů blíže viz kapitola 3.2 *Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem* této práce). Můžeme tak pozorovat, že Směrnice 2021 ponechává odvolacímu orgánu vyšší míru uvážení v případě rozhodnutí o odložení vykonatelnosti, neboť, na rozdíl soudního přezkumu rozhodčího nálezu vydaného podle zákona o rozhodčím řízení, nestanovuje bližší podmínky pro odložení vykonatelnosti. V praxi však spíše převládá podobný koncept jako v případě rozhodčího řízení, kdy k odložení vykonatelnosti dochází též výhradně na základě žádosti povinného (potrestaného sportovce), která bude řádně odůvodněna. Obdobně jako u přezkumu rozhodnutí rozhodovacího orgánu (k tomu blíže viz kapitola 1.4 této práce) může být návrh na přezkum rozhodčího nálezu k soudu podán ve lhůtě tří měsíců od doručení rozhodčího nálezu té straně, která se zrušení rozhodčího nálezu domáhá. Tato lhůta je koncipována jako lhůta objektivní, jelikož pro platnost rozhodčího nálezu je v souladu s § 28 zákona o rozhodčím řízení vyžadováno jeho doručení (na rozdíl od rozhodnutí orgánu spolku přijatého podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, kde subjektivní lhůta počíná běžet ode dne, kdy se subjekt dotčený rozhodnutím spolku o tomto rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět).

Další možností využití rozhodčího řízení by mohlo být zřízení stálého rozhodčího soudu podle § 13 zákona o rozhodčím řízení. Takový stálý rozhodčí soud by však musel být zřízen na základě

⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. května 2009, sp zn. 23 Cdo 2570/2007

⁸⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 10. 2009, sp. zn. 33 Cdo 2675/2007

⁸⁹ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů; § 32

zákona nebo v případě, kdy jiný zákon jeho zřízení výslovně připouští. Stálé rozhodčí soudy mohou vydávat své statuty a řády, které musí být uveřejněny v Obchodním věstníku.

Jako takový stálý rozhodčí soud ve věci porušení antidopingových předpisů by se mohl na první pohled jevit Národní rozhodčí soud pro sport jakožto orgán zřízený při Národní sportovní agentuře. Při bližším pohledu je však nutné konstatovat, že ani tento takovým stálým rozhodčím soudem není, a to z následujících důvodů. Národní rozhodčí soud pro sport byl zřízen na základě Směrnice pro kontrolu a postih dopingu v České republice s účinností od 1. 1. 2022. Zároveň je však nutné si uvědomit, že tento rozhodčí soud nebyl zřízen na základě zákona ani neexistuje zákon⁹⁰, který by jeho zřízení výslovně připouštěl. Článek 13.2.2 Směrnice 9/2022 pak využívá možnosti dané § 13 zákona o rozhodčím řízení, když podle něj má Statut a též Jednací řád vydávat Národní sportovní agentura. K vydání obou těchto předpisů došlo až počátkem května 2022, nicméně stále nebyly uveřejněny v Obchodním věstníku, jak předpokládá § 13 zákona o rozhodčím řízení. V neposlední řadě by mezi stranami sporu muselo dojít k výslovnému sjednání rozhodčí smlouvy tak, jak předpokládá § 2 již v samotném úvodu zákona o rozhodčím řízení. Stejný závěr pak vyplývá též ze znění § 13 odst. 3 zákona o rozhodčím řízení, který k příslušnosti stálého rozhodčího soudu doplňuje dovětek „neujednaly-li si strany v rozhodčí smlouvě jinak“. V důsledku této kogentní úpravy nemůže konkludentní jednání stran založit pravomoc stálého rozhodčího soudu ve smyslu § 13 zákona o rozhodčím řízení. Stejně tak z dikce zákona plyne, že takový stálý rozhodčí soud by musel rozhodovat pouze majetkové spory a jeho užití na řízení ve věci porušení antidopingových předpisů tak nepřipadá v zásadě v úvahu.

S ohledem na výše uvedené je nutné uzavřít, že název Národního rozhodčího soud pro sport je v přímém rozporu s § 13 odst. 4 zákona o rozhodčím řízení, neboť svým označením nepochybně vyvolává onu klamnou představu, že se jedná o stálý rozhodčí soud. Nicméně za porušení tohoto ustanovení zákon o rozhodčím řízení nestanovuje žádné sankce.

V praxi využitelnější možností než uzavření výše rozebrané rozhodčí smlouvy podle § 2 zákona o rozhodčím řízení bude v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů postup podle § 265 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též „občanský zákoník“), který umožňuje v rámci spolku zřídit rozhodčí komisi pro rozhodování sporných záležitosti náležející do spolkové samosprávy v rozsahu určeném stanovami, přičemž neurčí-li stanovy působnost

⁹⁰ Zřízení Národního rozhodčího soudu pro sport výslovně nepřipouští ani zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ani zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, podle něhož došlo ke zřízení Národní sportovní agentury, pod kterou tento rozhodčí soud jinak spadá.

rozhodčí komise, rozhoduje spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkoumává rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku.⁹¹

Z textu citovaného paragrafu je zřejmé, že v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů by bylo nutné pravomoc stálé rozhodčí komise spolku rozhodovat tento typ sporů začlenit do stanov příslušné národní sportovní federace. Rozhodne-li se národní sportovní federace zřídit rozhodčí komisi podle § 265 občanského zákoníku, bude se tato komise v souladu s § 267 občanského zákoníku muset řídit zákonem o rozhodčím řízení. Ten ostatně tuto povinnost potvrzuje v § 40e. Z toho plyne, že stejně jako v případě uzavření rozhodčí smlouvy je rozhodnutí rozhodčí komise spolku exekuční titulem, jež vytváří překážku věci rozsouzené ve smyslu § 159a občanského soudního řádu.⁹² Stejně jako v případě uzavření rozhodčí smlouvy dle § 2 zákona o rozhodčím řízení se lze určité soudní ochrany domáhat návrhem na zrušení rozhodnutí rozhodčí komise spolku v případě, že komise rozhodovala spor ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem⁹³. Právo na spravedlivý proces pak zaručuje § 266 odst. 3 občanského zákoníku, podle něhož je z činnosti rozhodčí komise vyloučen její člen, jemuž okolnosti případu brání nebo by mohly bránit rozhodovat nepodjatě. Je však nutné podotknout, že tento požadavek (promítnutý též v § 8 zákona o rozhodčím řízení) není možné brát ve stejném rozsahu jako např. v případě občanského soudního řízení, neboť v rámci spolku (národní sportovní federace, potažmo Národního rozhodčího soudu pro sport, do jehož řad jsou rozhodci nominováni právě jednotlivými sportovními federacemi) lze předpokládat, že se rozhodci budou se stranami sporu znát blíže, jelikož jako členové těchto spolků budou zpravidla zastávat i jiné funkce než právě funkci rozhodce. V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů před rozhodčí komisí národní sportovní federace tak není přípustné, aby o uložení či neuložení trestu rozhodoval např. trenér provinivšího se sportovce, který by jinak k projednání takového případů byl příslušný.

Dalším prvkem společným pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů a rozhodčí řízení, konkrétně pro rozhodčí komisi spolku je ustanovení tzv. rozhodčích senátů, které předpokládá jak § 40g zákona o rozhodčím řízení, tak čl. 8 odst. 2 Statutu Národního rozhodčího soudu pro sport. Podle tohoto článku probíhají veškerá řízení před Národním rozhodčím soudem pro sport před rozhodčím senátem. Tento senát bude mít tři členy, přičemž každý z účastníků předmětného řízení (zpravidla sportovec a Antidopingový výbor ČR) musí nominovat jednoho

⁹¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 265

⁹² LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7. s. 89

⁹³ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů; § 40j

člena ze seznamu rozhodců zveřejněného na internetových stránkách Národní sportovní agentury⁹⁴. Stranami jmenovaní rozhodci pak společně určí jednoho člena z předsednictva soudu (jež také musí splňovat kvalitativní podmínky pro výkon funkce rozhodce stanovené čl. 7. Odst. 3 Statutu Národního rozhodčího soudu pro sport), který se stane předsedou rozhodovacího senátu pro dané řízení.

Zákon v případě stálé rozhodčí komise spolku nepředpokládá uzavření rozhodčí smlouvy mezi stranami sporu. Jednotliví členové spolku vyjadřují konkludentní souhlas s její pravomocí (resp. stanovami, v rámci nichž musí být stálá rozhodčí komise spolku zřízena), již samotným vstupem do příslušného spolku, resp. národní sportovní federace. Domnívám se tak, že s ohledem na výše uvedené, má Národní rozhodčí soud pro sport spíše charakter stálé rozhodčí komise spolku ve smyslu § 265 občanského zákoníku, a to i přes to, že Národní sportovní agentura je ústřední správní úřad a čl. 8 Statutu Národního rozhodčího soudu pro sport výslovně stanovuje, že řízení před Národním rozhodčím soudem pro sport nemá povahu rozhodování rozhodčí komise spolku⁹⁵. Zároveň je však nutné připomenout, že jednotliví sportovci vstupem do příslušného spolku (sportovního klubu) vyjádřili konkludentní souhlas s dodržováním antidopingových pravidel stanovených Směrnicí 9/2022 a tím i s podřízením pravomoci Národnímu rozhodčímu soudu pro sport.

Závěrem nesmíme opomenout § 30 zákona o rozhodčím řízení, podle něhož se na řízení před rozhodci užijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, což nepochybně dopadá i na řízení před rozhodčí komisí spolku, jelikož na řízení před rozhodčí komisí spolku se použije část třetí zákona o rozhodčím řízení.⁹⁶ V rámci aplikace občanského soudního řádu je pak nutné cítit některé zásady, jež jsou s rozhodčím řízením nepochybně spojené. Jedná se například o zásadu rovnosti stran, zásadu rychlosti a hospodárnosti, zásadu neformálnosti řízení nebo též pro občanský soudní řád typický institut poučovací povinnosti⁹⁷ rozhodčí komise spolku ve smyslu § 118a občanského soudního řádu, v důsledku čehož by rozhodnutí rozhodčí komise mělo být do určité míry předvídatelné. Je pochopitelně otázkou, do jaké míry budou členové rozhodčí komise spolku erudováni v právní oblasti při aplikaci pravidel občanského soudního řádu. Nicméně se domnívám, že k tomuto je dostatečně povede Směrnice 9/2022, která též pochopitelně obsahuje

⁹⁴ Národní sportovní agentura. *Statut Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] 28. 7. 2022 [cit. 2023-2-10]. Dostupné na: <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>, s. 7

⁹⁵ Tamtéž, s. 6

⁹⁶ OLÍK, Miloš. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-736-3, s. 303

⁹⁷ Tamtéž, s. 198

základní procesní pravidla pro řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů. (k průběhu řízení před disciplinárním orgánem národní sportovní federace blíže viz kapitola 2.2. *Průběh řízení před disciplinárním orgánem* této práce). Lze předpokládat, že v případě, kdy se příslušný spolek rozhodl zřídit stálou rozhodčí komisi, budou si členové tohoto spolku vědomi zákonné povinnosti řídit se zákonem o rozhodčím řízení, v důsledku čehož budou členové stálé rozhodčí komise stanoveni s dostatečnou péčí tak, aby jim též přiměřené užití občanského soudního řádu v praxi nečinilo větší problémy.

Přestože se jedná o zcela legální cestu pro zřízení stálé rozhodčí komise spolku, nemohl být tento způsob v praxi pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů využíván. Pokud by národní sportovní federace stálou rozhodčí komisí zřízenou v souladu s § 265 občanského zákoníku disponovala, neměl by jí být tento typ sporů vůbec svěřen, neboť, jak bylo uvedeno výše, rozhodnutí rozhodčí komise spolku je exekucním titulem a jeho přezkum je možný pouze postupem podle § 40j zákona o rozhodčím řízení, tedy z důvodu rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem. Nezbyvá než konstatovat, že v takovém případě by národní sportovní federace nedodržela svůj závazek v oblasti boje proti dopingu, ke kterému se zavázala v příslušné Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice, jelikož by tím fakticky znemožnila neúspěšné straně sporu podání opravného prostředku⁹⁸. V tomto směru stojí za povšimnutí též názor Lud'ka Lisseho, který za tzv. „nepravou rozhodčí komisí“ označil právě rozhodčí komisi Českého olympijského výboru. Vzhledem k tomu, že také tato rozhodčí komise nesplňovala beze zbytku požadavky kladené zákonem o rozhodčím řízení na rozhodčí komisi spolku podle § 265 občanského zákoníku, bylo proti jejímu rozhodnutí, jakožto orgánu spolku zřízeného v souladu s § 243 možné podat žalobu podle § 258 občanského zákoníku.⁹⁹

Rozhodnutí Národního rozhodčího soudu pro sport je naproti tomu v souladu s čl. 13.2.2 Směrnice 9/2022 na národní úrovni¹⁰⁰ konečné a má tak k rozhodnutí stálé rozhodčí komise nepochybně blíže než za účinnosti předchozích Směrnic učiněná rozhodnutí disciplinárního orgánu prvního stupně. Zároveň je však nutné si uvědomit, ani nově zřízený Národní rozhodčí soud pro sport nenaplnuje podmínky pro stálou rozhodčí komisi spolku, když např. nelze jeho

⁹⁸ Lhostejno, zda by se jednalo o dovolání k rozhodčí komisi Českého olympijského výboru dle Směrnice, 2015, nebo odvolání k Arbitrážní komisi Národní sportovní Agentury podle Směrnice 2021 či odvolání k Národnímu rozhodčímu soudu pro sport v souladu se Směrnicí 1/2022.

⁹⁹ LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7. s. 85

¹⁰⁰ Proti rozhodnutí Národního rozhodčího soudu pro sport se lze v souladu s čl. 13.2.3.2 Směrnice 9/2022 odvolat výlučně k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS).

členy nalézt zapsané ve spolkovém rejstříku, což představuje jeden ze zákonných požadavků na stálou rozhodčí komisi spolku. Pouhé uveřejnění těchto členů na stránkách Národní sportovní agentury nepostačuje. V neposlední řadě je nutné připomenout, že Národní rozhodčí soud pro sport není ani spolkem, přestože z jiných spolků (národních sportovních organizací) nepochybně pramení jeho legitimita pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů.

2.1.3. Občanskoprávní řízení

§ 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též „občanský soudní řád“) stanoví: „*V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány*“.

V občanském soudním řádu (stejně tak jakémkoli jiném předpisu k občanskému právnímu řádu speciálnímu) nenajdeme ustanovení, které by sportovní činnost, a tím pádem ani řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů, vyjímalo z obecné pravomoci soudů¹⁰¹ tak, jak je stanovena právě v citovaném § 7. Z tohoto důvodu by bylo také v případě řízení podle § 258 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku (dále též „občanský zákoník“) o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku postupováno podle obecné úpravy části třetí občanského soudního řádu (a nikoli podle části páté, která projednává věci, v nichž rozhodoval orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smířčí orgán)¹⁰², jelikož zákon předpokládá podání žaloby na určení neplatnosti¹⁰³. Osobně se domnívám, že tato teze je platná i nyní, tedy za situace, kdy Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinná od 1. 9. 2022 svěřila pravomoc ve věci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů výhradně Národnímu rozhodčímu soudu pro sport, jakožto orgánu zřízeným při Národní sportovní agentuře. Jak již bylo uvedeno výše, Národní rozhodčí soud pro sport nedisponuje zákonným zmocněním a jeho legitimita pro řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů pramení odspodu z více či méně dobrovolného vstupu sportovců do příslušných sportovních spolků, a tím pádem i přijetí antidopingových pravidel včetně podřízení se jurisdikci Národního rozhodčího soud pro sport. Jinými slovy, jedná se spory vyplývající ze soukromého práva ve smyslu výše citovaného § 7 odst. 1 občanského soudního řádu.

¹⁰¹ KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. 1. vyd. Praha: : Auditorium s.r.o., 2012. ISBN 978-80-87284-28-5. s. 59

¹⁰² Žádným z těchto orgánů však Národní rozhodčí soud pro sport není, čímž nesplňuje základní předpoklad pro projednání věci soudem podle části páté zákona č. 99/1969 Sb., občanského soudního řádu stanovený v § 244 odst. 1 tohoto zákona.

¹⁰³ *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-506-0, s. 17

V případě podání žaloby podle § 258 občanského zákoníku proti rozhodnutí orgánu spolku bude přicházet v úvahu též vstup vedlejšího účastníka řízení na stranu žalovanou¹⁰⁴, přičemž v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů by takovým subjektem dle mého názoru mohl nepochybně být Antidopingový výbor České republiky.

Na rozdíl od podání odvolání podle § 201 a násl. občanského soudního řádu není s podáním návrhu určení neplatnosti rozhodnutí podle § 258 občanského zákoníku spojen odkladný účinek a napadené rozhodnutí orgánu spolku zůstává i nadále v platnosti¹⁰⁵. Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, také v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů zůstávají rozhodnutí v platnosti, nerozhodne-li odvolací orgán jinak (k odvolání proti vydanému rozhodnutí ve věci porušení antidopingových předpisů blíže viz kapitola 3.2 *Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem této práce*). K tomu je však nutné dodat, že v případě právní moci rozsudku soudu, který rozhodoval o určení neplatnosti rozhodnutí spolku, dochází ke zrušení tohoto rozhodnutí s účinky ex tunc a na napadené rozhodnutí se hledí jako na neplatné od samého počátku¹⁰⁶. Rozhodnutí spolku o uložení sankce by v takovém případě bylo zrušeno, a pokud byla předmětná sankce již uhrazena, musel by jí spolek vrátit jakožto bezdůvodné obohacení vzniklé z právního důvodu, který odpadl ve smyslu § 2991 odst. 2 občanského zákoníku¹⁰⁷. V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů by takové rozhodnutí soudu mohlo vést k situaci, kdy rozhodnutím spolku sankcionovaný sportovec absolvoval zákaz činnosti na základě právního důvodu, který odpadl, avšak navrácení do původního stavu (vrácení bezdůvodného obohacení) z povahy věci nepřipadá v úvahu. Pokud by došlo k porušení práv sportovce závažným způsobem, nabízelo by se pouze řešení v podobě poskytnutí přiměřeného zadostiučinění dle § 261 občanského zákoníku¹⁰⁸, které však sportovci část jeho závodní kariéry, o níž tímto zcela excesivním rozhodnutím během doby zákazu činnosti přišel, nevrátí. Pokud by se jednalo o „mírnější“ porušení spočívající zejména v procesní chybě spolku v rámci procesu rozhodování, bylo by spíše nasnadě opětovné projednání celé záležitosti před rozhodovacím orgánem a následné potvrzení již uložené sankce. Jsem přesvědčen, že disciplinární orgán by v tomto případě mohl aplikovat čl. 10.13.2 Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu

¹⁰⁴ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1235

¹⁰⁵ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1, s. 324

¹⁰⁶ Tamtéž

¹⁰⁷ Tamtéž

¹⁰⁸ V případě řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů by připadala v úvahu zejména omluva, finanční náhrada či opětovné zařazení sportovce do výsledkových listin, příp. navrácení odebraných medailí).

v České republice účinné od 1. 1. 2022 (dále též „Směrnice 1/2022“) a do nově uloženého trestu započítat předchozí (soudem zrušeným rozhodnutím uloženou) dobu zákazu činnosti, v důsledku čehož by mohlo dojít ke konstatování, že novým rozhodnutím uložený trest si závodník již odpykal, neboť Směrnice 1/2022 obecně neumožňuje uložení trestu se zpětnou účinností, resp. začátek zákazu činnosti spojuje výhradně se dnem vydání konečného rozhodnutí.¹⁰⁹ (blíže viz kapitola 2.3.12. *Začátek doby zákazu činnosti této práce*).

O skutečnosti, že řízení ve věci porušení antidopingových předpisů obsahuje prvky občanskoprávního řízení, svědčí též skutečnost, že rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport – CAS (k tomu viz kapitola 3.4.) mají v zásadě shodnou vynutitelnost jako rozsudky obecných soudů.¹¹⁰ Stejně tak tomu je v případě rozhodnutí rozhodčí komise spolku (národní sportovní federace). Do konce roku 2020 šlo dle mého názoru za takovou komisi považovat Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru, jež se svou povahou nejvíce blížila rozhodnutí rozhodčí komise ve smyslu § 265 občanského zákoníku, přičemž také tato rozhodnutí mají povahu exekučního titulu, který je v souladu s § 40e ve spojení s § 28 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů soudně vykonatelný.¹¹¹ Zároveň je však nutné dodat, že toto neplatí absolutně, neboť v České republice rozhodnutí orgánu spolku vydaná v souladu s § 258 občanského zákoníku (tedy orgánem, který není rozhodčí komisí spolku dle § 265 občanského zákoníku) nemají povahu exekučního titulu ve smyslu § 274 občanského soudního řádu a jsou tedy orgány státní moci de facto nevymahatelné.¹¹²

V případě podání odvolání proti vydanému rozhodnutí disciplinárního orgánu prvního stupně Směrnice 1/2022 přímo neuvádí, jakým způsobem má odvolací orgán rozhodnout. S ohledem na zásadu legální licence vyjádřenou v čl. 2 odst. 4 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, podle něhož: „Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“, může odvolací orgán využít systému úplné apelace a napadené rozhodnutí potvrdit, změnit, případně zrušit a věc vrátit disciplinárnímu orgánu prvního stupně k novému rozhodnutí. Ohledně způsobu rozhodnutí se tak jedná o určitou analogii s nesporným

¹⁰⁹ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-03]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 39

¹¹⁰ NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. 2. vyd. Velké Přílepy: Nakladatelství Olympia s.r.o., 2018. ISBN 978-80-7376-539-2, s. 114

¹¹¹ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1, s. 329

¹¹² KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1. s. 117

občanskoprávním řízením v režimu zákona 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, kde se uplatní princip tzv. úplné apelace¹¹³, kdy v souladu s čl. 13.1.1 Směrnice 1/2022 není rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí omezen.

V neposlední řadě se domnívám, že je na řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů nepřímo aplikovatelný též § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle něhož by obdobné případy měly být rozhodovány stejně. Komentář k § 258 občanského zákoníku dokonce zmiňuje, že soud sice rámcově není oprávněn přezkoumávat udělenou výši trestu v rámci stanovami (příp. na základě stanov vydaným předpisem - *pozn. autora práce*) vymezeného rozmezí, nicméně pokud by šlo o zjevně nepřiměřenou sankci ve vztahu k jiným obdobným případům, byla by tato soudní pravomoc též s největší pravděpodobností zachována.¹¹⁴ Vrátili-li se zpět k paragrafu 13 občanského zákoníku, je nutné si uvědomit, že se jedná o hmotněprávní úpravu a (přestože v obecné rovině je občanský zákoník založen na zásadě dispozitivnosti) v neposlední řadě též o kogentní ustanovení, jež nemůže být vyloučeno jak výslovným prohlášením stran obsaženém např. přímo ve smlouvě mezi sportovcem a národní sportovní federací, tak ani např. ve stanovách příslušné organizace. Ostatně z textu uvedeného paragrafu je nepochybné, že se jedná o ochranu právní, kterou je dle mého názoru nutné chápat širěji než ochranu poskytovanou obecnými soudy, přestože ty jsou ve světle § 258 občanského zákoníku oním garantem zákonnosti a spravedlivého procesu.

Závěrem je nutné zmínit překážku věci rozsouzené uvedenou v § 106 občanského soudního řádu, kdy soud řízení k námitce žalovaného zastaví, zjistí-li, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku. Věc však projednat může, jestliže účastníci prohlásí, že netrvají na projednání věci před rozhodčí komisí spolku. Takový případ týkající se řízení ve věci porušení antidopingových předpisů však z praxe není znám¹¹⁵. Lze předpokládat, že takové řízení by bylo (zejména s ohledem na jeho specifika, s nimiž nemají obecné soudy takřka žádné zkušenosti) značně časově neefektivní, což je v přímém rozporu jak se zájmy sportovce, tak antidopingového orgánu.

¹¹³ Naproti tomu v režimu zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu je uplatňován princip apelace neúplné, když v rámci odvolacího řízení je možné uvádět nové skutečnosti nebo důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně, pouze z taxativně vymezených důvodů.

¹¹⁴ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1, s. 324

¹¹⁵ Ze sportovního prostředí můžeme zmínit rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 2916/2006 ze dne 30. 1. 2008, kde Nejvyšší soud konstatoval, že Arbitrážní komise Českého svazu ledního hokeje nevykazuje znaky nezávislého rozhodčího orgánu ve smyslu § 106 o. s. ř. a § 1 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů a není důvodná námitka žalovaného, že věc měla být obligatorně před touto komisí projednána.

2.1.4. Správní a trestní řízení

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí ve věci porušení antidopingových předpisů vychází ze soukromoprávního pojetí spolků a není tak rozhodováním orgánů veřejné moci ani rozhodnutím správního orgánu, nelze tato rozhodnutí přezkoumávat ve správním soudnictví,¹¹⁶ a to i přes to, že v řízení porušení antidopingových předpisů lze některé prvky mající svůj původ ve veřejném právu pozorovat. Tento závěr potvrzuje též náleží Ústavního soudu IV. ÚS 9/98¹¹⁷, podle něhož: „*Stanovisko obecných soudů, podle kterého na přezkum rozhodnutí některého z orgánů sdružení (pozn. autora práce nyní spolku) nelze vztáhnout obecná ustanovení občanského soudního řádu, týkající se řízení před soudem, a že proto věc je nutno posuzovat podle zvláštních ustanovení o správním soudnictví, pomíjí, že tato rozhodnutí, vydávaná na základě stanov či řádů, nejsou rozhodnutími vydávanými v oblasti veřejné správy, což je základní podmínkou přezkumu ve správním soudnictví podle ustanovení § 244 odst. 2 o. s. ř. Není-li tedy možný postup podle části páté o. s. ř., upravující správní soudnictví, nezbyvá než vzhledem k ustanovení § 7 odst. 2 o. s. ř. přiměřeně aplikovat část první a část třetí občanského soudního řádu, přirozeně např. s tou odchylkou, že funkčně příslušný je výlučně okresní soud řídící se kasačním principem. Jinými slovy, jde o občanské soudní řízení sui generis, v němž ustanovení části páté o správním soudnictví aplikovat nelze.*“ Obdobně pak hovoří rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2371/1998 ze dne 24. 2. 1999, které citovaný náleží doplňuje tak, že proti rozhodnutí okresního soudu, jímž bylo přezkoumáváno rozhodnutí orgánu spolku, je přípustné odvolání¹¹⁸. Je však nutné dodat, že stejně jako v případě přezkumu samotného rozhodnutí orgánu spolku, je také v případě odvolání z podstaty věci zachován Ústavním soudem zmíněný kasační princip, který je však příznačný právě pro správní řízení. Tento princip však platí zejména pro přezkum rozhodnutí orgánu spolku soudem a nikoli pro přezkum prvostupňového rozhodnutí odvolacím orgánem v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, pro nějž Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice kasační princip přímo nestanovuje (k odvolání proti rozhodnutí orgánu spolku viz kapitola 3.2. *Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem* této práce).

Pokud se však zaměříme na represivní aspekt disciplinárního řízení, pak řízení ve věci porušení antidopingových předpisů má dle Lud'ka Lisseho na rozdíl od řízení soudního či rozhodčího

¹¹⁶ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 201

¹¹⁷ Náleží Ústavního soudu ze dne 10. 3. 1998, sp. zn. IV. ÚS 9/98

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 2. 1999, sp. zn. 20 Cdo 2371/1998

řízení charakter „správního trestání sui generis“¹¹⁹. Je tomu tak zejména z důvodu speciálního postavení Antidopingového výboru České republiky, kterému je článkem 8.1.2.6 Směrnice 1/2022 přiznána pravomoc účastnit se každého řízení o porušení antidopingových pravidel bez dalšího, tedy bez nutnosti splnění dalších podmínek. Lisse k tomu dodává, že postavení Antidopingového výboru ČR by tak šlo připodobnit spíše k úloze státního zástupce v trestním řízení¹²⁰. Osobně se domnívám, že tento názor není zcela správný, a to z následujících důvodů. Významným rozdílem oproti klasickému trestnímu řízení je bez pochyby **oprávnění** Antidopingového výboru ČR účastnit se každého řízení vedeného se sportovcem. Státní zástupce má naproti tomu povinnost se hlavního líčení účastnit, při zahájení přednáší obžalobu, na konci naopak prezentuje závěrečnou řeč. Takovou povinnost však Antidopingový výbor ČR nemá. Je plně na jeho uvážení, zda se bude v rámci probíhajícího řízení vyjadřovat, navrhnout důkazy či rozhodnutí plně ponechá na příslušném rozhodovacím orgánu. Úloha Antidopingového výboru ČR tak spočívá spíše v oznámení porušení antidopingových pravidel sportovci, s nímž na základě tohoto podnětu zahájí příslušná instituce řízení, což odpovídá spíše vyšetřovací úloze Policie České republiky, která zjištěné porušení oznamuje příslušnému správnímu či trestnímu orgánu.

Lisse dále uvádí, že na rozdíl od běžného sporného soudního řízení, kde na jedné straně vystupuje žalobce a na druhé žalovaný jakožto strany v rovném (horizontálním) postavení, o jejichž sporu rozhoduje nezávislý soudce, se v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů jedná o vztah vrchnostenský, tak jak jej známe ze správního práva, čímž je do řízení ve věci porušení antidopingových předpisů promítnuta faktická nerovnost a subordinace (vertikální princip)¹²¹. V tomto směru je však nutné zmínit, že tento závěr platí pouze z části, neboť Antidopingový výbor ČR přenesl částečně svou odpovědnost podle článku 8 Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice (řízení prvního stupně a rozhodnutí) na Národní rozhodčí soud pro sport (do 31. 8. 2022 na národní sportovní federace), jakožto spravedlivý, nestranný a funkčně nezávislý rozhodovací orgán, který následně se sportovcem vede příslušné řízení.

Pokud bychom však svou pozornost rozšířili i mimo české právní prostředí, šlo by podobnost nalézt u institutu označovaným jako tzv. soukromá žaloba. Podstata tohoto institutu spočívá v možnosti poškozeného podat k trestnímu soudu návrh na projednání věci, aniž by do celého

¹¹⁹ LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7. s. 80

¹²⁰ Tamtéž, s. 81

¹²¹ Tamtéž

procesu byly zapojeny orgány činné v trestním řízení. Předně je však nutno podotknout, že tento institut se v českém právním řádu nevyskytuje, neboť právo podání obžaloby přísluší výlučně státnímu zástupci. S ohledem na skutečnost, že Směrnice 9/2022 (a taktéž její předchozí pasivní derogace) vycházejí ze Světového antidopingového kodexu, který je pochopitelně předpisem vycházející ze shody širokého spektra zúčastněných stran a sportovních subjektů z celého světa, v důsledku čehož lze o podobnosti s institutem soukromé žaloby pochopitelně uvažovat. Pro soukromoprávní žalobu bývá zpravidla typické, že její podání připadá v úvahu v případě taxativně vymezených trestných činů, jimž stát zpravidla přiznává nižší společenskou škodlivost. V českém právním prostředí jsou takové činy označovány jako přečiny, avšak zákonná úprava i v těchto případech nepřiznává soukromé osobě právo na podání obžaloby, ale naopak i nadále ukládá státnímu zástupci povinnost stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví. Stejně jako v případě poškozeného v rámci institutu soukromé žaloby je Antidopingovému výboru České republiky za určitých okolností umožněno „žalobu“ nepodat (a nevznést vůči sportovci obvinění z porušení antidopingového pravidla)¹²², resp. porušení antidopingových pravidel disciplinárnímu orgánu neoznámít a ve věci dále nepokračovat. Dle článku 7.1 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky vznesení obvinění z porušení antidopingového pravidla v případě, je-li (stále) přesvědčen, že k takovému provinění došlo¹²³. Jak bude podrobněji rozebráno níže, dle článku 2 Směrnice 1/2022 se za porušení antidopingového pravidla považuje již samotná přítomnost zakázané látky nebo jejich metabolitů ve vzorku sportovce s tím, že za její přítomnost v těle jsou sportovci bez dalšího odpovědní. Je tedy zřejmé, že v praxi dochází (a bude docházet) k obvinění z porušení antidopingového pravidla téměř vždy, nicméně skutečnost, že disciplinární řízení se sportovcem nemusí být zahájeno z úřední povinnosti, ale částečně závisí na uvážení poškozeného/Antidopingového výboru České republiky, vnáší do tohoto řízení poměrně zajímavý soukromoprávní prvek.

S ohledem na výše uvedené lze k povaze trestání v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů uzavřít, že přestože způsob ukládání trestů a působnost příslušných orgánů má k trestnímu, potažmo správnímu právu asi nejbližší, nelze tuto povahu označit jinak než právě jako trestání *sui generis*.

¹²² Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-18]. Dostupné na: < <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISRM%202021.pdf>>, s. 26

¹²³ Tamtéž. s. 29

Určitou analogii se správním řádem lze nalézt v případě užití správního uvážení ve smyslu § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, podle něhož „*Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.*“¹²⁴ Přestože Směrnice 1/2022 prostor pro široké uvážení disciplinárního orgánu neposkytuje (článek 10.2. Směrnice 1/2022 obecně stanoví, že délka trestu je 4 roky), může disciplinární orgán v souladu s článkem 10.6.1 Směrnice 1/2022 na základě nevýznamného zavinění nebo nevýznamné nedbalosti délku uloženého trestu zvážit, vždy však v předem stanoveném rozmezí (minimálně napomenutí bez zákazu činnosti a maximálně dva roky zákazu činnosti, v závislosti na míře zavinění sportovce). Nutno však podotknout, že disciplinární orgány (zejména vyšší instance, jejichž členy často bývají osoby s právním vzděláním z oblasti sportovního práva) při tomto uvážení často vycházejí z dřívějších rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport (ať už za vědomého využití aplikace § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku či nikoli) a míra uvážení tak není zcela svévolná.

Zcela zásadním rozdílem oproti trestnímu řízení je v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů absence zásady presumpce neviny jinak vyjádřené např. čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož: „*Každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.*“ Článek 2 Směrnice 1/2022 v rozporu s citovanou zásadou říká, že všechna řízení v případech dopingu budou probíhat na základě **konstatování, že jedno nebo více z těchto specifických pravidel bylo porušeno**, v důsledku čehož se na obviněného z porušení antidopingového pravidla hledí od samého počátku jako by doložil. Článek 2.2.1 Směrnice 1/2022 pak doplňuje, že je osobní povinností každého sportovce zajistit, aby žádná zakázaná látka nevnikla do jeho těla, s tím, že za její přítomnost v těle jsou sportovci bez dalšího odpovědní. Směrnice 1/2022 pak výslovně konstatuje, že není nutné, aby sportovci byl prokazován úmysl, zavinění, nedbalost či vědomé použití takové zakázané látky. Pro zcela specifické sportovní odvětví je totiž zcela nepřijatelné, aby sportovec byl shledán nevinným pro nedostatek důkazů. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, kterou poznámka k příslušnému článku označuje jako tzv. pravidlo „*striktní odpovědnosti*“, které konzistentně potvrzují rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport (CAS)¹²⁵. Je tedy na sportovci, aby prokázal, že při

¹²⁴ § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu

¹²⁵ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 8

presumovaném porušení pravidla neexistovalo zavinění nebo nedbalost¹²⁶, přičemž v případě existence nevýznamného zavinění nebo nedbalosti může dojít ke zkrácení doby zákazu činnosti (článek 10.6 Směrnice 1/2022) či v případě neexistence zavinění nebo nedbalosti dokonce až k neuložení doby zákazu činnosti (článek 10.5 Směrnice 1/2022). S ohledem na stanovenou striktní odpovědnost sportovce ohledně veškerých látek, jež se mu potenciálně mohou dostat do těla, je možné připomenout zásadu známou již z římského práva, tedy „*Ignorantia Iuris Non Excusat = Neznalost práva neomlouvá*“, z čehož lze poměrně snadno dovodit, že každý sportovec (případně trenér, funkcionář či jiná osoba z řad realizačního týmu sportovce) by měl mít alespoň základní právní znalosti¹²⁷ v oblasti zakázaných látek a metod.

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v § 175a stanovuje možnost státního zástupce zahájit jednání o dohodě o vině a trestu na návrh obviněného nebo i bez něj¹²⁸. Obdobný institut pak nalezneme i ve Směrnici 1/2022, který tato směrnice nazývá jako dohodu o nakládání s výsledky, jež, zjednodušeně řečeno, představuje dohodu sportovce a Antidopingového výboru České republiky na zkrácení jinak maximální délky předpokládané sankce v případě, že sportovec porušení antidopingového přizná.

Určitou podobnost se správním právem můžeme nalézt v případě hrazení náhrady nákladů řízení. Dle článku 8.1.2.1. Směrnice 1/2022 má každý právo být zastoupen právním zástupcem na vlastní náklady, což odpovídá dikci § 79 odst. 3¹²⁹ zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

2.1.5. Řízení *sui generis*

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že řízení ve věci porušení antidopingových předpisů obsahuje prvky každého z výše uvedeného právního odvětví. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice ve své předmluvě dokonce přímo uvádí, že jejich povaha se liší od trestního a občanského práva s tím, že při případném přezkumu okolností daného případu by všechny soudy, rozhodčí soudy a jiné rozhodčí orgány měly respektovat odlišnou povahu těchto antidopingových pravidel.

V důsledku auditu Světové antidopingové agentury došlo v závěru roku 2021 k přijetí novely Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice (s účinností od 1. 1. 2022),

¹²⁶ Tamtéž, s. 30

¹²⁷ KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1, s. 33

¹²⁸ § 175 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu

¹²⁹ Nestanoví-li zákon jinak, nese správní orgán nebo dotčený orgán (§ 136) a účastník své náklady.

kteřá má za cíl napravit zcela nedostatečný proces před rozhodovacími orgány ve věci porušení antidopingových předpisů.¹³⁰ Touto Směrnici 1/2022 došlo ke zřícení Národního rozhodčího soudu pro sport, v důsledku čehož se do řízení ve věci porušení antidopingových předpisů promítlo více prvků typických pro rozhodčí řízení. Je však nutné si uvědomit, že samotné rozhodčí řízení má původ v právu občanském, podle jehož právního rámce došlo ke vzniku příslušných oddílů či klubů a tedy i národních sportovních federací. Spolu s dobrovolným vstupem členů do těchto institucí došlo zároveň k vyjádření konkludentního souhlasu s antidopingovými pravidly, tedy včetně pravomoci Národního rozhodčího soudu pro sport rozhodovat spory ve věci porušení antidopingových předpisů.

Samostatným prvkem, jehož období nenalezneme v žádném z výše uvedených právních odvětví, je rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí v případě podání opravného prostředku. Dle článku 13.1.1 Směrnice 1/2022 **není rozsah přezkumu omezen**, když zahrnuje všechny otázky týkající se dané záležitosti a není explicitně omezen na otázky nebo rozsah přezkumu před rozhodovacím orgánem. Každá strana odvolacího řízení může předložit důkazy, právní argumenty a nároky, které nebyly vzneseny při řízení v prvním stupni, pokud vyplývají ze stejného žalobního důvodu, nebo ze stejných obecných skutečností nebo okolností, které byly předloženy v průběhu řízení v prvním stupni.¹³¹ Toto vymezení dle poznámky k příslušnému článku nepředstavuje významnou změnu oproti znění Směrnice 2015, ale jde spíše o upřesnění. I přes toto „upřesnění“ lze konstatovat, že se jedná o natolik široké vymezení, jež umožňuje de facto neomezenou možnost navrhování nových důkazů, které nebyly provedeny před rozhodovacím orgánem prvního stupně. To ve svém důsledku může vést k neúměrnému prodlužování celého řízení, nicméně z dosavadní praxe řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je možné uzavřít, že zúčastněné strany zpravidla mají spíše zájem na rychlém vyřešení celé záležitosti a následném vydání rozhodnutí o uložení či neuložení trestu.

Zcela specifickým prvkem řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je tzv. „striktní odpovědnost“ vyjádřená v čl. 2 Směrnice 1/2022 hraničící až s presumpcí viny.

¹³⁰ Antidopingový výbor České republiky. *Rok 2022 přináší novelizovanou Směrnici a Seznam*. [online] 2022 [cit. 2022-2-13]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/en/node/189>>

¹³¹ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné na: https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf, s.43

Zvláštní postavení v celém řízení má pak Světová antidopingová agentura (WADA), jíž je článkem 13.1 Směrnice 1/2022 přiznáno výsostné právo¹³² podat opravný prostředek proti rozhodnutí přímo k Arbitrážnímu soudu pro sport i v případě, že vnitrostátní opravné prostředky nebyly doposud vyčerpány. Jedná se zejména o případy, kdy svého práva na odvolání nevyužije ani sportovec, ani Antidopingový výbor České republiky.

Zaměříme-li se na jednotlivé fáze disciplinárního řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, je zřejmé, že do 31. 8. 2022 mělo řízení před disciplinárním orgánem spolku (národní sportovní federace) povahu řízení před orgánem spolku zřízeným ve smyslu § 243 občanského zákoníku, když se řídilo procesními pravidly stanovenými stanovami příslušné sportovní organizace, resp. Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu 2022, která byla těmito stanovami a následně též sportovcem, který dobrovolně do této sportovní organizace (spolku) vstoupil, přijata. S účinností Směrnice 9/2022 je na řízení před Národním rozhodčím soudem pro sport (lhostejno, zda jako orgánem prvního stupně či orgánem odvolacím), který svou právní formou nepředstavuje ani spolek v užším slova smyslu ani správní orgán, nutno nahlížet jako na řízení svého druhu zohledňující nejen pravidla pro disciplinární řízení určená Směrnicí 9/2022, ale též zákonná pravidla týkající se rozhodčí komise stanovená jak občanským zákoníkem, tak zákonem o rozhodčím řízení. Pochopitelně s přihlédnutím ke zvláštnostem Směrnice 9/2022, jež za pomoci využití dispozitivních ustanovení občanského zákoníku (a zákona o rozhodčím řízení) přijala nezbytné úpravy pro specifické sportovní prostředí.

Je tedy nepochybné, že toto řízení je svou povahou v první řadě řízení *sui generis*, tedy obsahující jak prvky typické pro řízení veřejnoprávní (např. dohoda o vině trestu nebo „správní“ uvážení) tak prvky objevující se spíše ve sféře soukromoprávní (např. možnost jmenovat rozhodce). V neposlední řadě jsou to též prvky, jejichž úpravu nenajdeme v žádném právním odvětví (např. striktní odpovědnost či neomezený rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí). Z tohoto důvodu je dle mého názoru nasnadě dospět k závěru o existenci sportovního práva (či dokonce dopingového práva) jako samostatného právního odvětví.

¹³² Směrnice 1/2022 ve svých Poznámkách doslova uvádí, že Světová antidopingová organizace WADA může „obejít“ zbývající stupně v interním procesu a odvolat se přímo k Arbitrážnímu soudu CAS.

2.2. Průběh řízení před disciplinárním orgánem

Porušil-li sportovec (či jiná osoba) antidopingové předpisy je s tímto sportovcem vedeno samostatné řízení, které se, jak je uvedeno výše, řídí svými vlastními pravidly s menším či větším přesahem do tradičních právních odvětví.

V rámci řízení před disciplinárním orgánem pak můžeme rozlišit následující fáze.

2.2.1. Zahájení řízení a pozastavení činnosti

Abychom mohli určit okamžik zahájení disciplinárního řízení před rozhodovacím orgánem, je nejprve nutné pochopit celý proces spojený s porušením antidopingového pravidla sportovcem.

Předpokladem pro zahájení celého procesu je **porušení antidopingového pravidla uvedeného v článku 2.1 až 2.11 Směrnice 1/2022**. Nejtypičtějším porušením pak je pozitivní dopingový nález testovaného sportovce, tedy přítomnost zakázané látky nebo jejích metabolitů v jeho vzorku. Dalšími porušení jsou pak např. použití nebo již samotný pokus o použití zakázané látky, dále vyhýbání se, odmítnutí nebo nedostavení se k odběru vzorku, porušení povinnosti informovat o místě pobytu či podvádění nebo pokus o podvádění v průběhu kterékoli části dopingové kontroly¹³³.

V případě, že Antidopingový výbor České republiky (dále též „Antidopingový výbor ČR“ nebo „ADV ČR“) obdrží pozitivní laboratorní nález a v rámci tzv. počátečního přezkumu podle čl. 5.1.1 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky nezjistí skutečnosti¹³⁴, které vedly ke zjištění, že tento pozitivní nález není bez dalšího porušením antidopingového pravidla, musí být toto porušení sportovci v souladu s čl. 5.1.2 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky **řádně oznámeno**. Dle čl. 7.4 Směrnice 1/2022 pak spolu s tímto oznámením Antidopingového výboru ČR je **národní sportovní organizace¹³⁵ povinna sportovci uložit pozastavení činnosti¹³⁶**, a to okamžitě. Zde můžeme nalézt určitý nesoulad Směrnice 1/2022 s Mezinárodním

¹³³ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-24]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 8 - 11

¹³⁴ Těmito skutečnostmi pak podle čl. 5.1.1 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky jsou: udělení terapeutické výjimky, zjevná odchylka od Mezinárodního standardu pro Testování a Vyšetřování nebo Mezinárodního standardu pro Laboratoře a též požití zakázané látky povolenou cestou.

¹³⁵ Uvedené dokonce platí i po novelizaci Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 9. 2022, a to i přes to, že národní sportovní federace nevystupuje jako disciplinární orgán prvního stupně.

¹³⁶ Dle přílohy č. 1 *Definice* Směrnice 1/2022 pozastavení činnosti znamená, že sportovci je dočasně zakázána účast v jakékoli soutěži nebo aktivitě do konečného rozhodnutí v řízení ve věci porušení antidopingových předpisů.

standardem pro nakládání s výsledky, kde čl. 6.2.3.2 stanovuje, že pozastavení činnosti začíná dnem, kdy bude sportovci oznámeno orgánem pro nakládání s výsledky, kterým je dle definic obsažených přímo v tomto standardu Antidopingový výbor České republiky. V praxi o veškerých záležitostech týkajících se pozastavení činnosti informuje sportovce Antidopingový výbor ČR. V rámci tohoto oznámení ADV ČR o pozitivním dopingovém nálezu má být sportovec dále informován o skutečnosti, že tento nález může vést k porušení antidopingového pravidla, o právu požadovat analýzu vzorku „B“ včetně možnosti účastnit se jeho otevření, o právu požadovat kopie souboru laboratorní dokumentace ke vzorku „A“ a v neposlední řadě též o možnosti sportovce poskytnout v krátké lhůtě vysvětlení.¹³⁷

Pokud je po obdržení vysvětlení sportovce či po uplynutí lhůty pro poskytnutí takového vysvětlení ADV ČR (stále) přesvědčen, že sportovec porušili jedno nebo více antidopingových pravidel, pak **ADV ČR okamžitě obviní sportovce z porušení antidopingových pravidel**¹³⁸. S ohledem na znění čl. 2 Směrnice 1/2022, podle něhož se za porušení antidopingového pravidla považuje již samotná přítomnost zakázané látky ve vzorku sportovce ve spojení s pravidlem striktní odpovědnosti sportovce za přítomnost této látky ve svém těle, je zřejmé, že v praxi bude toto obvinění vzneseno téměř vždy. Antidopingový výbor ČR ve vyrozumění učiněném podle čl. 7.5 Směrnice 1/2022 sdělí sportovci (a v souladu s čl. 7.6 Směrnice 1/2022 též národní sportovní federaci, do jejíž působnosti tento obviněný sportovec spadá) obvinění z porušení konkrétního antidopingového pravidla a další skutečnosti uvedené v čl. 7.1 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky. Mezi nejvýznamnější musíme bezesporu zařadit podrobné shrnutí příslušných skutečností, na nichž je obvinění založeno a konkrétních důsledků (sankcí), které nastanou v případě, že bude porušení antidopingových pravidel prokázáno, resp. nebude sportovcem vyvráceno.

Článek 8 Směrnice 1/2022 (a Směrnice 1/2022 obecně!) nehovoří explicitně o zahájení řízení ve věci porušení antidopingových předpisů před disciplinárním orgánem národní sportovní federace v užším slova smyslu. Článek 8.1. dříve platné Směrnice 2015 naproti tomu stanovoval, že **svaz** (národní sportovní federace) **zahájí disciplinární řízení** s každou osobou, již bylo oznámeno podle článku 7.1.4, 7.2 nebo 7.3 této Směrnice, že se dopustila porušení antidopingového

¹³⁷ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-24]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISRM%202021.pdf>>, s. 21

¹³⁸ Tamtéž, s. 29

pravidla.¹³⁹ Okamžik zahájení disciplinárního řízení však lze pochopitelně dovést též z aktuální antidopingové úpravy, konkrétně pak z dikce článku 8.1 Směrnice 1/2022 ve spojení s článkem 7 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky. Článek 8.1.2.1 Směrnice 1/2022 totiž stanovuje **právo sportovce na včasné zahájení řízení** a též právo být informován správným a včasným způsobem o **obvinění** z porušení antidopingového pravidla¹⁴⁰, které následnému projednání před disciplinárním orgánem národní sportovní federace předchází.

Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport upravený k datu účinnosti Směrnice 9/2022, podle níž rozhoduje tento soud ve věci porušení antidopingových předpisů již jako orgán prvního stupně, stanoví, že se prvostupňové řízení zahajuje na základě článku 8 Směrnice 9/2022, a to dnem kdy byl Národnímu rozhodčímu soudu pro sport doručen podnět k zahájení řízení.

V souladu s tímto jednacím řádem pak sekretář Národního rozhodčího soudu pro sport zašle jedno vyhotovení zbývajícím účastníkům řízení (nejčastěji obviněnému sportovci) s výzvou k vyjádření, kteří jsou oprávněni se k tomuto vyjádřit ve lhůtě 10 dnů ode dne doručení výzvy k vyjádření, přičemž tato lhůta může být přiměřeně prodloužena. V případě, že to příslušný senát Národního rozhodčího soudu pro sport považuje za vhodné, nutné nebo potřebné, je oprávněn vyzvat účastníky k doplnění důkazů.¹⁴¹

2.2.2. Projednání před rozhodovacím orgánem

Článek 8 Světového antidopingového kodexu 2021 nepatří mezi články, jež musí národní antidopingová organizace promítnout do vnitrostátního antidopingového předpisu bez podstatných změn. Předmětný článek tak stanovuje pouze základní pravidla, jimiž se musí řízení před rozhodovacím orgánem řídit. Antidopingový výbor České republiky, vycházejíc ze zavedené praxe v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů v České republice, přenesl částečně svou odpovědnost podle článku 8 Směrnice 1/2022 (řízení prvního stupně a rozhodnutí) na národní federace. Pro řízení v prvním stupni tak i nadále platila pravidla národní sportovní federace, a to až do 31. 8. 2022. Tato pravidla bývala zpravidla stanovena

¹³⁹ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-04-23]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>, s. 35

¹⁴⁰ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-23]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 28

¹⁴¹ Národní sportovní agentura. *Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] . 5. 2022 [cit. 2023-1-30]. Dostupné na: <<https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>; str. 6

disciplinárním řádem příslušné národní sportovní federace¹⁴². Pokud národní sportovní federace takový rozhodovací orgán neměla, nebo pokud tento orgán nesplňoval základní podmínky¹⁴³ stanovené Světovým antidopingovým kodexem, byl tímto prvostupňovým orgánem Národní rozhodčí soud pro sport Národní sportovní agentury, který by jinak rozhodoval podle čl. 13.2.2 jakožto národní antidopingový odvolací orgán. Směrnicí pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 9. 2022 přenesl Antidopingový výbor ČR svou odpovědnost na Národní rozhodčí soud pro sport též pro řízení prvního stupně, v důsledku čehož má tento orgán plnou kontrolu nad průběhem řízení ve věci porušení antidopingových předpisů na národní úrovni.

Podrobnější stanovení principů, na jejichž základě bude disciplinární řízení probíhat, je pak ponecháno jednotlivým národním antidopingovým organizacím. Směrnice 1/2022 pak tyto principy uvádí v článku 8.1.2.1 (k principům disciplinárního řízení blíže viz *kapitola 2.1.1 Disciplinární řízení této práce*).

Pro průběh jednání před disciplinárním orgánem nejsou stanovena formální pravidla, jako je tomu v případě občanskoprávního či trestního řízení. Antidopingový výbor ČR disponuje výhradním **právem** účasti bez dalšího. Pokud se tedy ADV ČR rozhodne projednání případu neúčastnit, bude disciplinární orgán vycházet z obvinění, které ADV ČR učinil v souladu s čl. 7. Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky (k obvinění z porušení antidopingových předpisů a k zahájení řízení viz předcházející kapitola 2.2.1 *Zahájení řízení této práce*). V rámci samotného jednání tak ADV ČR nemusí výslovně přednést obvinění z porušení antidopingového pravidla, ani navrhnout důkazy k jeho prokázání, jelikož v souladu s čl. 2 Směrnice 1/2022 probíhají všechna řízení na základě konstatování, že antidopingové pravidlo bylo porušeno.

Směrnice 1/2022 v článku 8.3 pamatuje též na situaci, kdy se sportovec obviněný z porušení antidopingového pravidla výslovně vzdá práva na řízení a následné projednání před disciplinárním orgánem, které mu jinak zaručuje článek 8 Světového antidopingového kodexu 2021. V takovém případě stanovuje Směrnice 1/2022 vyvratitelnou právní domněnku, že

¹⁴² Takovým disciplinárním řádem disponuje většina národních sportovních federací. Jako příklad lze uvést Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky, Soutěžní a disciplinární řád Českého svazu ledního hokeje či Disciplinární řád Českého svazu plaveckých sportů.

¹⁴³ Článek 8 Světového antidopingového kodexu 2021 stanoví, že každé osobě obviněné z porušení antidopingových předpisů poskytne Antidopingová organizace alespoň spravedlivé řízení v přiměřené lhůtě před spravedlivým, nestranným rozhodovacím orgánem. Komentář k tomuto článku pak uvádí, že se jedná o principy obecně uznávané v mezinárodním právu, které jsou mimo jiné obsaženy též v článku 6.1. Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

sportovec přiznal porušení a souhlasí s důsledky porušení antidopingových pravidel navrhovanými Antidopingovým výborem České republiky.

Určitou analogii se zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem nacházející se na pomezí rozsudku pro zmeškání a pro uznání můžeme nalézt v čl. 3.2.5 Směrnice 1/2022, který umožňuje sportovce uznat vinným z porušení antidopingového pravidla na základě na odmítnutí sportovce účastnit se projednání svého případu či odpovědět na dotazy rozhodovacího orgánu nebo ADV ČR.

Obdobně jako v občanskoprávním řízení je však procesní aktivita v zájmu účastníků, zejména pak procesní obrana obviněného sportovce spočívající v návrhu důkazů včetně návrhu na výsledky svědků.

Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport upravený k datu účinnosti Směrnice 9/2022 pak v souladu¹⁴⁴ se Směrnicí 9/2022 stanovil další pravidla, jimiž se jednání před Národním rozhodčím soudem pro sport musí řídit. Jednací řád v první řadě akcentuje na zásadu ústnosti jednání, ačkoli s touto Směrnicí 9/2022 obligatorně nepočítá. Výjimku tvoří otázky procesního charakteru. Bez nařízení jednání je pak možné věc rozhodnout též v případě, kdy s tímto souhlasí všichni účastníci řízení, zpravidla tedy jak provinivší se sportovec, tak Antidopingový výbor ČR. Jednací řád dále rozšiřuje ustanovení čl. 8.1 Směrnice 9/2022 týkající se zastoupení, kterého si účastník pro toto řízení může zvolit. Jednací řád konkretizuje, že samotné jednání může proběhnout též jen za přítomnosti jeho zástupce, tedy bez účastní samotného sportovce. Přítomnost sportovce však může být výslovně vyžádána předsedou rozhodovacího senátu. Určitou podobnost s občanským soudním řádem (*srovnej § 114a občanského soudního řádu*) lze pozorovat v čl. 8.6. Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport, podle něhož má být ústní jednání vedeno tak, aby jej nebylo třeba opakovat, avšak v případě potřeby může být toto jednání přerušeno či odročeno za účelem provedení dalších důkazů.¹⁴⁵ Jednací řád v neposlední řadě stanoví, že z ústního jednání je pořizován zápis podepsaný předsedou rozhodovacího senátu a sekretářem Národního rozhodčího soudu pro sport.

¹⁴⁴ Čl. 11 odst. 11.5 Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport stanovuje, že pokud by došlo k rozporu ustanovení Jednacího řádu se zněním Směrnice pro kontrolu a postihů dopingu ve sportu v České republice, má předmětná Směrnice aplikační přednost.

¹⁴⁵ Národní sportovní agentura. Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport [online] . 5. 2022 [cit. 2023-2-6]. Dostupné na: < <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>; str. 7

2.2.3. Dokazování dopingu

Vzhledem k tomu, že řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je zvláštním druhem řízení sui generis, obsahuje též proces dokazování zvláštní prvky, jež nelze zcela podřadit pod jedno z jinak tradičních právních odvětví.

Proces dokazování dopingu upravuje článek 3.1. Směrnice 1/2022, který stanoví, že *ADV ČR ponese důkazní břemeno, že došlo k porušení antidopingového pravidla. ADV ČR nese důkazní břemeno, pokud prokáže porušení antidopingového pravidla k dostatečné spokojenosti rozhodovacího orgánu s vědomím závažnosti takového obvinění. Taková míra dokazování je ve všech případech vyšší než pouhé uvážení pravděpodobnosti, ale nižší, než je důkaz nadevší pochybnost. V případech, kde tato Směrnice nebo Kodex ukládá důkazní břemeno Sportovci nebo jiné Osobě, obviněné z porušení antidopingového pravidla, aby vyvrátila domněnku nebo prokázala určitá fakta či okolnosti, s výjimkou ustanovení článků 3.2.2 a 3.2.3, bude míra dokazování představována mírou pravděpodobnosti.*¹⁴⁶

V prvé řadě si můžeme všimnout rozdílu v požadavcích kladených v rámci dokazování na Antidopingový výbor ČR a na obviněného sportovce. V případě ADV ČR je nutné prokázat určitou skutečnost k dostatečné spokojenosti rozhodovacího orgánu, v případě sportovce má být míra dokazování představována mírou pravděpodobnosti. Z jazykového výkladu sice můžeme usuzovat, že na Antidopingový výbor ČR vznáší směrnice přísnější nároky než na obviněného sportovce, v praxi však z logiky věci převládá koncepce, kdy také v případě, je-li prokazovaná skutečnost „pravděpodobná“ bude záležet na sportovci (potažmo jeho právním zástupci), aby rozhodovací orgán přesvědčil k jeho spokojenosti.

Dále je možné pozorovat, že Směrnice 1/2022 klade na míru prokázání určité skutečnosti značně mírnější požadavky než je tomu v případě řízení trestního, kde platí zásada in dubio pro reo, tedy v pochybnostech ve prospěch obviněného. Toto pravidlo je v disciplinárním řízení (a ve sportovním prostředí obecně) přijímáno bez větších diskuzí, neboť vzhledem k monopolu státní moci není v silách rozhodovacího orgánu prokázat porušení antidopingových pravidel nade vší pochybnost. V opačném případě by docházelo k pro sport neakceptovatelným osvobozujícím rozhodnutím pro nedostatek důkazů.

¹⁴⁶ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-24]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 12

Pokud by o určité skutečnosti před zahájením disciplinárního řízení rozhodoval soud, stanou se tato rozhodnutí nevyvratitelnými důkazy, z nichž bude povinen disciplinární orgán ve svém rozhodnutí vycházet. Přestože disciplinární orgán zpravidla disponuje větší znalostí sportovního prostředí než obecné soudy, přiznává Směrnice 1/2022 dříve vydaným soudním rozhodnutím s ohledem na značně efektivnější důkazní řízení vyšší právní sílu v podobě nevyvratitelného důkazu.

Směrnice 1/2022 nikterak blíže nespécifikuje důkazní prostředky, které mohou být v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů provedeny. Porušení antidopingových pravidel může být prokazováno **jakýmkoli spolehlivým způsobem včetně doznání**.¹⁴⁷ Pro uložení sankce není dokonce ani nutné, aby byl sportovci proveden pozitivní dopingový nález jako tomu bylo například v asi nejznámějším dopingovém případě v historii sportu vůbec – amerického cyklisty Lance Armstronga. Co se týká procesní obrany, přiznává článek 8.1.2.1. Směrnice 1/2022 účastníkům právo na předložení důkazů, včetně práva na předvolání a výslech svědků.¹⁴⁸

Vzhledem k ve Směrnici 1/2022 chybějícímu pozitivnímu vymezení důkazních prostředků a s ohledem na zásadu spolkové autonomie (z níž pramení též legitimita Národního rozhodčího soudu pro sport) lze určité východisko nalézt v zákoně č. 206/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, který v § 20 odst. 1 stanoví, že *rozhodci mohou vyslýchat svědky, znalce a strany, jen když se k nim dobrovolně dostaví a poskytnou výpověď. Také jiné důkazy mohou provádět jen tehdy, jsou-li jim poskytnuty*.¹⁴⁹ Obdobné vymezení ostatně obsahuje též nově zřízený Národní rozhodčí soud pro sport, který ve svém jednacím řádu vydaném v květnu 2022 stanovuje, že *důkazním prostředkem je vše, co je vhodné ke zjištění stavu věci, především pak listiny, svědecké výpovědi, znalecké posudky, obrazové či zvukové záznamy*.¹⁵⁰

V rámci hodnocení důkazů může rozhodovací orgán trvat na bezprostřednosti výslechu svědka v rámci ústního jednání. Je však věcí účastníka, aby účast jím navrhovaného svědka na ústním jednání zajistil, neboť **disciplinární orgán nedisponuje pochopitelně donucovací pravomocí jako soudy v řízeních trestních či občanských**, které mohou svědkovi v případě nedostavení se k soudnímu jednání uložit finanční pokutu či jej dokonce nechat předvést. Do 31. 8. 2022 mohla příslušná národní federace, před jehož disciplinárním orgánem probíhalo řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, přistoupit k uložení disciplinárního trestu, jež musel zároveň být

¹⁴⁷ Tamtéž, str. 12

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 28

¹⁴⁹ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů; § 20 odst. 1

¹⁵⁰ Národní sportovní agentura. Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport [online] . 5. 2022 [cit. 2023-1-30]. Dostupné na: < <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>; str. 7

zakotven ve stanovách nebo v jiném vnitřním předpisu. Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport pak stanoví, že je povinností účastníka řízení zajistit účast jím navrhovaných svědků na příslušném jednání, a to vlastními prostředky. Výjimku tvoří svědci a znalci, které nad rámec účastníky navržených důkazních prostředků, navrhne sám příslušný senát Národního rozhodčího soudu pro sport, jejichž účast na náklady Národní sportovní agentury zajistí sám Národní rozhodčí soud pro sport. Jednací řád (ani Směrnice 1/2022) však nestanovuje žádnou sankci za nedodržení této uložené povinnosti.

Lze tak uzavřít, že zajištění účasti svědka je v první řadě v zájmu účastníka, který jej navrhoval. V opačném případě nemusí být podmínka stanovená směrnicí, tj. prokázat jím tvrzené skutečnosti mírou pravděpodobnosti, naplněna a disciplinární orgán tak může rozhodnout v jeho neprospěch.

Inspiraci občanským soudním řádem lze v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů nalézt v čl. 9 odst. 9.4 Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport, podle něhož rozhodovací orgán hodnotí každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy ve vzájemné souvislosti.¹⁵¹

2.2.4. Vydání rozhodnutí

Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu 1/2022 v čl. 8.2.1 stanoví, že po skončení řízení nebo **neprodleně po něm vydá rozhodovací orgán písemné rozhodnutí včetně odůvodnění**. Předmětný článek zároveň stanovuje minimální náležitosti, které musí vydané rozhodnutí obsahovat. Jedná se o uloženou dobu zákazu činnosti, včetně diskvalifikace výsledků, a též odůvodnění předmětného rozhodnutí. Stručný souhrn rozhodnutí musí rozhodovací orgán vydat též v anglickém jazyce.

Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky, na nějž článek 8.2 Směrnice 1/2022 přímo odkazuje, dále v čl. 9 stanoví, že rozhodnutí by mělo obsahovat „*podrobné věcné souvislosti*“ jako místo a datum odběru vzorku, jeho druh (krev nebo moč), zda byla kontrola provedena mimo soutěž či při soutěži, zjištěnou zakázanou látku a další. Jinými slovy, jedná se o skutečnosti, které nepřímou odůvodňují udělenou sankci. Mezi další náležitosti řadí čl. 9 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky způsoby a lhůty odvolání pro sportovce včetně informace, zda je sportovec sportovcem mezinárodní úrovně či nikoli, což představuje zásadní informaci pro případné podání odvolání dle čl. 13 Směrnice 1/2022 (k odvolání blíže viz kapitola 3.2 Opravný prostředek – řízení před odvolacím orgánem této práce).

¹⁵¹ Tamtéž

Určitou změnou oproti předchozímu znění Směrnice 2015 je subjekt, jenž má povinnost sportovce vyzoomět o vydaném rozhodnutí. Za předchozí právní úpravy byl tímto subjektem výlučně svaz (národní sportovní federace), tedy rozhodovací orgán. Naproti tomu dle Směrnice 1/2022 je podle čl. 8.2.2 tímto subjektem Antidopingový výbor České republiky, který kromě oznámení rozhodnutí sportovci zajistí jeho vložení do systému ADAMS¹⁵². Na tomto příkladu můžeme pozorovat, že **Antidopingový výbor ČR přenesl své pravomoci** podle čl. 8 Směrnice 1/2022 na národní sportovní federace, resp. podle čl. 8 Směrnice 9/2022 na Národního rozhodčí soudu pro sport **pouze částečně** (řízení prvního stupně a rozhodnutí), přičemž v souladu se Světovým antidopingovým kodexem, resp. Mezinárodním standardem pro nakládání s výsledky, mu i nadále zůstávají další povinnosti. Spolu s oznámením rozhodovacím orgánem vydaného rozhodnutí by měl být sportovec ADV ČR v souladu s čl. 9.2 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky upozorněn na svůj stav, včetně důsledků porušení zákazu účasti během zákazu činnosti. Sportovec by také měl být ADV ČR dále upozorněn, že stále může poskytnout tzv. významnou pomoc, která by ve svém důsledku mohla vést ke snížení uloženého trestu, a neposlední řadě též na skutečnost, že sportovec během období zákazu činnosti i nadále podléhá testování.¹⁵³ V případě výše uvedených povinností ADV ČR lze uzavřít, že se jedná o určitý způsob „doplnění“ rozhodnutí rozhodovacího orgánu, které pro ADV ČR (potažmo pro samotného sportovce) nebudou představovat zásadnější překážku nebo dokonce zdržení v celém procesu vydání rozhodnutí, kdy takové doplnění bude s největší pravděpodobností možné činit prostřednictvím předem připravených „formulářů“, do nichž budou požadované náležitosti (např. délka uložené sankce) rychle doplněny. Osobně tuto změnu v procesu pro vydání (a oznamování) rozhodnutí vítám, neboť sportovec bude nepochybně lépe informován o svých právech a povinnostech, které mu z jeho porušení antidopingových pravidel vyplývají a nebude tak muset tyto skutečnosti složitě dohledávat v antidopingových předpisech, jak tomu bylo doposud.

Rozhodnutí by mělo být v souladu s čl. 8.8 písm. c) Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky vydáno a oznámeno **neprodleně po osobním projednání** před disciplinárním orgánem s tím, že **s výjimkou složitých záležitostí by tento časový rámec neměl překročit**

¹⁵² Dle přílohy č. 1 *Definice* Směrnice 2022 se jedná o systém Světové antidopingové organizace pro správu databáze přes webové rozhraní pro zadávání dat, jejich ukládání, sdílení a hlášení, vytvořený na pomoc zúčastněným stranám a Světové antidopingové organizaci v jejich antidopingových činnostech, ve spojení s legislativní ochranou údajů.

¹⁵³ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-25]. Dostupné na: < <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISRM%202021.pdf>>, s. 38

dva měsíce. Celé řízení by pak dle čl. 4.2 uvedeného standardu **nemělo v prvním stupni překročit délku šesti měsíců** od okamžiku oznámení o porušení antidopingového pravidla sportovci. Tato lhůta zároveň splňuje požadavek stanovený § 40h zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, který stanovuje povinnost vydat rozhodnutí do 3 měsíců od zahájení řízení, přičemž stanovy mohou tuto lhůtu prodloužit až na 9 měsíců. V případě, kdy by tato lhůta byla rozhodovacím orgánem překročena, jednalo by se nepochybně o zpoždění v řízení nezaviněné sportovcem, v důsledku čehož by rozhodovací orgán mohl (ba dokonce měl) určit počátek doby zákazu činnosti dřívějším datem než datem konečného rozhodnutí ve věci¹⁵⁴ – ke způsobu ukládání sankcí blíže viz následující kapitola této práce.

Závěrem je nutné poznamenat, že okamžikem vydání konečného rozhodnutí disciplinárního orgánu končí doba pozastavení činnosti sportovce, přičemž tato doba nesmí překročit maximální délku období zákazu činnosti, který může být sportovci uložen na základě příslušných porušení antidopingových pravidel.¹⁵⁵

Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport v čl. 10. 1. stanovuje, že řízení končí vydáním rozhodčího nálezu, případně vydáním usnesení o zastavení řízení v případě, že věc nepatří do jeho pravomoci nebo pokud nejsou splněny podmínky pro vedení řízení. Za povšimnutí stojí, že přestože Národní rozhodčí soud pro sport není dle svého Statutu stálým rozhodčím soudem a jeho rozhodnutí nemají povahu rozhodování rozhodčí komise spolku, inspiroval se tento rozhodovací orgán nejen občanským soudním řádem (viz výše), ale též zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále též „zákon o rozhodčím řízení“), když kromě názvu vydávaného rozhodnutí (rozhodčí nález) musí být toto rozhodnutí přijato většinou členů senátu, opatřeno podpisem předsedy a dvou členů senátu, písemně vyhotoveno a doručeno účastníkům řízení¹⁵⁶.

Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport též v souladu s čl. 8 Směrnice 9/2022 stanoví, že rozhodčím nálezem ve věci samé rozhoduje senát o tom, zda byl spáchán delikt a o případných sankcích.¹⁵⁷

¹⁵⁴ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 39

¹⁵⁵ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-25]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISRM%202021.pdf>>, s. 28

¹⁵⁶ Národní sportovní agentura. *Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] . 5. 2022 [cit. 2023-2-6]. Dostupné na: <<https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>; str. 8

¹⁵⁷ Tamtéž

2.3. Sankce za porušení antidopingových předpisů a způsob jejich ukládání

V případě, že je sportovec shledán vinným z porušení antidopingového pravidla, resp. pokud sportovec neprokáže, že antidopingové pravidlo neporušil, vydá disciplinární orgán rozhodnutí, kde provinivšímu se sportovci uloží za takové porušení sankci, kterou Směrnice 9/2022 označuje jako „*Důsledky porušení antidopingových pravidel*“ – zkráceně „*Důsledky*“.¹⁵⁸

Dle Definic obsažených ve Směrnici 9/2022 může porušení antidopingového pravidla sportovcem vést v jeden nebo více Důsledků. V první řadě tak dochází k **automatické diskvalifikaci** výsledků včetně odebrání medailí, dosažených bodů a cen v případě, kdy porušení antidopingových pravidel bylo zjištěno testem při soutěži, a to v individuálních sportech. Nejčastějším a také nejznámějším důsledkem je nepochybně **zákaz činnosti**, kterým Směrnice 9/2022 rozumí sankci, na jejímž základě je sportovci na stanovenou dobu zakázána účast v jakékoli soutěži či jiné aktivitě, tedy včetně zákazu tréninku schváleným nebo organizovaným příslušnou sportovní federací (např. ve skupině s ostatními sportovci). Dalším důsledkem mající de facto stejné účinky jako zákaz činnosti, o němž je pojednáváno níže, je bezesporu **pozastavení činnosti**, kdy je sportovci v souladu s čl. 7.4 Směrnice 9/2022 též zakázána účast v soutěži. Dalšími důsledky, jež mohou být sportovci uloženy v případě porušení antidopingových předpisů, pak jsou **finanční sankce** uložené sportovci Antidopingovým výborem ČR a též **zveřejnění sankcí** uložených provinivšímu se sportovci, tedy rozšíření informace o uloženém trestu mezi širokou veřejnost.¹⁵⁹ Povinné zveřejnění se však nevyžaduje, jedná-li se o nezletilého, chráněnou osobu nebo rekreačního sportovce.

Jak již bylo uvedeno v kapitole 1.2.2 *Vnitrostátní prameny* této práce, Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice je předpisem širokospektrálním, upravujícím jak hmotněprávní antidopingová pravidla, tak procesní postupy při ukládání sankcí za jejich porušení. Vzhledem k výše uvedenému, kdy jednotlivé sankce představují zejména hmotněprávní úpravu, nebudu se v této práci do detailu věnovat jednotlivým sankcím, které Směrnice 9/2022 stanovuje, nicméně jsem přesvědčen, že si určitý prostor v této práci, zejména pak co se týká procesu jejich ukládání, nepochybně zaslouží.

¹⁵⁸ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-10-30]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdf/files/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>, s. 60

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 62

2.3.1. Postup disciplinárního orgánu při ukládání sankcí

Předně je nutné uvést, že samotný postup při ukládání Důsledků Směrnice 9/2022 již explicitně neupravuje. Dle mého názoru je možné si v tomto případě pomoci předchozí právní úpravou, konkrétně pak Poznámkou k článku 10.6.4 Světového antidopingového kodexu 2015 (dále též „Kodex 2015“), podle něhož má disciplinární orgán při stanovení sankce postupovat ve čtyřech krocích¹⁶⁰. Tento článek 10.6.4 je nazýván „Použití více důvodů pro snížení sankce“, přičemž předpokládá, že provinivší se sportovec uplatní nárok na snížení sankce z více důvodů. Je poměrně logické, že sportovec obviněný z porušení antidopingového pravidla na svou obranu uvede hned několik okolností, na jejichž základě požaduje po disciplinárním orgánu neuložení, příp. alespoň snížení jinak předepsané sankce. Příslušný disciplinární orgán má pak povinnost se všemi těmito okolnostmi zabývat, aplikovat příslušná antidopingová pravidla a následně rozhodnout o výši udělené sankce.

V prvé řadě disciplinární orgán rozhodne, která ze základních sankcí je aplikovatelná. Jako tyto základní sankce pak předmětný komentář k čl. 10.6.4 Světového antidopingového kodexu 2015 označuje články 10.2, 10.3, 10.4 a 10.5, jejichž obsah musí v souladu s čl. 23. 2. 2 bezesbytku odpovídat příslušným článkům Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice aktuálního znění. V případě Směrnice 9/2022 je mezi tyto články dle mého názoru nutné zařadit též *čl. 10.4 Přitěžující okolnosti, které mohou prodloužit dobu zákazu činnosti* Směrnice 9/2022, neboť s přijetím Světového antidopingového kodexu 2021 došlo ke znovuzavedení tzv. přitěžujících okolností, od nichž Směrnice 2015, resp. Světový antidopingový kodex 2015, upustil.¹⁶¹

Za „nejzákladnější“ druh sankce lze dle mého názoru označit článek 10.2 Směrnice 9/2022, tedy zákaz činnosti za přítomnost, použití, pokus o použití nebo držení zakázané látky nebo zakázané metody. Směrnice 9/2022, stejně jako Směrnice 2015, jenž za účelem „*označení sportovce, který podvádí*“ zavedla termín úmyslné a neúmyslné jednání¹⁶², pokračuje v nastoleném trendu přísnějšího trestání. Jako základní dobu zákazu činnosti stanovuje Směrnice 9/2022 4 roky.

Jako druhá základní sankce je ve smyslu komentáře k čl. 10.6.4 Světového antidopingového kodexu 2015 označována sankce představující zákaz činnosti za jiná porušení antidopingových

¹⁶⁰ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-30]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/kodex_2015_ISTI_ISTUE.pdf>, s. 57

¹⁶¹ EXNER, Jan. *Světový antidopingový kodex 2021: Quo vadis?* In: Právní prostor. [online] 3. 8. 2018 [cit. 2022-05-08]. Dostupné na: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/svetovy-antidopingovy-kodex-2021-quo-vadis>>

¹⁶² MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jirí JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6. s. 125

pravidel (čl. 10.3 Směrnice 9/2022). Mezi taková jiná porušení řadí Směrnice 9/2022 např. vyhýbání se dopingové kontrole, podvádění sportovce v průběhu dopingové zkoušky, obchodování se zakázanou látkou či např. podání zakázané látky jinému sportovci. Za taková porušení antidopingových předpisů pak bude sportovci uložena sankce od dvou do čtyř let a v některých případech i doživotí.

Třetí možnost užití základní sankce pak představuje čl. 10.5 Směrnice 9/2022¹⁶³, tedy neuložení doby zákazu činnosti na základě neexistence zavinění nebo nedbalosti. Již z názvu článku je zřejmé, že neuložení doby zákazu činnosti připadá v úvahu pouze v případě neexistence zavinění nebo nedbalosti, které tak představují přípustné liberační důvody, jež je sportovec povinen prokázat. Vzhledem k tomu, že sportovci nemusí být prokazován úmysl, zavinění, nedbalost či vědomé použití zakázané látky, leží důkazní břemeno na straně sportovce¹⁶⁴, který – v případě, že požaduje neuložení zákazu činnosti podle čl. 10.5 Směrnice 2022 – musí neexistenci zavinění či nedbalosti prokázat, a to s ohledem na míru pravděpodobnosti, jak předpokládá čl. 3.1 Směrnice 2022.

Čtvrtou možnost pak představuje zkrácení doby zákazu činnosti na základě nevýznamného zavinění nebo nevýznamné nedbalosti (článek 10.6 Směrnice 9/2022)¹⁶⁵, které opět prokazuje sportovec.

Jako pátou možnost je pak dle mého názoru nutné označit použití článku 10.4 Směrnice 9/2022, tedy přitěžující okolnosti, které mohou prodloužit dobu zákazu činnosti, kdy v závislosti na závažnosti provinění a povahy přitěžujících okolností může být uložená doba zákazu činnosti navýšena až o další dva roky. Celková doba zákazu činnosti by tak mohla dosáhnout až šesti let. Přitěžující okolnosti musí v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů prokázat vždy Antidopingový výbor České republiky. Směrnice 9/2022 za přitěžující okolnosti demonstrativně označuje případy, kdy sportovec užíval nebo držel více zakázaných látek nebo metod, užíval nebo držel zakázanou látku nebo metodu při více příležitostech nebo se dopustil porušení několika různých antidopingových pravidel najednou. Za přitěžující okolnost je považována též situace, kdy se sportovec podílel na podvodném či obstrukčním jednání, aby se vyhnul odhalení nebo rozhodnutí o porušení antidopingových pravidel. Pro vyloučení veškerých pochybností Směrnice 9/2022 výslovně uvádí, že se nejedná o taxativní výčet a udělení delšího Zákazu činnosti může být odůvodněno i jinými podobnými okolnostmi či jednáním.¹⁶⁶

¹⁶³ V případě Směrnice 2015 (a též Světového antidopingového kodexu 2015) se jednalo o článek 10.4.

¹⁶⁴ Výjimku však tvoří nezletilí sportovci, tedy sportovci, kteří nedosáhli věku 18 let, a rekreační sportovci, jež nemusí ve smyslu čl. 2.1 Směrnice 9/2022 prokázat, jak se zakázaná látka dostala do jejich těla.

¹⁶⁵ V případě Směrnice 2015 (a též Světového antidopingového kodexu 2015) se jednalo o článek 10.5.

¹⁶⁶ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-11-06]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdf/files/Sme%CC%8Cnice>>

V případě, že základní sankce umožňuje rozsah sankcí, stanoví disciplinární orgán s ohledem na míru zavinění nebo nedbalosti provinivšího sportovce sankci v tomto rozmezí.

Jako typický příklad lze uvést interpretaci článku 10.6 Směrnice 9/2022, který poskytuje disciplinárnímu orgánu určitý prostor pro jeho vlastní uvážení. Ke zkrácení doby zákazu činnosti je však možné přistoupit pouze na základě nevýznamného zavinění nebo nevýznamné nedbalosti, které opět prokazuje sportovec. Pokud tedy sportovec prokáže nevýznamné zavinění nebo nevýznamnou nedbalost může být délka jinak stanoveného trestu zkrácena až na nulu, resp. zákaz činnosti nemusí být vůbec uložen a sportovec může být pouze napomenut. Jestliže se disciplinární orgán rozhodne aplikovat čl. 10.6 Směrnice 9/2022, nepřekročí doba zákazu činnosti dva roky, a to jak v případě, kdy se jedná o specifickou látku nebo specifickou metodu, tak v případě, kdy se zakázaná látka dostane do těla sportovce prostřednictvím tzv. kontaminovaného produktu, příp. též u chráněných osob (mladších 16 let) či rekreačních sportovců. Zkrácená doba zákazu činnosti uložená podle čl. 10.6.1 Směrnice 9/2022 se tak bude vždy pohybovat v rozmezí od „pouhého“ napomenutí do dvou let, a to v závislosti na míře zavinění sportovce.

Dále disciplinární orgán rozhodne, zda je dán důvod pro **zrušení, pozastavení nebo snížení sankce, a to na základě článku 10.7 Směrnice 9/2022**¹⁶⁷. Směrnice 9/2022 za takovéto důvody označuje např. významnou pomoc při odhalení nebo prokázání porušení antidopingových pravidel, čímž se Světová antidopingová agentura (WADA) snaží motivovat sportovce ke spolupráci při odhalování a stíhání porušení antidopingových pravidel jinou osobou než obviněným sportovcem, příp. též samotnou antidopingovou organizací, s níž následně Světová antidopingová agentura (WADA) zahájí příslušné řízení. Dalším důvodem pak může být přiznání porušení antidopingového pravidla sportovcem při nedostatku dalších důkazů, avšak pouze do okamžiku obdržení výzvy k dopingové kontrole.

Neuložení doby zákazu činnosti tak podléhá vždy výlučně schválení Světové antidopingové organizace. Naproti tomu pozastavení doby zákazu činnosti může být v případech, kdy sportovec nebude dále spolupracovat a odmítne nadále poskytnout významnou pomoc, Antidopingovým výborem České republiky obnoven. Díkce Směrnice 2022 tak teoreticky umožňuje držet provinivší se sportovce neustále „v šachu“ pod hrozbou znovuoobnovení zákazu činnosti, a to až do skončení jejich sportovní kariéry.

[%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf](#)>, s. 62

¹⁶⁷ V případě Směrnice 2015 (a též Světového antidopingového kodexu 2015) se jednalo o článek 10.6.

Závěrem pak disciplinární orgán stanoví dobu začátku činnosti, a to v souladu s čl. 10.13 Směrnice 9/2022¹⁶⁸. Přestože se v užším slova smyslu nejedná o uloženou sankci, stanovuje tento článek důležitá pravidla mající vliv na její konečnou podobu. Doba zákazu činnosti uložená podle článku 10 Směrnice 9/2022 **obecně začíná dnem konečného rozhodnutí o zákazu činnosti**. V souladu s čl. 6.2.3.3 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky, podle něhož doba pozastavení činnosti končí konečným rozhodnutím rozhodovacího orgánu¹⁶⁹, je však za tento den nutné považovat **den rozhodnutí příslušného disciplinárního orgánu** a nikoli den, kdy je rozhodnutí – terminologií občanského práva procesního – pravomocné a nemůže proti němu být podán řádný opravný prostředek. To ostatně vyplývá též z článku 13.1 Směrnice 9/2022, podle něhož rozhodnutí napadená odvoláním zůstávají v platnosti i v průběhu řízení o odvolání. Pokud tedy rozhodovací orgán prvního stupně uloží sportovci zákaz činnosti, nemůže sportovec závodit, a to přinejmenším do okamžiku vydání rozhodnutí odvolacího orgánu, který by jej naopak osvobodil. V případě, že by sportovci rozhodovací orgán prvního stupně zákaz činnosti neuložil, musel by rozhodnout též o zrušení dříve uloženého pozastavení činnosti. V případě, že by proti tomuto rozhodnutí bylo ze strany Antidopingového výboru České republiky podáno odvolání, je na zvážení daného sportovce, zda se rozhodne závodit a riskovat tak následnou diskvalifikaci, či se závoděním počká do konečného (pravomocného) rozhodnutí odvolacího orgánu.

Z obecného začátku doby zákazu činnosti však Směrnice 9/2022 stanovuje výjimky. Jedná se v první řadě o případy značného zpoždění v řízení o porušení antidopingových předpisů nezaviněným sportovcem. V takovém případě může být začátek doby zákazu činnosti stanoven dřívějším datem než okamžikem vydání konečného rozhodnutí ve věci, a to až datem, kdy byl odebrán pozitivně testovaný vzorek. S ohledem na čl. 4.2 Mezinárodního standardu pro nakládání s výsledky, podle něhož by celé řízení v jednom stupni nemělo překročit délku šesti měsíců od okamžiku oznámení o porušení antidopingového pravidla sportovci, mohl, resp. spíše měl, by příslušný disciplinární orgán v případě překročení této doby určit počátek doby zákazu činnosti dřívějším datem. Směrnice 9/2022 pak v poznámce k tomuto článku výslovně uvádí, že toto určení dřívější doby začátku zákazu činnosti se nepoužije v případech, kdy sportovec záměrně řízení prodlužoval a s disciplinárním orgánem odmítal spolupracovat. Směrnice 9/2022 dále umožňuje započítat dobu pozastavení činnosti do doby zákazu činnosti. Základním

¹⁶⁸ Dříve článek 10.11 Směrnice 2015 (a též Světového antidopingového kodexu 2015)

¹⁶⁹ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-11-06]. Dostupné na: < <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISRM%202021.pdf>>, s. 28

předpokladem pochopitelně je, že pozastavení činnosti bylo sportovci skutečně uloženo¹⁷⁰, příp. jej sportovec dobrovolně přijme. Formálně bude doba pozastavení činnosti započtena do doby zákazu činnosti, jejíž počátek však stále bude určen okamžikem vydání konečného rozhodnutí ve věci. Pokud tedy sportovci bude uložena např. doba zákazu 4 let a sportovci je již 3 měsíce pozastavena činnost, bude celková doba zákazu činnosti činit 3 roky a 9 měsíců. Do doby zákazu činnosti se však nezapočítá žádná doba před datem účinnosti pozastavení činnosti (nebo dobrovolného pozastavení činnosti) lhotejno, zda se sportovec sám rozhodl neúčastnit sportovních soutěží. V každém případě je tedy nutné vyčkat formálního potvrzení pozastavení činnosti ať už ze strany Antidopingového výboru ČR či disciplinárního orgánu příslušné národní sportovní federace. Přestože je „uvědomění“ sportovce, že porušil antidopingové pravidlo, bezesporu chvályhodné, nemá pro rozhodování o případném započtení doby pozastavení činnosti či zkrácení doby zákazu činnosti žádný význam.

¹⁷⁰ Přestože dle čl. 7.4 Směrnice 9/2022 je národní sportovní organizace povinna sportovci uložit pozastavení činnosti, a to okamžitě, mohou v praxi nastat případy, kdy provinivšímu se sportovci není pozastavení činnosti uloženo, např. z důvodu opomenutí disciplinárního orgánu či Antidopingového výboru ČR.

3. Rozhodování jednotlivých instancí ve věci porušení antidopingových předpisů – rozhodovací soustava

Stejně jako u obecného soudnictví je jednotlivým členům spolků v obecné rovině umožněno obracet se s přezkumem rozhodnutí orgánu spolku na vyšší instanci. Je však nutné si uvědomit, že spolkem rozhodujícím v prvním stupni ve věci porušení antidopingových předpisů není samotný klub či oddíl, jakožto základní článek pyramidové struktury (viz kapitola 1.3. *Autonomie sportovních spolků a jejich rozhodování* této práce), ale národní sportovní federace¹⁷¹, který jakožto sdružující spolek jednotlivých klubů či oddílů výslovně přijal svůj závazek respektovat antidopingová pravidla.¹⁷² Výše uvedené lze dle mého názoru konstatovat i po přijetí novely Směrnice pro kontrolu a postih dopingu v České republice účinné od 1. 9. 2022 (dále též „Směrnice 9/2022“), kterou byla národním sportovním federacím plně odejmuta pravomoc rozhodovat v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, avšak dvojinstančnost rozhodování v rámci Národního rozhodčího soudu pro sport zůstala i nadále zachována.

V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů využil Antidopingový výbor České republiky (dále též „Antidopingový výbor ČR“ nebo „ADV ČR“) své právo přiznané článkem 8 Světového antidopingového kodexu 2021 a přenesl částečně svou odpovědnost podle článku 8 Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 1. 2021 (dále též „Směrnice 2021“), tedy oblast řízení prvního stupně a rozhodnutí na národní federace, v důsledku čehož tak nedisponuje pravomocí pro vydávání rozhodnutí. Antidopingový výbor ČR je však v souladu s článkem 8.1.2.6 Směrnice 2021 i nadále účastníkem každého řízení o porušení antidopingových pravidel s výhradním právem **účasti při každém takovém řízení bez dalšího**. Dle Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2020 (dále též „Směrnice 2015“) byly Antidopingovému výboru ČR přiznána všechna práva a povinnosti účastníka, zejména pak právo obdržet všechny písemnosti a předvolání, účastnit se všech jednání, podávat vyjádření a návrhy na provádění důkazů. Přestože tato Směrnice 2015 demonstrativně vyjmenovaná oprávnění Směrnice 2021 již neobsahuje, domnívám se, že zůstala ADV ČR zachována i za účinnosti Směrnice 2021, neboť význam jazykového spojení „bez dalšího“ (ipso facto) se běžně v právu užívá, jestliže k určitému následku dochází automaticky, tedy aniž by muselo dojít ke splnění dalších podmínek. Kromě

¹⁷¹ Zpravidla sportovní svaz, jakožto spolek vytvořený v souladu s § 214 odst. 2 občanského zákoníku za účelem uplatňování společného zájmu.

¹⁷² NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. 2. vyd. Velké Přílepy: Nakladatelství Olympia s.r.o., 2018. ISBN 978-80-7376-539-2, s. 120

ADV ČR se předmětných jednání mohou v souladu s čl. 8.1.2.5 Směrnice 2021 jako pozorovatelé účastnit též zástupci Světové antidopingové agentury (WADA) a příslušné mezinárodní sportovní federace, příp. národní sportovní federace, neprobíhá-li projednání před disciplinárním orgánem této národní federace.

Zároveň ADV ČR zůstává plně odpovědný za zajištění skutečnosti, že všechny částečně delegované odpovědnosti budou prováděny v souladu s Kodexem. Jakým způsobem se taková odpovědnost ADV ČR projevuje, však Směrnice 2021 nezodpovídá.

S vydáním Směrnice 2021, došlo k zásadní změně týkající rozhodovací soustavy disciplinárních orgánů. Byla zrušena rozhodčí komise Českého olympijského výboru jakožto dovolací orgán v rámci řízení ve věci porušení antidopingových, zřízena Arbitrážní komise Národní sportovní agentury, která byla Směrnici pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinné od 1. 1. 2022 (dále též „Směrnice 2022“) nahrazena Národním rozhodčím soudem pro sport s více či méně totožnými pravomocemi. Jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly, s účinností Směrnice 9/2022 byla národním sportovním federacím plně odejmuta pravomoc rozhodovat v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, když Národnímu rozhodčímu soudu pro sport byla kromě již stanovené pravomoci v podobě národního odvolacího orgánu svěřena též pravomoc pro vedení řízení jakožto orgánu prvního stupně.

3.1. Řízení v prvním stupni

Dle nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3486/10 ze dne 28. 4. 2011 kladl § 15 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů v případě soudní ochrany členů spolku zákonný požadavek na to, aby stanovy spolku obligatorně upravovaly dvouinstanční rozhodování.¹⁷³ Ústavní soud vycházel ze znění § 15 tehdy platného zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, podle něhož považuje-li člen sdružení rozhodnutí některého z jeho orgánů, proti němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek za nezákonné nebo odporující stanovám, může do 30 dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců od rozhodnutí požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.¹⁷⁴ Po zrušení citovaného zákona byla tato úprava promítnuta do § 258 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též „občanský zákoník“), podle něhož každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný

¹⁷³ Nález Ústavního soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. I. ÚS 3486/10

¹⁷⁴ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů; § 15

právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.¹⁷⁵

Z porovnání výše uvedených paragrafů můžeme pozorovat drobnou, leč významnou, změnu v povinnosti spolku disponovat dvouinstanční rozhodovací soustavou v případě řízení o právech a povinnostech svých členů, kdy nová právní úprava spolkům tuto povinnost dle mého názoru obligatorně neukládá, nicméně ji i nadále umožňuje. Směrnice 2015, přestože byla vydaná již za účinnosti (nového) občanského zákoníku, však tuto dvojinstančnost v rámci spolku (národní sportovní federace) i nadále zachovávala, když čl. 13.2.1 umožňoval podání opravného prostředku k nezávislému a nestrannému orgánu příslušného svazu (národní sportovní federace) v souladu s jeho pravidly. Naproti tomu s počátkem přijetí Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice k 1. 1. 2021 (dále též „Směrnice 2021“) tento postup již umožněn není, když rozhodnutí o podaném odvolání je svěřeno výlučně národnímu odvolacímu orgánu, potažmo Arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne (k opravným prostředkům blíže viz kapitola 3.2 *Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem* této práce). Směrnice 2021 i Směrnice 1/2022 stanovovala, že platí pravidla národní sportovní federace stanovené zpravidla v rámci vlastního disciplinárního řádu¹⁷⁶, který se však i nadále musí řídit principy stanovenými v článku 8.1.2.1 Směrnice 2021, resp. 1/2022 (k principům disciplinárního řízení blíže viz kapitola 2.1.1 *Disciplinární řízení* této práce), platí explicitně pro řízení v prvním stupni¹⁷⁷. Směrnice 9/2022 pak s ohledem na skutečnost, že Antidopingový výbor České republiky přenesl částečně svou odpovědnost podle článku 8 Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice (řízení prvního stupně a rozhodnutí) na Národní rozhodčí soud pro sport, uvádí, že tento orgán postupuje podle svého statutu a jednacího řádu.¹⁷⁸

Do 31. 8. 2022 platilo, že pakliže národní sportovní federace neměla zřízen rozhodovací orgán k projednání, nebo pokud rozhodovací orgán příslušné národní sportovní federace nesplňoval podmínky spravedlnosti, nezávislosti a nestrannosti byl v souladu s čl. 8 Směrnice 1/2022 jako

¹⁷⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník; § 258

¹⁷⁶ Je nutné podotknout, že národní sportovní federace nevydávají své vlastní disciplinární řády výlučně za účelem řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, ale též za účelem procesního postupu pro případ porušení jakýchkoli vnitřních pravidel spočívajících například v nedodržování reprezentační smlouvy, korupčním jednání, znevažování jména příslušné národní sportovní federace, apod. Lze tak konstatovat, že disciplinární řízení ve věci porušení antidopingových předpisů bylo pro tyto národní sportovní federace spíše marginální záležitostí.

¹⁷⁷ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Brnice%202021.pdf>>, s. 28

¹⁷⁸ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-10-10]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdffiles/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>, s. 27

prvostupňový orgán k projednání příslušný Národní rozhodčí soud pro sport Národní sportovní agentury.¹⁷⁹ Lze tak pozorovat významný posun oproti Směrnici 2015, která na národní sportovní federace takové požadavky nekladla a nedávala de facto jinou možnost (s výjimkou prvoinstančního řízení před Arbitrážním soudem pro sport – viz níže) než takové řízení zajistit. S přijetím Směrnice 9/2022 bylo toto ustanovení pochopitelně vypuštěno, neboť Národní rozhodčí soud pro sport bude takovým odborným orgánem (rozhodčím senátem) disponovat vždy.

Výjimkou z vedení řízení v rámci národní sportovní federace, resp. z vedení řízení v rámci Národního rozhodčího soudu pro sport je možnost jediného řízení před Arbitrážním soudem pro sport (CAS), které je však podmíněno souhlasem nejen samotného sportovce¹⁸⁰, ale též národní (ADV ČR) a mezinárodní (WADA) antidopingové organizace s tímto postupem. Vzhledem k tomu, že Směrnice 2021, na rozdíl od Směrnice 2015, již uskutečnění tohoto řízení nepodmiňuje též souhlasem národní sportovní federace, je šance pro sportovce na urychlení celého procesu v podobě neabsolvování dvou řízení (a ve svém důsledku též na úsporu finančních prostředků) o něco vyšší než za účinnosti Směrnice 2015.

Jak již bylo nastíněno výše, s účinností od 1. 1. 2021 došlo v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů k omezení autonomie národních sportovních federací, když v jejich jurisdikci do 31. 8. 2022, tedy do přijetí novely Směrnice 9/2022, zůstalo pouze řízení a vydání rozhodnutí v prvním stupni.

3.1.1. Podstatné změny v rámci řízení v prvním stupni po 1. 9. 2022

S přijetím Směrnice 9/2022 došlo ke kompletnímu přenesení pravomoci Antidopingového výboru ČR řízení ve věci porušení antidopingových předpisů na Národní rozhodčí soud pro sport, který postupuje v souladu se Statutem a Jednacím řádem, jež v souladu s čl. 13.2.2 Směrnice 9/2022 vydává Národní sportovní agentura.

Významnou změnou je nepochybně požadavek na odbornost rozhodčího senátu, který se skládá z rozhodců navrhovaným národními sportovními federacemi, kteří by v souladu se Statutem Národního rozhodčího soudu pro sport měli mimo jiné mít dokončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oboru právo,

¹⁷⁹ V roce 2021 byla tímto orgánem podle Směrnice 2021 Arbitrážní komise Národní sportovní agentury.

¹⁸⁰ Směrnice 2022 v tomto případě de facto nerozlišuje, zda se jedná o sportovce mezinárodní či národní úrovně.

tříletou právní praxi v oblasti sportu nebo zdravotnictví a pochopitelně též znalost antidopingových pravidel.¹⁸¹ Senát rozhodčí komise Národního rozhodčího soudu pro sport by se měl skládat ze tří rozhodců, konkrétně z předsedy a dvou dalších členů jmenovaných účastníky předmětného řízení (tedy sportovcem a Antidopingovým výborem ČR) ze seznamu rozhodců Národního rozhodčího soudu. Lze předpokládat, že sportovci by volili „ze svých řad“ příslušné národní sportovní federace, když u těchto osob je možné očekávat vyšší znalost, příp. pochopení specifik daného sportu.

I přes výše uvedené se však domnívám, že samotný průběh řízení (k průběhu řízení blíže viz kapitola 2.2. *Průběh řízení před disciplinárním orgánem* této práce) se od dřívější úpravy příliš neliší, když i nadále musí respektovat pravidla upravená v příslušné Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice.

Zásadním rozdílem pak bezesporu bude unifikace jednotlivých disciplinárních řádů příslušných národních sportovních federací, které mohly upravovat například odlišný počet členů rozhodovacího orgánu či například možnost podání odvolání v rámci příslušné národní sportovní federace právě v souladu s vlastním disciplinárním řádem. Nově tak bude postupováno pouze dle Národní sportovní agenturou vydaného Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport, což nepochybně přispěje jak k přehlednosti celého řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, tak ke spravedlivějším rozhodnutím bez ohledu na to, jakou odbornost či osobní vztah k provinivšímu sportovci měli, resp. budou mít členové rozhodovacího orgánu.

3.2. Opravné prostředky – řízení před odvolacím orgánem

Velice důležitým faktorem v případě podání opravných prostředků je bezesporu skutečnost, zda je sportovec příslušnou mezinárodní sportovní federací klasifikován jako sportovec mezinárodní úrovně či se jedná o sportovce národní úrovně.

3.2.1. Sportovci národní úrovně

Sportovci národní úrovně jsou v úvodu Směrnice 1/2022 definováni Antidopingovým výborem České republiky, jakožto vydavatelem Směrnice pro kontrolu a postih dopingu v České republice v souladu se Světovým antidopingovým kodexem 2021, následovně:

- a) sportovci, kteří jsou členy národní sportovní federace včetně sdružení, klubů, týmů nebo lig;

¹⁸¹ Národní sportovní agentura. Statut Národního rozhodčího soudu pro sport [online] 28. 7. 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: < https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>, s. 6

- b) sportovci, kteří se účastní jakékoli soutěže, kterou organizuje, uznává nebo hostí národní sportovní federace;
- c) jakýkoliv jiní sportovci, kteří na základě akreditace, licence, jiného smluvního ujednání nebo jinak podléhají příslušnosti národní sportovní federace;
- d) sportovci, kteří se účastní jakékoli organizované sportovní činnosti, a to i přes to, že tato sportovní činnost není jinak přidružená k národní sportovní federaci.¹⁸²

Jinými slovy, Směrnice 1/ 2022 dopadá na obrovsky široké spektrum subjektů v oblasti sportu, od profesionálních sportovců přes výkonnostní sportovce až po sportovce amatérské, kteří se účastní organizované sportovní akce. Stručně řečeno, **sportovcem národní úrovně je tak kterákoli osoba, jež je členem národní sportovní federace nebo jež se účastní jakékoli organizované sportovní akce.**

V právní teorii můžeme rozlišovat opravné prostředky řádné a mimořádné. Takto jsou opravné prostředky rozděleny např. v zákoně 99/1963 Sb., občanském soudním řádu (dále též „občanský soudní řád“), který za řádný opravný prostředek označuje odvolání. Jako mimořádné opravné prostředky pak občanský soudní řád označuje dovolání, žalobu pro zmatečnost a obnovu řízení.

Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů se sportovci národní úrovně bylo do konce roku 2020 koncipováno obdobným způsobem, neboť Směrnice 2015 hovořila jak o možnosti podání **odvolání** proti rozhodnutí prvostupňového orgánu k odvolacímu orgánu národní sportovní federace, tak o podání **dovolání** proti rozhodnutí odvolacího orgánu svazu (národní sportovní federace), které mohlo být podáno k Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru, a to podle jejích pravidel.

S přijetím Směrnice 2021, došlo ke změně této rozhodovací soustavy a tedy též zrušení – terminologií občanského soudního řádu – mimořádného opravného prostředku, když byl zřízen jediný **národní odvolací orgán**. Po dobu pouhého jednoho roku, tedy od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021, byla tímto orgánem Arbitrážní komise Národní sportovní agentury, aby pak s účinností od 1. 1. 2022 byla nahrazena **Národním rozhodčím soudem pro sport**. Uvedené platí i po vydání Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinné od 1. 9. 2022, která označení Národního rozhodčího soudu pro sport jakožto „národního odvolacího orgánu“ v čl. 13.2.2 zachovává.

¹⁸² Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-05-05]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 7

Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1.3 *Občanskoprávní řízení* této práce, řídí se odvolací řízení ve věci porušení antidopingových předpisů principem úplné apelace, tak jak ji známe např. z nesporného řízení dle zákona 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. V první řadě Směrnice 1/2022 nepředepisuje způsob rozhodnutí, v důsledku čehož může Národní rozhodčí soud pro sport napadené rozhodnutí potvrdit, změnit, případně zrušit a věc vrátit disciplinárnímu orgánu prvního stupně k novému rozhodnutí. Způsob rozhodnutí však předepisuje, resp. omezuje Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport, který v souladu s čl. 13.2.2 Směrnice 1/2022 vydává Národní sportovní agentura.

Dle čl. 10.5. Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport vydává příslušný senát rozhodčí nález, kterým:

- a) potvrzuje napadené rozhodnutí;
- b) ruší napadené rozhodnutí a nahrazuje ho rozhodnutím novým;
- c) rozhoduje o tom, zda byl spáchán delikt a o případných sankcích.¹⁸³

Dle čl. 18 odst. 3 Jednacího řádu Rozhodčí komise Českého olympijského výboru, tedy právního předchůdce Národního rozhodčího sportu pro sport, jež rozhodoval o opravném prostředku do nabytí účinnosti Směrnice 2021, tedy do 31. 12. 2019, rozhodovala rozhodčí komise rozhodčím nálezem, kterým:

- a) potvrdila dovoláním napadené rozhodnutí
- b) zrušila napadené rozhodnutí a nahradila jej rozhodnutím vlastním
- c) zrušila napadené rozhodnutí a věc vrátila orgánu, který rozhodnutí vydal, k novému projednání a rozhodnutí.¹⁸⁴

Nová právní úprava platná pro Národní rozhodčí soud pro sport tak tomuto orgánu již neumožňuje napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit orgánu prvního stupně. Z obou citovaných článků Jednacího řádu je nicméně zřejmé, že také pro rozhodnutí Národního rozhodčího soudu pro sport (dříve rozhodčí komise ČOV) platí apelační princip, neboť Národnímu rozhodčímu soudu pro sport nebyl jednacím řádem (ani stanovami, statutem či jiným vnitřním předpisem) způsob rozhodnutí jakkoli omezen. Pokud pak čl. 10.5. písm. c) Jednacího řádu „nově“

¹⁸³ Národní sportovní agentura. Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport [online] . 5. 2022 [cit. 2022-06-27]. Dostupné na: <<https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>

¹⁸⁴ Rozhodčí komise Českého olympijského výboru. *Jednací řád*. [online] 18. 3. 2014 [cit. 2022-05-01]. Dostupné na: <<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/116qxrkg7h-JEDNACI-RAD-RK-2014.pdf>>

umožňuje Národnímu rozhodčímu soudu pro sport o tom, zda byl spáchán delikt a též o případných sankcích, domnívám se, že tato pravomoc je tomuto orgánu výslovně svěřena především z důvodu, že Národní rozhodčí soud pro sport vystupuje v souladu s článkem 8 Směrnice 9/2022¹⁸⁵ též jako disciplinární orgán prvního stupně, což rozhodčí komisi Českého olympijského výboru dříve svěřeno nebylo.

Stejně tak není v rámci odvolacího řízení omezen ani rozsah přezkumu, když Směrnice 1/2022 v čl. 13.1.1 výslovně uvádí, že každá strana odvolacího řízení může předložit důkazy, právní argumenty a nároky, které nebyly vzneseny při řízení v prvním stupni. Směrnice 1/2022 sice dodává, že tyto návrhy by měly vyplývat ze stejného žalobního důvodu, nebo ze stejných obecných skutečností nebo okolností, které byly předloženy v průběhu řízení v prvním stupni, nicméně již ze samotného textu je zřejmé, že pro odvolací řízení to nebude představovat de facto žádné omezení. Uvedené potvrzuje též poznámka k příslušnému článku Směrnice 1/2022, podle které tento článek nepředstavuje významnou změnu proti Směrnici 2015 (jedná se spíše o objasnění)¹⁸⁶, jež citovaný dovětek neobsahovala. Jak bylo již uvedeno v kapitole 2.1.5 Řízení *sui generis* této práce, strany zpravidla nemají důvod řízení ve věci porušení antidopingových předpisů obstruovat, neboť sportovci je již v okamžiku oznámení pozitivního dopingového nálezu uloženo pozastavení činnosti a do okamžiku vydání konečného rozhodnutí není sportovci umožněna účast v jakékoli soutěži.

Článek 13.2.2 Směrnice 1/2022 stanovuje, že rozhodnutí Národního rozhodčího soudu pro sport je na národní úrovni konečné s tím, že proti jeho rozhodnutí se lze odvolat¹⁸⁷ výlučně k Arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne.

Lhůta pro podání odvolání činí 21 dnů ode dne doručení rozhodnutí odvolateli. Tato lhůta platí jak pro odvolání k odvolacímu orgánu v rámci Národního rozhodčího soudu pro sport¹⁸⁸, tak pro odvolání k Arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne.

¹⁸⁵ V případě, že národní sportovní federace neměla k projednání porušení antidopingových pravidel zřízen rozhodovací orgán, měl Národní rozhodčí soud pro sport pravomoc věc projednat jako orgán prvního stupně již za účinnosti Směrnice 1/2022.

¹⁸⁶ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 43

¹⁸⁷ Směrnice 2022 neoznačuje tento opravný prostředek jako dovolání. Je tomu tak s největší pravděpodobností proto, že Světový antidopingový kodex 2021 výslovně nepředpokládá dvojinstanční řízení na národní úrovni.

¹⁸⁸ Do 31. 8. 2022 byla stejná lhůta určena též pro podání odvolání proti rozhodnutí disciplinárního orgánu národní sportovní federace.

Okamžikem podání odvolání však nenastává suspenzivní účinek, tak jak jej známe z občanského, správního i z trestního řízení, neboť dle čl. 13.1 Směrnice 1/2022 zůstávají odvoláním napadená rozhodnutí v platnosti, nerozhodne-li odvolací orgán jinak. Bližší podmínky pro odložení platnosti vydaného rozhodnutí Směrnice 1/2022 nestanoví. Odvolací orgán tak může o odložení platnosti rozhodnout jak na podnět odvolatele, tak i z vlastní iniciativy. Zachován však zůstává účinek devolutivní, když o opravném prostředku rozhoduje orgán funkčně nadřazený a nikoli orgán, jež napadené rozhodnutí vydal.

Do roku 2020 bylo možné podat proti rozhodnutí odvolacího orgánu národního sportovního svazu **mimořádný opravný prostředek – dovolání** k rozhodčí komisi Českého olympijského výboru (dále též „ČOV“)¹⁸⁹.

Na rozdíl od Národního rozhodčího soudu pro sport měla (resp. stále má, avšak nikoli již v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů) rozhodčí komise ČOV charakter stálé rozhodčí komise spolku ve smyslu § 265 občanského zákoníku¹⁹⁰, v důsledku čehož bylo její rozhodnutí taktéž exekuční titulem ve smyslu § 274 občanského soudního řádu. Lisse dokonce upozorňuje, že domáhat se zrušení rozhodnutí rozhodčí komise ve smyslu § 265 občanského zákoníku je možné pouze postupem podle § 31, příp. 40j zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a tedy v případě, má-li národní sportovní federace zřízenou rozhodčí komisi, není proti němu odvolání přípustné. Z tohoto důvodu pak považoval v této části stanoviny Českého olympijského výboru za neplatné¹⁹¹, neboť ty podání odvolání¹⁹² k rozhodčí komisi ČOV umožňují také v případě, kdy měla příslušná národní sportovní federace zřízenou rozhodčí komisi podle § 265 občanského zákoníku. Přestože pravomoc Rozhodčí komise Českého olympijského výboru jakožto dovolacího orgánu proti rozhodnutí disciplinárního orgánu spolku byla tomuto orgánu Směrnici 1/2022¹⁹³ odňata a nově přiřknuta Národnímu rozhodčímu soudu

¹⁸⁹ Český olympijský výbor (dále též „ČOV“) je spolkem ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. V případě sportů začleněných do programu olympijských her je ČOV na území České republiky jediným zastřešujícím subjektem národních sportovních svazů, jež jsou zároveň členy mezinárodních sportovních federací, které celosvětově řídí dané sportovní odvětví – bližší viz NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. 2. vyd. Velké Přílepy: Nakladatelství Olympia s.r.o., 2018. ISBN 978-80-7376-539-2, s. 121

¹⁹⁰ K povaze Národního rozhodčího soudu pro sport bližší viz kapitola 1.3.3 *Dopad novelizace Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice v září 2022*

¹⁹¹ LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7. s. 89

¹⁹² V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů vedeném podle Směrnice 2015 by tento prostředek měl být správně označován jako dovolání.

¹⁹³ De facto byla tato pravomoc Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru odňata již s vydáním Směrnice 2021. Během její roční účinnosti byla dosavadní pravomoc Rozhodčí komise ČOV vykonávána Arbitrážní komisí Národní sportovní agentury.

pro sport, obsahují Stanovy Českého olympijského výboru i nadále ustanovení, podle něhož do působnosti Rozhodčí komise ČOV patří: „rozhodování o odvoláních proti rozhodnutí spolků, jejichž předmětem je sportovní činnost, o porušení antidopingových pravidel ve smyslu Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice a Světového antidopingového kodexu“.¹⁹⁴ S ohledem na novelizaci Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice nezbývá než konstatovat, že citovaná část stanov týkající se řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je za současné situace obsoletní.

Právo podat odvolání proti rozhodnutí prvostupňového senátu Národního rozhodčího soudu pro sport (do 31. 8. 2022 proti rozhodnutí disciplinárního orgánu národní sportovní federace) týkajícího se sportovce národní úrovně má podle čl. 13.2.3.2 Směrnice 1/2022 sportovec, kterého se rozhodnutí týká, příslušná mezinárodní sportovní federace, Antidopingový výbor Český republiky a v případě, kdy rozhodnutí může mít účinky ve vztahu k olympijským nebo paralympijským hráčům, včetně rozhodnutí o oprávnění zúčastnit se olympijských nebo paralympijských her též Mezinárodní olympijský či paralympijský výbor.¹⁹⁵

Speciálním prvkem v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů na národní úrovni je postavení Světové antidopingové agentury (WADA), která dle čl. 13.1.3 Směrnice 1/2022 není povinna vyčerpat všechny interní opravné prostředky a proti rozhodnutí orgánu prvního stupně může podat odvolání přímo k Arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne.¹⁹⁶

3.2.2. Sportovci mezinárodní úrovně

Sportovcem mezinárodní úrovně je každý sportovec, který se účastní sportu na mezinárodní úrovni, tak jak je definována každou mezinárodní federací ve shodě s Mezinárodním standardem pro testování a vyšetřování. Článek 4.3 Mezinárodního standardu pro testování a vyšetřování pak umožňuje mezinárodní sportovní federaci svobodně stanovit kritéria, ať už např. v podobě postavení v žebříčku či účasti na mezinárodních akcích.¹⁹⁷ Předmětný článek zároveň stanovuje, že těmito sportovci by měli být ti, kteří pravidelně soutěží na mezinárodní úrovni a/nebo ti, kteří

¹⁹⁴ Plénum Českého olympijského výboru. Stanovy Českého olympijského výboru. [online] 18. 4. 2018 [cit. 2022-4-7]. Dostupné na: <https://www.olympijskytym.cz/files/documents/b3bf_stanovy-cov-18-4-2018.compressed.pdf>

¹⁹⁵ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 47

¹⁹⁶ Tamtéž, s. 43

¹⁹⁷ Světová antidopingová agentura. Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-05-05]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISTI%202021.pdf>>, s. 19

soutěží na úrovni, kde mohou dosahovat světových rekordů. Zároveň je nutné, aby každá mezinárodní sportovní federace v jasné a přesné formě stanovila kritéria nevzbuzující pochyby jednotlivých sportovců o tom, zda je tento sportovec klasifikován jako sportovec mezinárodní úrovně či nikoli. Například, pokud budou kritéria stanovená mezinárodní sportovní federací obsahovat účast na mezinárodních akcích, musí tato federace zveřejnit i seznam těchto akcí.¹⁹⁸

V případě, že se jedná o sportovce mezinárodní úrovně je možné proti rozhodnutí disciplinárního orgánu prvního stupně podat odvolání **výlučně** k Arbitrážnímu soudu pro sport v Lausanne (CAS). Odvolání sportovce mezinárodní úrovně by tak neměl projednávat Národní rozhodčí soud pro sport jakožto národní antidopingový odvolací orgán. Za účinnosti Směrnice 2015¹⁹⁹ však docházelo k situacím, kdy sportovec jinak splňující kritéria pro sportovce mezinárodní úrovně podal odvolání k odvolacímu orgánu národní sportovní federace, následně též dovolání k rozhodčí komisi Českého olympijského výboru, aniž by tento postup byl rozporová kteroukoli z dotčených stran (ADV ČR, mezi/národní sportovní federací, ČOV či WADA) – blíže viz kapitola 4.2.1 *Postup disciplinárních orgánů v rámci řízení se sportovcem mezinárodní úrovně této práce.*

Lhůta pro podání odvolání sportovcem mezinárodní úrovně dle čl. 13.2.1 Směrnice 9/2022 k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS) je stejná jako v případě podání odvolání v rámci Národního rozhodčího soudu pro sport, tedy 21 dnů. Rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí není stejně jako v případě sportovce národní úrovně omezen. Arbitrážní soud pro sport (CAS) navíc nemusí brát ohled na úvahy prvostupňového orgánu a rozhoduje tzv. „de novo“²⁰⁰.

Právo podat odvolání proti rozhodnutí prvostupňového senátu Národního rozhodčího soudu pro sport (do 31. 8. 2022 proti rozhodnutí disciplinárního orgánu národní sportovní federace) týkajícího se sportovce mezinárodní úrovně k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS) mají podle čl. 13.2.3.1 Směrnice 1/2022 tytéž subjekty, které jsou oprávněny podat odvolání v případě, kdy se jedná o sportovce národní úrovně včetně Světové antidopingové agentury (WADA).

¹⁹⁸ Tamtéž

¹⁹⁹ K těmto případům docházelo i přes to, že článek 13.2.1 Směrnice 2015 byl totožného znění jako v případě Směrnice 9/2022 a též stanovoval sportovci mezinárodní možnost podání odvolání **výlučně** k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS).

²⁰⁰ Poznámky pod čarou v rámci Směrnice 1/2022 dokonce výslovně uvádí, že předchozí řízení neomezují rozsah důkazů, ani nemají důležitý význam při řízení před CAS.

Pro úplnost je nutné dodat, že v případě, kdy je sportovec mezinárodní sportovní federací klasifikován jako sportovec mezinárodní úrovně, je takový sportovec pro účely Směrnice 1/2022 považován za sportovce mezinárodní úrovně, přestože jinak pochopitelně splňuje též definici pro sportovce národní úrovně.

3.3. Arbitrážní soud pro sport (CAS)

Arbitrážní soud pro sport, Court of Arbitration for Sport, zkráceně CAS, někdy označován též jako Nejvyšší soud pro světový sport, byl založen Mezinárodním olympijským výborem v Lausanne v roce 1983 v důsledku sporů, které se objevovaly jak mezi národními a mezinárodními organizacemi, tak mezi jednotlivými sportovci a jejich národními organizacemi, pod které tito jednotlivci (či kluby) spadali s přihlédnutím ke konkrétnímu sportovnímu odvětví. Už v roce 1981 s myšlenkou vytvoření Nejvyššího soudu pro světový sport přišel na zasedání Mezinárodního olympijského výboru jeho tehdejší prezident Juan Antonio Samaranch²⁰¹.

Během své činnosti prošel Arbitrážní soud pro sport (dále též „CAS“) celou řadou reforem, přičemž jedna z nejvýznamnějších proběhla již v roce 1994, kdy došlo k rozdělení této instituce na dvě oddělení, a to na řádné oddělení CAS a na odvolací oddělení CAS. S účinností od 1. 1. 2019 bylo zřízeno tzv. antidopingové oddělení CAS (Anti-doping Division), jehož předsedou se stal dlouholetý člen disciplinární komise IIHF a švýcarský soudce Ivo Eusebio. Nad těmito odděleními pak ční tzv. Mezinárodní rada pro sportovní arbitráž, International Council for Arbitration in Sport, zkráceně ICAS, která vykonává nezávislou roli vrchního dozorce, jež spolu se svým vznikem svým způsobem přejala od Mezinárodního olympijského výboru. Dalšími funkcemi Mezinárodní rady pro sportovní arbitráž jsou jmenování rozhodců a mediátorů CAS, volba předsedy jak pro řádné oddělení CAS tak pro odvolací oddělení CAS, a to po konzultaci s Mezinárodním olympijským výborem, dále Asociací mezinárodních federací letní olympiády, Asociací mezinárodních federací zimní olympiády a Asociací národních olympijských výborů.²⁰² Veškeré funkce Mezinárodní rady pro sportovní arbitráž jsou obsaženy v článku S6 Kodexu sportovní arbitráže (Code of Sports-related Arbitration), přičemž je nutné zdůraznit, že tou pro sportovce nejvýznamnější je bezpochyby dohled nad nezávislostí jednotlivých rozhodců mající za cíl ochranu práv sporu.

²⁰¹ TROJAN, Lukáš. Nepohodlné rozhodnutí Mezinárodní sportovní arbitráže. In *Česká justice* [online]. 5. 2. 2018. [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: <<https://www.ceska-justice.cz/blog/nepohodlne-rozhodnuti-mezinarodni-sportovni-arbitraze/>>

²⁰² Court of Arbitration for Sport. *Code of Sports-related Arbitration*. [online] 1. 7. 2021 [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2021/03/CAS_Code_2021_EN_.pdf>

Zároveň je však nutné přiznat, že právě nezávislost rozhodců CAS byla několikrát podrobena značné kritice, jelikož listina rozhodců jmenovaná ICAS je uzavřeným a de facto netransparentním dokumentem, přičemž nejsou veřejně známa jakákoli kritéria, na jejichž základě byli jednotliví rozhodci do své funkce vybráni. V současnosti asi nejznámějším případem kritiky nezávislosti a netransparentnosti rozhodců, mimo jiné ze strany Evropského soudu pro lidská práva, byl dopingový případ Claudie Pechsteinové.²⁰³ Nicméně tento problém byl už v roce 1994 zpozorován švýcarským soudem, který upozornil na silné vazby na Mezinárodního olympijský výbor, čímž vnesl pochybnost do jeho deklarované nezávislosti, což byl nepochybně další impuls k výše popsané reformě v témže roce.²⁰⁴

Z důvodu snahy o zvýšení dosahu působnosti CAS došlo v roce 1996 ke zřízení dvou stálých kanceláří, a to v australském Sydney a v americkém New Yorku. V době konání olympijských her, respektive již před jejich oficiálním zahájením, dochází vždy ke zřízení jakéhosi čtvrtého oddělení, resp. **ad hoc panelu**, který ve zrychleném řízení, zpravidla do 24 hodin, rozhoduje spory vzniknuvší při konání olympijských her, příp. k jejichž vzniku došlo maximálně 10 dnů před oficiálním zahájením olympijských her.²⁰⁵ Místem zasedání je vždy město, jež hostí olympijské hry. Pro úplnost je nutné dodat, že tento ad hoc panel může být zřízen též v místě jiné významné sportovní akce jako např. fotbalové mistrovství světa. Tento ad hoc panel se řídí zvláštními procesními pravidly schválenými Mezinárodní radou pro sportovní arbitráž²⁰⁶ a je složen pouze z rozhodců uvedených na listině rozhodců pro řádné či odvolací (ale nikoli však antidopingové!) oddělení CAS. S ohledem na základní předpoklad tohoto řízení, tedy jeho rychlost, není proti jeho rozhodnutí přípustný žádný opravný prostředek a sportovec tak buď soutěžit může, nebo nikoli. Ad hoc panel však může rozhodnout, že rozhodnutí nevydá a odkáže sportovce do klasického řízení před CAS²⁰⁷. V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů by to však znamenalo neumožnění sportovci se příslušné soutěže účastnit, neboť by automatické pozastavení činnosti zůstalo i nadále v platnosti.

²⁰³ LISSE, Luděk. *Sportovní práva. Rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. 2020. Praha: C.H. Beck, s.r.o., ISBN 978-80-7400-789-7. s. 104

²⁰⁴ TROJAN, Lukáš. Nepohodlné rozhodnutí Mezinárodní sportovní arbitráže. In *Česká justice* [online]. 5. 2. 2018. [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: <<https://www.ceska-justice.cz/blog/nepohodlne-rozhodnuti-mezinarodni-sportovni-arbitraze/>>

²⁰⁵ Court of Arbitration for Sport. *Arbitration rules for the Olympic Games* [online] 8. 7. 2021 [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: <https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Arbitration_Rules_Olympic_Games_July2021.pdf>

²⁰⁶ Tamtéž

²⁰⁷ Tamtéž

Základním procesním předpisem pro řízení před Arbitrážním soudem pro sport je **Kodex sportovní arbitráže**, nazývaný též Kodex CAS²⁰⁸, který v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů řeší spory mezi sportovcem, u něhož došlo k porušení antidopingového pravidla²⁰⁹, a příslušnou národní sportovní federací, příp. jiným v souladu se Světovým antidopingovým kodexem zřízeným rozhodovacím orgánem. Jak bylo uvedeno výše, Arbitrážní soud pro sport se skládá celkem ze tří oddělení (divizí) – řádné oddělení CAS (Ordinary Arbitration Division), antidopingové oddělení CAS (Anti-doping Division) a odvolací oddělení CAS (Appeals Arbitration Division).²¹⁰ Je tedy zřejmé, že činnost CAS není omezena pouze na dopingovou agendu. V případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, kdy Arbitrážní soud pro sport v souladu s čl. 8.4 Směrnice 1/2022 rozhoduje jako orgán prvního stupně, se pak užijí speciální Arbitrážní pravidla pro antidopingové oddělení CAS.²¹¹

První divize – **řádné oddělení CAS** zřizuje panely, jejichž odpovědnost spočívá v řešení sporů předložených k tzv. řádnému řízení. Jedná se spory mající svůj původ v obchodněprávní rovině jako např. přestupy hráčů, práva k televiznímu vysílání či náhrada škody vzniklé sportovci. Do roku 2019 rozhodovala tato divize jako orgán prvního stupně v případě, kdy se jednalo o sportovce tzv. mezinárodní úrovně (případně sportovce národní úrovně se souhlasem dotčených subjektů), tedy postupem v souladu s článkem 8.5 Světového antidopingového kodexu 2015²¹². Pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů nemá tato divize v současnosti s většího významu.

Druhá divize - **antidopingové oddělení CAS** tvoří panely, jejichž odpovědnost spočívá v řešení sporů souvisejících s antidopingovými záležitostmi jako orgán prvního stupně nebo jako jediná instance. Jejím vznikem došlo ke zdůraznění dopingové problematiky jakožto stěžejního prvku činnosti Arbitrážního soudu pro sport. Byl oddělen samostatný seznam rozhodců se zaměřením pouze na antidopingové případy, čímž měla být vyřešena případná duplicita v rozhodování o odvoláních proti rozhodnutí orgánů prvního stupně v rámci odvolacího oddělení CAS. Rozhodce

²⁰⁸ Court of Arbitration for Sport. *Code of Sports-related Arbitration*. [online] 1. 7. 2021 [cit. 2021-4-8]. Dostupné na: <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2021/03/CAS_Code_2021_EN_.pdf>

²⁰⁹ S ohledem na článek 2 Světového antidopingového kodexu 2021, podle něhož všechna řízení v případech dopingu budou probíhat na základě konstatování, že jedno nebo více z těchto specifických pravidel bylo porušeno, není na místě hovořit o potenciálním porušení, neboť za porušení antidopingového pravidla se považuje již skutečnost, že se zakázaná látka vyskytla v těle sportovce.

²¹⁰ Court of Arbitration for Sport. *Arbitration Rules CAS Anti-Doping Division*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-05-07]. Dostupné na: <https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_ADD_Rules_2021_.pdf>

²¹¹ Court of Arbitration for Sport. *Code of Sports-related Arbitration*. [online] 1. 7. 2021 [cit. 2021-4-8]. Dostupné na: <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2021/03/CAS_Code_2021_EN_.pdf>

²¹² Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-4-8]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/kodex_2015_ISTI_ISTUE.pdf>

na seznam jmenuje ICAS, přičemž tito rozhodci by v souladu s čl. S6 Řádu sportovní arbitráže měli mít právnické vzdělání se zaměřením na sportovní právo případně na mezinárodní rozhodčí řízení, dobrou znalost sportu obecně a ovládat alespoň jeden z úředních jazyků Arbitrážního soudu pro sport, kterými jsou angličtina, francouzština a španělština.

Třetí divize – **odvolací oddělení CAS** tvoří panely, jejichž odpovědnost spočívá v řešení sporů souvisejících s odvoláním proti rozhodnutím federací, asociací či jiných orgánům souvisejícím se sportem, to vše za předpokladu, že tak stanoví stanoviny sportovní organizace nebo samostatná rozhodčí smlouva. Nejčastějšími případy, které tato divize projednává, jsou podaná odvolání proti rozhodnutí národní či mezinárodní federace, příp. jiného v souladu se Světovým antidopingovým kodexem zřízeným rozhodovacím orgánem, o (ne)uložení sankce za porušení antidopingových předpisů. Dále se jedná o podaná odvolání proti rozhodnutí, kde CAS rozhodoval jako orgán prvního stupně, ať už v rámci řádného oddělení či antidopingového oddělení CAS. Závěrem pak nesmíme opomenout ani podaná odvolání proti jiným rozhodnutím národních a mezinárodních sportovních organizací nedotýkajících se porušení antidopingových předpisů, jako jsou např. odvolání proti disciplinárnímu trestu uloženému za korupční jednání či rozhodnutí ohledně nezávislosti sportovních rozhodčích.

Arbitrážní soud pro sport rozhoduje rozhodčím nálezem, který je konečný a vykonatelný dle Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů ze dne z 10. 6. 1959²¹³. Dle čl. I. odst. 2 této úmluvy Výraz „rozhodčí nález“ zahrnuje nejen nálezy vydané rozhodci ustanovenými pro každý jednotlivý případ, nýbrž i **nálezy vydané stálými rozhodčími orgány, jimž se strany podrobily**.²¹⁴ Takovým stálým rozhodčím soudem je pochopitelně i Arbitrážní soud pro sport, jehož jurisdikce pramení již ze samotného vstupu sportovce do sportovního klubu s úmyslem účastnit se sportovních soutěží, čímž vyjádřili konkludentní souhlas²¹⁵ s dodržováním antidopingových pravidel stanovených Světovým antidopingovým kodexem a tím i s podřízením pravomoci Arbitrážního soudu pro sport v Lausanne.

²¹³ MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6. s. 8

²¹⁴ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 74/1959 Sb., o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

²¹⁵ Někdy je tento konkludentní souhlas v případě rozhodčích sportovních organizací popisován jako přijetí tzv. veřejné nabídky rozhodčí doložky obsažené ve stanovách sportovního subjektu. Článek S47 Světového antidopingového kodexu pak přímo hovoří o začlenění prohlášení o pravomoci Arbitrážního soudu pro sport do stanov sportovní organizace či přijetí samostatné rozhodčí smlouvy.

Přestože jsou rozhodčí nálezy vydané Arbitrážním soudem pro sport konečné, je možné podat opravný prostředek ke Švýcarskému federálnímu soudu, jelikož právě na území Švýcarské konfederace se CAS jakožto soukromoprávní rozhodčí instituce nachází, v důsledku čehož na jeho činnost dopadá švýcarský právní řád. K tomu je však nutné podotknout, že Evropský soud pro lidská práva označil Arbitrážní soud pro sport za nezávislý a nestranný tribunál respektující právo sportovců na spravedlivý proces ve smyslu Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, avšak s výjimkou práva na veřejné projednání případu.²¹⁶

3.4. Švýcarský federální soud a Evropský soud pro lidská práva

Jak již bylo uvedeno v kapitole 1.4. *Možnost přezkumu obecnými soudy* této práce není ani „moc“ Arbitrážního soudu pro sport absolutní, ale vzhledem k jeho geografickému začlenění podléhá jurisdikci **Švýcarského federálního soudu**. V souladu s článkem R59 Kodexu sportovní arbitráže mohou účastníci sporu podat odvolání ke Švýcarskému federálnímu soudu, a to ve lhůtě 30 dnů od obdržení rozhodnutí postupem podle švýcarského zákona o mezinárodním právu soukromém²¹⁷. Ten přitom opakovaně zdůraznil, že Arbitrážní soud pro sport naplňuje požadavky nezávislého a nestranného rozhodčího soudu ve smyslu Newyorské úmluvy s tím, že jeho rozhodnutí opakovaně pokládá za „faktické rozsudky srovnatelné s běžnými rozhodnutími státních soudů.“²¹⁸

Důvody umožňující přezkum rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport jsou poměrně striktně vymezeny. Obdobně jako v kapitole 2.1.2 *Rozhodčí řízení* rozebraného zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů je nutné důvody pro přezkum hledat čistě v oblasti procesního charakteru a meritorní přezkum napadených rozhodnutí CAS je prakticky vyloučen. Jako příklad takového přezkumu můžeme uvést nestandardní složení rozhodčí komise (panelu), rozhodnutí panelu mimo svou pravomoc nebo rozhodnutí vydané v rozporu se zásadou spravedlivého procesu či švýcarským veřejným pořádkem. Nutno však podotknout, že takový

²¹⁶ EXNER, Jan. *Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Mutu a Pechstein: Sportovní arbitrážní soud je nezávislým a nestranným soudem. Alespoň prozatím*. In: Právní prostor. [online] 2. 11. 2018 [cit. 2022-4-8]. Dostupné na: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/rozsudek-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava-ve-veci-mutu-a-pechstein-sportovni-arbitrazni-soud-je-nezavislym-a-nestrannym-soudem-alespon-prozatim>>

²¹⁷ Court of Arbitration for Sport. *Code of Sports-related Arbitration*. [online] 1. 7. 2021 [cit. 2021-4-8]. Dostupné na: <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2021/03/CAS_Code_2021_EN_.pdf>

²¹⁸ EXNER, Jan. *Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Mutu a Pechstein: Sportovní arbitrážní soud je nezávislým a nestranným soudem. Alespoň prozatím*. In: Právní prostor. [online] 2. 11. 2018 [cit. 2022-4-8]. Dostupné na: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/rozsudek-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava-ve-veci-mutu-a-pechstein-sportovni-arbitrazni-soud-je-nezavislym-a-nestrannym-soudem-alespon-prozatim>>

případ týkající se řízení ve věci porušení antidopingových předpisů není z činnosti Švýcarského federálního soudu znám. Jako nejčastější odvolací důvod je u Švýcarského federálního soudu uváděna podjatost rozhodce a dále otázky související s rozhodovací pravomocí rozhodčího orgánu (počet rozhodců, jurisdikce nad stranou, jež neakceptovala rozhodčí doložku, a to ani konkludentně). Přestože Švýcarský federální soud konstatoval, že v rámci řízení před Arbitrážním soudem pro sport není nutné aplikovat zásadu veřejného projednání případu, nelze mít tento závěr s ohledem na výše uvedené rozhodnutí Mutu a Pechstein vydané Evropským soudem pro lidská práva za určující. Až následující řízení ve věci porušení antidopingových předpisů vedená Arbitrážním soudem pro sport ukáží, zda se CAS rozhodne názor Evropského soudu pro lidská práva respektovat či bude i nadále ctít svá vlastní procesní pravidla posvěcená Švýcarským federálním soudem, což ostatně můžeme pozorovat i v českém právním prostředí v případě Nejvyššího a Ústavního soudu České republiky.

K odvolání ke Švýcarskému federálnímu soudu je nutné uzavřít, že úspěšnost podaných odvolání proti rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport v Lausanne není příliš vysoká²¹⁹. Tato statistika tak de facto potvrzuje konstantní názor Švýcarského federálního soudu, že Arbitrážní soud pro sport naplňuje požadavky nezávislého a nestranného rozhodčího soudu ve smyslu Newyorské úmluvy.

Jak již bylo několikrát naznačeno výše, ani rozhodnutí Švýcarského federálního soudu nemusejí být za určitých okolností konečná, neboť také Švýcarsko, pod jehož jurisdikci spadají též rozhodnutí ve věci porušení antidopingových předpisů vydaná Arbitrážním soudem pro sport (a pochopitelně též Švýcarským federálním soudem), patří mezi státy, jež se zavázaly respektovat Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato úmluva zaručuje každému mimo jiné právo na spravedlivý proces, přičemž v případě jeho porušení je dotčený subjekt oprávněn se obrátit též na **Evropský soud pro lidská práva**, jak se ostatně stalo ve zmiňovaném případě německé rychlobruslařky Claudie Pechsteinové či rumunského fotbalisty Adriana Mutua. Pro úplnost je vhodné dodat, že Evropský soud pro lidská práva rozhodl v dané věci až po dlouhých osmi letech, z čehož je nepochybné, že se o příliš efektivní prostředek ochrany práv sportovce (z pohledu běžné délky sportovní kariéry) nejedná.

²¹⁹ HAINDOVÁ, Markéta. *Sportovní arbitráž*. [online] Praha, 2021. [cit. 2022-4-8] Dostupné na: <<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/125347/150051654.pdf?sequence=1&isAllowed=y>> Rigorózní práce. Karlova univerzita. s. 41

4. Rozhodování disciplinárních orgánů v praxi – případová studie

V prvé řadě je nutné podotknout, že s ohledem na skutečnost, že poslední novela Světového antidopingového kodexu nabyla účinnosti 1. ledna 2021, nebyl v České republice doposud projednán dostatek dopingových případů, které by prošly – alespoň na národní úrovni – kompletní rozhodovací soustavou. Z tohoto důvodu jsem pro tuto práci zvolil případ posuzovaný za účinnosti předchozí antidopingové právní úpravy, tedy dle Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice 2015 (dále též „Směrnice 2015“).

Na případu plavce Jana Šefla, jenž byl v roce 2017 pozitivně testován na zakázanou látku kokain, můžeme demonstrovat hned několik zajímavostí, které by za jiných okolností, potažmo za jiné právní úpravy mohly dle mého názoru vést k rozdílným závěrům ohledně uložení výše trestu zákazu činnosti. Vzhledem k tomu, že řízení ve věci porušení antidopingových předpisů vychází ze soukromoprávní úpravy spolků (k tomu blíže viz kapitola 2.1 *Povaha řízení v porovnání s jednotlivými právními odvětvími* této práce), není toto řízení ze své povahy veřejné²²⁰. Stejně tak nejsou obligatorně zveřejňována disciplinárním orgánem vydávaná rozhodnutí.

Jedinou výjimkou stanovenou přímo článkem 10.15, resp. 14.3 Směrnice pro kontrolu a postih dopingů v České republice vydané dne 1. 9. 2022 (dále též „Směrnice 9/2022“) je povinné zveřejnění sankce, a to nejpozději do 20 dnů po konečném rozhodnutí odvolacího orgánu, případně do 20 dnů od zřeknutí se práva na odvolání. V takovém případě musela antidopingová organizace (v našem případě Antidopingový výbor České republiky – dále též „Antidopingový výbor ČR“ či „ADV ČR“) zveřejnit, jak byla antidopingová záležitost vyřešena. V rámci tohoto zveřejnění pak ADV ČR uvede sport, antidopingové pravidlo, k jehož porušení došlo, jméno provinivšího sportovce spolu s uvedením zakázané látky nebo metody a samozřejmě též důsledku (sankce), který byl sportovci uložen.²²¹ Stejnou úpravu pak obsahovala též Směrnice 2015, přičemž ADV ČR tuto úpravu dodržel a výše uvedené informace po vydání rozhodnutí v souladu s článkem 14.3.4 Směrnice zveřejnil na svých internetových stránkách.

²²⁰ Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport ve znění účinném k datu vydání Směrnice 9/2022 dává ve svém článku 3. 1. rozhodovacímu senátu možnost (pravděpodobně s odkazem na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Mutu a Pechstein rozhodnout, že jednání bude veřejné.

²²¹ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-10-14]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdf/files/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>, s. 49

S ohledem na skutečnost, že v rámci tohoto případu jsem se jakožto obecný zmocněnec plavce Jana Šefla v souladu se zásadami uvedenými v čl. 8.1 Směrnice 2015 účastnil celého průběhu disciplinárního řízení, mohu pro tuto práci využít souhlas dotčeného sportovce a popsat tak celý průběh tohoto – jinak neveřejného – řízení.

Obdobně jako v obecném soudnictví lze také na poli disciplinárních orgánů rozhodujících o porušení antidopingových pravidel pozorovat různé přístupy k rozhodování těchto řízení, v důsledku čehož může docházet (a často také dochází) též k určité disproporci při vydání rozhodnutí (nejen) o vině a trestu za porušení antidopingových pravidel.

Také v rámci řízení o porušení antidopingových pravidel Janem Šeflem nerozhodovaly příslušné disciplinární orgány jednotně, což bylo způsobeno nesprávnou aplikací příslušných ustanovení Směrnice 2015, potažmo jejich chybnou interpretací, kterou následně odstranila až Rozhodčí komise Českého olympijského výboru, jakožto dovolací orgán proti rozhodnutí odvolacího orgánu v rámci národní sportovní federace.

4.1. Rozhodování jednotlivých stupňů v rámci dopingového případu podle Směrnice 2015 – případ Jana Šefla

Dne 21. 10. 2017 byl sportovci Janu Šeflovi v rámci dopingové kontroly provedené na plaveckých závodech Plzeňské sprinty odebrán vzorek moči. Vzhledem k tomu, že výsledek analýzy vzorku A byl shledán pozitivním, byl dne 9. 11. 2017 tento výsledek Antidopingovým výborem ČR oznámen jak sportovci, tak Českému svazu plaveckých sportů (dále též „ČSPS“), jakožto disciplinárnímu orgánu prvního stupně. V rámci odebraného vzorku A byla sportovci zjištěna přítomnost zakázané látky „kokain“, tedy látky uvedené v Seznamu zakázaných látek a metod platných pro rok 2017 v kategorii S6 písm. a) Nespecifická stimulancia. Tyto látky jsou v souladu s uvedeným seznamem zakázány pouze při soutěži.

4.1.1. Řízení před orgánem prvního stupně – disciplinární komisí Českého svazu plaveckých sportů

Sportovec ihned po jemu oznámeném porušení antidopingových pravidel sdělil dne 11. 11. 2017 zástupcům ČSPS své stanovisko. Během tohoto jednání bylo sportovci ze strany ČSPS oznámeno pozastavení činnosti. Přestože toto „oznámení“ nebylo sportovci oficiálně doručeno (a

to ani ze strany ČSPS ani ze strany ADV ČR), rozhodl se sportovec tímto oznámením řídit. Směrnice 2015 navíc nepředepisovala pro tento úkon obligatorně písemnou formu. V souladu s disciplinárním řádem Českého svazu plaveckých sportů vydaným dne 4. 4. 2017 rozhodovala o porušení antidopingových pravidel **Disciplinární komise**, jež byla jmenována Výkonným výborem Českého svazu plaveckých sportů.²²²

Jednání disciplinární komise ČSPS se uskutečnilo dne 19. 12. 2017, a to po obdržení písemného vyjádření sportovce k dopingovému nálezu ze dne 14. 12. 2017. Sportovec ve svém vyjádření mimo jiné uvedl, že si od počátku nebyl vědom požití zakázané látky, v důsledku čehož požádal o analýzu vzorku B, který však byl dne 22. 11. 2017 vyhodnocen taktéž jako pozitivní. V mezidobí sportovec „pátral“ po možnosti původu zakázané látky v jeho těle, na základě čehož následně zjistil, že zakázaná látka mu byla bez jeho vědomí na narozeninové oslavě konané dne 20. 10. 2017, tedy v předvečer dopingové kontroly, nasypána do pití jeho dobrým známým, aniž by sportovec o této skutečnosti věděl. Jeho známý neměl v úmyslu sportovce nikterak poškodit – dle jeho vyjádření chtěl vyvést nějakou „klukovinu“ a neuvědomil si možné důsledky jeho jednání pro profesionálního sportovce.

V rámci jednání disciplinární komise ČSPS provedla sportovcem navržené důkazy spočívající v čestných prohlášeních účastníků narozeninové oslavy a dále též ve znaleckém posudku vyhotoveném znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. Závěry znaleckého posudku potvrdily tvrzení sportovce, že se zakázaná látka mohla dostat do jeho těla právě na oslavě narozenin, když veškeré naměřené hodnoty nesvědčily o užití kokainu bezprostředně před dopingovou kontrolou za účelem zvýšení sportovního výkonu, ale naopak odpovídaly požití kokainu den předem. Nad rámec tohoto zjištění znalec uvedl, že užití kokainu by mělo ve vztahu k plaveckému sportu účinky spíše negativní (např. zvýšení hladiny laktátu), kdy ačkoli je kokain řazen mezi stimulanty, je dle názoru Brazílské laboratoře dopingové kontroly hlavním smyslem zákazu kokainu ve sportu ochrana zdraví sportovce.

Tomuto projednání byl v souladu s čl. 8.3 Směrnice 2015 přítomen též zástupce Antidopingového výboru ČR, který na tomto jednání obdržel předmětné vyjádření sportovce včetně jím doložených důkazů. Dle výše uvedeného článku Směrnice 2015 má ADV ČR právo obdržet všechny písemnosti a předvolání, účastnit se všech jednání, podávat vyjádření a návrhy na provádění důkazů. Přestože zástupce ADV ČR vyjádřil na tomto jednání určité rozhořčení nad skutečností, že nebyl o vysvětlení obviněného sportovce informován s dostatečným předstihem, nebránila tato skutečnost disciplinární komisi ČSPS v projednání předmětného

²²² Disciplinární řád Českého svazu plaveckých sportů ze dne 4. 4. 2017 – Příloha č. 2 této práce

případu, neboť citovaný článek Směrnice 2015 nestanovuje disciplinárnímu orgánu žádnou lhůtu, v níž by musel takové vyjádření ADV ČR poskytnout. Pro úplnost je nutné dodat, že zástupce ADV ČR nežádal o odročení jednání, když toto „pochybení“ disciplinárního orgánu nelze přičítat k tíži obviněného sportovce.

Na základě provedených důkazů disciplinární komise ČSPS konstatovala, že sportovec se dopustil porušení antidopingového pravidla nazývaného pravidlem striktní odpovědnosti, podle něhož jsou sportovci odpovědní za zjištěnou přítomnost jakékoli zakázané látky v jejich těle. Zároveň však komise vycházejíc z čl. 3.1 Směrnice 2015, podle něhož je důkazní břemeno sportovce představováno mírou pravděpodobnosti, konstatovala, že dle jejího názoru je zde dán prostor pro aplikaci čl. 10.4 Směrnice 2015 „*Neuložení doby zákazu činnosti na základě neexistence zavinění nebo nedbalosti*“, když sportovec prokázal, že přítomnost zakázané látky v jeho těle nezavinil ani nejednal nedbale, v důsledku čehož neuložila žádný zákaz činnosti, který by jinak připadal v úvahu.

4.1.2. Řízení před odvolacím orgánem – výkonným výborem Českého svazu plaveckých sportů

S ohledem na skutečnost, že sportovec nebyl Mezinárodní plaveckou federací (FINA) označen jako sportovec mezinárodní úrovně, podal proti výše uvedenému rozhodnutí disciplinární komise ČSPS Antidopingový výbor ČR odvolání k Výkonnému výboru ČSPS, který je dle čl. 6.2 Disciplinárního řádu ČSPS ze dne 4. 4. 2017 odvolacím orgánem²²³.

Odvolací orgán, jednající v souladu se čl. 13.2.2 Směrnice 2015 podle interních pravidel národní sportovní federace (Českého svazu plaveckých sportů) svým rozhodnutím ze dne 7. 2. 2018 napadené rozhodnutí disciplinární komise zcela potvrdil, když vyšel z důkazů provedených orgánem prvního stupně a sportovcem uváděný způsob požití zakázané látky považoval za dostatečně prokázaný. Výkonný výbor ČSPS ve svém odůvodnění mimo jiné uvedl, že sportovec nemohl důvodně vědět ani předpokládat, a to i při zachování nejvyšší opatrnosti, kterou je spravedlivé po něm požadovat, že se v nápoji mohla nacházet zakázaná látka kokain. Odvolací orgán zároveň vzal v potaz, že sportovec již během dopoledního programu předmětné sportovní soutěže věděl o přítomnosti dopingového komisaře a i přesto absolvoval celé závody, ačkoli měl možnost (např. ze zdravotních důvodů) se z těchto závodů odhlásit a dopingové kontrole se tak vyhnout. Jelikož tak sportovec neučinil, měl odvolací orgán za prokázané, že sportovec o přítomnosti zakázané látky ve svém těle skutečně nevěděl a její užití tak nebylo úmyslné. Dle

²²³ Tamtéž

jeho názoru nebylo možné jednání sportovce vykládat jako zavinění či nedbalost, když pojem zavinění musí být dle definic obsažených ve Směrnici 2015 spojen s odchýlením sportovce od očekávaného chování, přičemž od sportovce nelze spravedlivě očekávat, aby si na oslavu narozenin svého kamaráda, kterého zná více než 20 let, přinesl své vlastní jídlo a pití. V neposlední řadě vzal Výkonný výbor ČSPS v potaz skutečnost, že předmětná záležitost byla na základě podnětu Antidopingového výboru České republiky šetřena též policií České republiky, která jednání kamaráda sportovce prověřovala jako přečin šíření toxikomanie dle § 287 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. V rámci tohoto šetření policií ČR však nebylo prokázáno, že by ke vniknutí zakázané látky do těla sportovce došlo jiným než sportovcem popsaným způsobem.

4.1.3. Řízení před dovolacím orgánem – Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru

Proti potvrzujícímu rozhodnutí Výkonného výboru Českého svazu plaveckých sportů podal Antidopingový výbor ČR v souladu s čl. 13.2.2 Směrnice 2015, a též v souladu s čl. 6.6 Disciplinárního řádu ČSPS dovolání k Rozhodčí komisi Českého olympijského výboru (dále též „Rozhodčí komise ČOV“ či „RK ČOV“), který sice označuje tento úkol jako odvolání, avšak tento terminologický nesoulad nemůže mít pochopitelně vliv na aplikovatelnost příslušných ustanovení Směrnice 2015. Naopak lze dle mého názoru konstatovat, že Český svaz plaveckých sportů tímto odkazem dostatečně splnil svůj závazek vyplývající z čl. 1.1.6 Směrnice 2015, tedy uznávat rozhodnutí Rozhodčí komise ČOV.

Rozhodčí komise ČOV svolala ve věci dvě ústní jednání, jichž se kromě sportovce a Antidopingového výboru ČR účastnili též zástupci dotčené národní sportovní federace, Českého svazu plaveckých sportů, který ve věci rozhodoval jako disciplinární orgán prvního a druhého stupně, a proti jehož rozhodnutí směřovalo dovolání Antidopingového výboru ČR. Po výsledku sportovce Rozhodčí komise ČOV trvala též na výsledku účastníků inkriminované oslavy narozenin, na níž byla sportovci do nápoje přimíchána zakázaná látka kokain, v důsledku čehož bylo toto jednání o měsíc odročeno. Na rozdíl od disciplinárních orgánů prvního a druhého stupně se Rozhodčí komise ČOV nespokojila s čestnými prohlášeními, neboť v souladu s čl. 8.1 Směrnice 2015 je na uvážení rozhodovacího orgánu, zda přijme svědectví podané písemně nebo telefonicky²²⁴. Rozhodčí komise ČOV tak akcentovala na zásadu ústnosti a bezprostřednosti,

²²⁴ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-25]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>, s.35

prestože o této Směrnice 2015 explicitně nehovoří. Lze tak pozorovat inspiraci Rozhodčí komise ČOV v obecných právních předpisech, včetně zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.2.3 *Dokazování dopingu* této práce, rozhodčí komise ČOV (ostatně ani žádný jiný disciplinární orgán vystupující ve věci porušení antidopingových pravidel) nemá donucovací prostředky pro zajištění účasti předvolaných svědků. Je tak věcí subjektu, který svědka navrhoval, případně subjektu, jímž tvrzené skutečnosti mají být svědeckou výpovědí prokázány, aby ve vlastním zájmu účast svědka na jednání zajistil. V případě sportovce Jana Šefla sportovec zajistil účast dvou ze tří Rozhodčí komisí ČOV vyžádaných svědků, kteří se účastnili předmětné narozeninové oslavy. Třetí svědek se pak z důvodu na podnět Antidopingového výboru České republiky zahájeného trestního stíhání vůči jeho osobě z tohoto jednání omluvil, což Rozhodčí komise ČOV uznala jako akceptovatelné a zbylé dvě provedené svědecké výpovědi jako dostačující.

Po provedeném dokazování, tedy po přečtení založených důkazních návrhů a provedených svědeckých výpovědích, poskytla Rozhodčí komise ČOV sportovci a též Antidopingovému výboru ČR lhůtu pro zaslání písemných závěrečných návrhů. Přestože Směrnice 2015 neukládá účastníkům disciplinárního řízení povinnost takový písemný závěrečný návrh disciplinárnímu orgánu poskytnout – stejně jako např. v případě občanského soudního řízení, kde také není tato povinnost explicitně upravena – zaslaly (zejména ve vlastním zájmu) dotčené strany Rozhodčí komisi ČOV své závěrečné návrhy.

Směrnice 2015 ani žádný jiný předpis týkající se porušení antidopingových předpisů nestanovuje Rozhodčí komisi ČOV lhůtu pro vydání rozhodnutí. Dle Směrnice 9/2022 je rozhodovací orgán již povinen vydat rozhodnutí po skončení řízení nebo neprodleně po něm. Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.1.2 *Rozhodčí řízení* této práce má Rozhodčí komise ČOV dle mého názoru svou povahou nejbliže k rozhodčí komisi spolku ve smyslu § 40e a násl. zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení. Dle § 40h tohoto zákona by mělo být ve věci rozhodnuto ve lhůtě 3 měsíců od zahájení řízení.

Dne 23. 9. 2018 doručila Rozhodčí komise ČOV sportovci svůj rozhodčí nález datovaný dnem 29. 8. 2019, v rámci něhož **zrušila rozhodnutí jak Disciplinární komise ČSPS, tak Výkonného výboru ČSPS a uložila sportovci trest zákazu činnosti v délce 12 měsíců. Rozhodčí komise ČOV při stanovení výše trestu postupovala následujícím způsobem.**

Vzhledem k tomu, že v rámci celého disciplinárního řízení bylo bezpečně prokázáno, že sportovec porušil antidopingové pravidlo stanovené v čl. 2 Směrnice 2015, když v rámci

dopingové kontroly byla sportovci zjištěna přítomnost zakázané látky „kokain“, jež byl v Seznamu zakázaných látek a metod platných pro rok 2017 zařazen v kategorii S6 písm. a) Nespecifická stimulancia, bylo v souladu s čl. 10.2.1.1 Směrnice 2015 na sportovci, aby prokázal, že užití této zakázané látky nebylo úmyslné. V opačném případě předepisovala Směrnice 2015 základní dobu zákazu činnosti v délce 4 let. Rozhodčí komise ČOV se v tomto směru ztotožnila se závěry učiněnými disciplinárními orgány prvního a druhého stupně a po provedeném dokazování došla k závěru, že **jednání sportovce nebylo úmyslné** a vycházela tak ze základní doby činnosti v délce 2 let. Přestože Antidopingový výbor ČR v průběhu disciplinárního řízení opakovaně argumentoval tím, že skutkový stav tvrzený sportovcem není postaven zcela najisto, konstatovala Rozhodčí komise ČOV s odkazem na judikaturu Arbitrážního soudu pro sport v Lausanne (CAS), že skutkový stav je nutné v souladu s čl. 3.1 Směrnice 2015 posuzovat s ohledem na míru pravděpodobnosti a zhodnotila, že sportovcem tvrzený skutkový stav je pravděpodobnější než že nikoliv.²²⁵

Rozhodčí komise ČOV se dále zabývala, zda v posuzovaném případě existují okolnosti, které by odůvodňovaly aplikaci článku 10.4, příp. 10.5 Směrnice 2015.

Rozhodčí komise ČOV se však neztotožnila s názorem disciplinárních orgánů Českého svazu plaveckých sportů, který na daný případ aplikoval čl. 10.4 Směrnice 2015 *neuložení doby zákazu činnosti na základě neexistence zavinění nebo nedbalosti*. Poznámka k čl. 10.4 Světového antidopingového kodexu 2015²²⁶ (dále též „Kodex 2015“) výslovně uvádí, že neexistence zavinění nebo nedbalosti nebude platit v případě, kdy **jídlo či nápoje byly tajně kontaminovány** partnerem, trenérem nebo **jinou osobou blízkou sportovci** s tím, že sportovci odpovídají za to, co požijí, a za chování osob, kterým umožňují přístup k jejich jídlu a nápojům.²²⁷ Jedná se tedy přímo o Kodexem 2015 taxativně stanovený případ, který ve svém důsledku může vést pouze k aplikaci článku 10.5 Směrnice 2015 a tedy ke snížení sankce na základě nevýznamného zavinění nebo nevýznamné nedbalosti²²⁸.

Rozhodčí komise ČOV tak v souladu s citovanou poznámkou ke Kodexu 2015 přistoupila k užití čl. 10.5 Směrnice 2015, který však zároveň stanovuje, že zkrácená doba zákazu činnosti nemůže být kratší, než jinak předepsaná polovina doby zákazu činnosti. Vzhledem k tomu, že sportovec mírou pravděpodobnosti prokázal, že se v daném případě nejednalo o jeho úmyslné jednání, rozhodovala Rozhodčí komise ČOV o délce sankce v rozmezí jednoho až dvou let. Arbitrážní soud pro sport (CAS) již dříve v jednom ze svých rozhodnutí stanovil 3 kategorie zavinění

²²⁵ Tamtéž

²²⁶ Tento článek odpovídá článku 10.4. Směrnice 2015

²²⁷ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-19]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/kodex_2015_ISTI_ISTUE.pdf>

²²⁸ Tamtéž

(nedbalosti) a jim odpovídající délku zákazu činnosti: a) vyšší stupeň zavinění s délkou trestu 20-24 měsíců, b) střední stupeň zavinění s délkou trestu 16-20 měsíců a c) nízký stupeň zavinění s délkou trestu 12-16 měsíců.²²⁹ Rozhodčí komise ČOV pak s ohledem na zjištěný skutkový stav přistoupila k uložení zákazu činnosti na základě nízkého stupně zavinění v délce 12 měsíců, tedy sankce na spodní hranici rozhodnutím Arbitrážního soudu pro sport (CAS) uváděného rozmezí.

Závěrem svého rozhodnutí se Rozhodčí komise ČOV zabývala též začátkem doby zákazu činnosti, kdy podle čl. 10.11 Směrnice 2015 v obecné rovině platí, že doba zákazu činnosti začíná datem vydání konečného rozhodnutí, v daném případě vydáním rozhodčího nálezu Rozhodčí komise ČOV. Stejný článek však zároveň disciplinárnímu orgánu umožňuje zohlednit též zpoždění v řízení nezaviněná sportovcem a určit začátek doby zákazu činnosti dřívějším datem, a to až datem, kdy byl odebrán vzorek nebo kdy naposledy došlo ke spáchání jiného porušení antidopingových pravidel²³⁰. Rozhodčí komise ČOV pak v důsledku průtahů v řízení zejména na její straně určila počátek běhu doby zákazu činnosti o dva měsíce dříve, než bylo datum vydání předmětného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že dne 11. 11. 2017 sportovci bylo zástupci národní sportovní federace uloženo pozastavení činnosti, které trvalo až vydání prvního rozhodnutí ve věci dne 19. 12. 2017, rozhodla Rozhodčí komise ČOV podle čl. 10.11.3.1 Směrnice 2015 o započítání této doby (39 dní) do doby zákazu činnosti. Rozhodčí komise ČOV naopak nikterak nezohlednila skutečnost, že sportovec se své závodní činnosti dobrovolně zdržel též v období od 19. 12. 2017, kdy disciplinární komise ČSPS rozhodla o neuložení zákazu činnosti, čímž zároveň došlo též ukončení pozastavení činnosti sportovce, neboť měl za to, že by svou přítomností na plaveckých soutěžích vyvolával nepříjemnou atmosféru, když v plavecké komunitě bylo známo, že Antidopingový výbor ČR podal proti rozhodnutí Výkonného výboru ČSPS dovolání a celé řízení nebylo definitivně skončeno. Nutno konstatovat, že Rozhodčí komise ČOV rozhodla správně, když čl. 10.11.3.3 Směrnice 2015 výslovně říká, že doba, kdy se sportovec rozhodl nezávodit, se do doby zákazu činnosti nezapočítává.

Vzhledem k tomu, že sportovec nebyl Mezinárodní plaveckou federací (FINA) označen jako sportovec mezinárodní úrovně mohl v souladu s čl. 13.2.3 Směrnice 2015 proti rozhodnutí Rozhodčí komise ČOV podat odvolání k Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS) pouze

²²⁹ Rozhodčí nález Arbitrážního soudu pro sport ze dne 21. 8. 2017. Věc CAS 2017/A/5015 International Ski Federation (FIS) v. Therese Johaug & Norwegian Olympic and Paralympic Committee and Confederation of Sports (NIF) & CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF. *CAS Jurisprudence* [online]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <<https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/5015.%205110.pdf>>, s. 27

²³⁰ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>, s.46

Mezinárodní olympijský výbor, Světová antidopingová agentura (WADA) nebo právě Mezinárodní plavecká federace (FINA), když ve vztahu ke sportovci národní úrovně jsou rozhodnutí Rozhodčí komise ČOV konečná a nelze se proti nim dále odvolat, jak ostatně stanoví též Stanovy ČSPS. Článek 13.6.3 Směrnice 2015 stanovil, že rozhodnutí Rozhodčí komise ČOV nemohou být zrušena, měněna nebo prohlášena za neplatná ani soudem ani jakýmkoliv rozhodčím tribunálem s výjimkami stanovenými zákonem²³¹. Za takovou výjimku je dle mého názoru nutné považovat postup dle § 258 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku pro jeho rozpor se zákonem nebo stanovami Českého olympijského výboru, neboť meritorní přezkum nálezu Rozhodčí komise ČOV je svěřen pouze Arbitrážnímu soudu pro sport (CAS).

4.1.4. Ombudsman Českého olympijského výboru

Samostatným, a pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů zdánlivě nevýznamným, orgánem je Ombudsman Českého olympijského výboru, kterým je od roku 2012 JUDr. Alexander Károlyi.

Podle čl. 2 jeho statutu, vydávaným Výkonným výborem Českého olympijského výboru, je posláním Ombudsmana ČOV sledovat naplňování olympijských myšlenek, dohlížet na dodržování olympijských principů a je prostředníkem při řešení sporů. Ve své činnosti Ombudsman ČOV působí jako ochránce práv členů ČOV, vyplývajících z působnosti a jednání orgánů sportovních subjektů a dalších členů ČOV, které jim zaručuje Olympijská charta, Etický kodex Mezinárodního olympijského výboru (dále též „MOV“) a další předpisy MOV, Stanovy ČOV, včetně dalších předpisů ČOV a principy demokratického právního státu²³².

V případě dopingového případu Jana Šefla se Ombudsman ČOV z podnětu sportovce ze dne 22. 10. 2018 zabýval nálezem Rozhodčí komise Českého olympijského výboru, přičemž na činnosti této komise shledal několik pochybení.

Ombudsman se ve svém stanovisku ze dne 3. 4. 2019 zamýšlel mimo jiné nad pravomocí Rozhodčí komise ČOV k vydávání rozhodnutí ve věci porušení antidopingových předpisů, přičemž dospěl k závěru, že Rozhodčí komise ČOV měla sice pravomoc danou věc projednat, avšak nedisponovala pravomocí pro vydání disciplinárních rozhodnutí, v důsledku čehož nebyla věcně příslušná k tomu, aby jako jediná v celém řízení uložila sportovci trest zákazu činnosti.

²³¹ Tamtéž, s. 54

²³² Výkonný výbor Českého olympijského výboru. *Statut ombudsmana ČOV*. [online] 19. 6. 2018 [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.olympijskytym.cz/files/docs/O%20%C4%8COV/3c_Statutus_Ombudsmana_COV.pdf>

Tento svůj závěr odůvodnil Ombudsman ČOV zejména tím, že Rozhodčí komisí ČOV nebyla tato pravomoc svěřena ani stanovami ČOV, ani Statutem rozhodčí komise, jež byl schválen Výkonným výborem ČOV. Z tohoto důvodu pak označil rozhodčí nález za nicotný. Tuto jeho pravomoc pak nedovodil, ani z článku 18 Jednacího řádu²³³ Rozhodčí komise ČOV, podle něhož Rozhodčí komise ČOV rozhoduje ve věci samé²³⁴. Podle odst. 3 téhož článku pak Rozhodčí komise ČOV rozhoduje rozhodčím nálezem, kterým zrušuje napadené rozhodnutí a nahrazuje jej rozhodnutím vlastním. Předně se domnívám, že rozhodčí komise ČOV pravomocí k vydávání rozhodnutí a tedy též k uložení sankce ve smyslu čl. 10 Směrnice 2015 disponovala. Směrnice 2015, Stanovy ČOV ani Statut Rozhodčí komise ČOV explicitně neuvádí, jakým způsobem může tato komise v postavení dovolacího orgánu rozhodnout. Pokud tedy nebylo v těchto dokumentech (ani v Jednacím řádu Rozhodčí komise ČOV) její právo výslovně zúženo, mohla předmětná komise využít systém úplné apelace a v souladu se zásadou legální licence²³⁵ dovoláním napadené rozhodnutí, zrušit a věc vrátit orgánu, který rozhodnutí vydal, potvrdit nebo zrušit a nahradit jej rozhodnutím vlastním. Stejně tak jsem přesvědčen, že navíc není správný ani výklad citovaným předpisů zastávaný Ombudsmanem ČOV v jeho stanovisku ze dne 3. 4. 2019, když zpochybnovanou pravomoc Rozhodčí komise ČOV z textace předmětných ustanovení dovodit lze.

Přestože tato pravomoc Ombudsmanovi ČOV ve smyslu Směrnice 2015 nepřísluší, zabýval se též Rozhodčí komisí ČOV udělenou sankcí včetně způsobu, jakým byla tato sankce sportovci uložena. Ombudsman se ve svém stanovisku přiklonil k odůvodnění disciplinárních orgánů prvního a druhého stupně (tedy orgánů České svazu plaveckých sportů) spočívající v aplikaci článku 10.4 Směrnice s tím, že dle jeho názoru neměl být sportovci trest zákazu činnosti vůbec uložen, jelikož sportovec k dostatečné spokojenosti rozhodovacích orgánů při zohlednění míry pravděpodobnosti prokázal neexistenci zavinění nebo nedbalosti. Na rozdíl od Rozhodčí komise ČOV pak Ombudsman ČOV dospěl k závěru, že sportovec nejednal nedbale, když po sportovci pokaždé a za všech okolností nelze vyžadovat absolutní kontrolu nad tím, co pije nebo jí. K tomu dodal, že jednání sportovce nenaplnovalo žádnou z možných forem zavinění či nedbalosti, když ani při trvání na určité míře opatrnosti nelze dospět k závěru o naplnění podmínky „vědět mohl“. Ačkoli lze tento názor z hlediska jak lidského, tak z pohledu platných zákonných předpisů považovat za legitimní, není s ohledem na pravidlo striktní odpovědnosti vyjádřené v článku 2

²³³ Tento Jednací řád navíc Ombudsman ČOV zpochybnil i co do jeho právní síly, neboť jednací řád vydává přímo Rozhodčí komise ČOV a nemůže tak mít právní sílu jako Stanovy ČOV a Statut Rozhodčí komise ČOV.

²³⁴ Rozhodčí komise Českého olympijského výboru. *Jednací řád*. [online] 18. 3. 2014 [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/116qxrkg7h-JEDNACI-RAD-RK-2014.pdf>>

²³⁵ „Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“ – viz čl. 2 odst. 4 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky

Směrnice 2015²³⁶, podle něhož je osobní povinností každého sportovce zajistit, aby žádná zakázaná látka nevnikla do jeho těla s tím, že za její přítomnost v těle jsou sportovci bez dalšího odpovědní. Výše uvedený názor Ombudsmana ČOV nelze ve specifickém sportovním prostředí přijmout též s ohledem na Poznámku k článku 10.4. Kodexu 2015, který jeho aplikaci na sportovcem prokázané skutkové okolnosti výslovně vylučuje, jak ostatně (dle mého názoru správně) konstatovala též Rozhodčí komise ČOV.

V neposlední řadě se Ombudsman ČOV zabýval délkou řízení před Rozhodčí komisí ČOV, konkrétně pak dobou mezi prvním jednáním v dané věci dne 17. 5. 2019 a doručením písemného vyhotovení rozhodčího nálezu ze dne 29. 8. 2018 sportovci až dne 23. 9. 2018. Dobu přesahující 4 měsíce pak Ombudsman ČOV označil za zjevně nepřiměřenou a v rozporu se zásadami stanovenými Světovým antidopingovým kodexem. K tomu je však nutno uvést, že Rozhodčí komise ČOV tento procesní nedostatek ve svém rozhodčím nálezu reflektovala, přičemž datu pro začátek zákazu činnosti počítala od vydání předmětného rozhodnutí a nikoli od jeho doručení sportovci, tedy čistě v jeho prospěch (k tomu blíže viz kapitola 4.1.3. *Řízení před dovolacím orgánem – Rozhodčí komisí Českého olympijského výboru této práce*).

Přestože je Ombudsman ČOV dle jeho statutu oprávněn obracet se přímo na orgány ČOV a orgány jeho členů (tedy též na Výkonný výbor Českého svazu plaveckých sportů) a požadovat zjednání nápravy, konstatoval Ombudsman ČOV pouze to, že by sportovci měla být dána příležitost k zahájení projednání žádosti o zkrácení uloženého trestu zákazu činnosti Výkonným výborem ČSPS. Sportovec se následně obrátil na Český svaz plaveckých sportů s žádostí o zkrácení trestu. Přestože výkonný výbor ČSPS vyslovil shodný názor jako Ombudsman ČOV ohledně stanovené délky trestu, odkázal ve svém odůvodnění na Stanovy ČSPS, podle nichž: „Rozhodčí komise ČOV bude **s konečnou platností** rozhodovat o odvolání proti rozhodnutí o porušení antidopingových pravidel ve smyslu Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice“²³⁷ a též čl. 13.6.3 Směrnice 2015 s tím, že se zavázal rozhodnutí rozhodčí komise ČOV respektovat a jí uložený trest tak ponechal v platnosti.

Nicméně s ohledem na skutečnost, že trest zákazu činnosti uložený sportovci měl skončit až 22. 5. 2019 a nominační období pro Mistrovství světa v plavání konaného v červenci 2019 bylo Českým svazem plaveckých sportů do 19. 5. 2019, bylo sportovci s odkazem na stanovisko

²³⁶ Pravidlo striktní odpovědnosti obsahují veškeré Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od roku 2015.

²³⁷ Český svaz plaveckých sportů. Stanovy Českého svazu plaveckých sportů. [online] 10. 4. 2016 [cit. 2022-10-16]. Dostupné na: <<https://czechswimming.cz/index.php/dokumenty/dokumenty-a-rady-csps?download=86:stanovy-csps-2016>>

Ombudsmana ČOV a přílišnou tvrdost uloženého trestu výjimečně umožněno splnit nominační kritéria i po uplynutí tohoto období.

Přestože Ombudsman ČOV nemá ve věci řízení o porušení antidopingových předpisů výslovně svěřenou žádnou pravomoc, je na tomto příkladu vidět, že také tento institut může v případě porušení antidopingových předpisů sehrát svou roli.

4.2. Alternativní průběh řízení v případě Jana Šefla

Za určitých okolností by případ sportovce Jana Šefla mohl probíhat jinak. V první části této podkapitoly se zaměříme na případ, kdy (a za splnění jakých předpokladů) by o odvolání sportovce rozhodoval jiný (odvolací) orgán. V druhé části se pak podíváme na to, jak by se tento případ s největší pravděpodobností vyvíjel, kdyby byl posuzován podle aktuální právní úpravy, tedy dle Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu vydané dne 1. 9. 2022 (dále též „Směrnice 9/2022“). V každé části se zároveň pokusím odpovědět na otázku, zda by tento odlišný postup vedl též k uložení jiné délky zákazu činnosti, než jak rozhodla Rozhodčí komise ČOV.

4.2.1. Postup disciplinárních orgánů v rámci řízení se sportovcem mezinárodní úrovně

Jak bylo v této kapitole již uvedeno, o sportovci bylo rozhodováno jako o sportovci národní úrovně, a to i přes to, že Jan Šefl byl v té době již mnohonásobným účastníkem Mistrovství Evropy či Mistrovství světa. Dle definic obsažených ve Směrnici 2015 je sportovcem mezinárodní úrovně každý sportovec, který se účastní sportu na mezinárodní úrovni, jak je definováno každou mezinárodní federací ve shodě s mezinárodním standardem pro testování a vyšetřování.²³⁸ Vzhledem k tomu, že Mezinárodní plavecká federace (FINA) v rozporu s článkem 4.3 Mezinárodního standardu pro testování a vyšetřování nestanovila²³⁹ jasná kritéria, nebyl sportovec touto mezinárodní federací ani zařazen do seznamu sportovců mezinárodní úrovně, v důsledku čehož bylo řízení ve věci porušení antidopingových předpisů vedeno podle pravidel platných pro sportovce národní úrovně. Z důvodu nedůslednosti Mezinárodní plavecké federace (FINA) je na rozhodnutí odvolacího a následně též dovolacího disciplinárního orgánu z určitého pohledu možné nahlížet jako na rozhodnutí vydaná orgány, jež neměly pro vydání

²³⁸ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>, s.76

²³⁹ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování* [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/kodex_2015_ISTI_ISTUE.pdf>, s. 47

takovýchto rozhodnutí dostatek pravomoci. I přes tuto vadu se s ohledem na skutečnost, že toto pochybení nenamítal ani ADV ČR ani samotný sportovec a v průběhu celého řízení byly dodrženy principy disciplinárního řízení stanovené v čl. 8.1 Směrnice 2015, domnívám, že tímto postupem nebylo nikterak zasaženo do práv sportovce, jež mu Směrnice 2015 jinak zaručovala.

Nicméně pokud by byl ze strany Mezinárodní plavecké federace (FINA) dodržen postup stanovený Mezinárodním standardem pro testování a vyšetřování a sportovec by byl označen jako sportovec mezinárodní úrovně, měl by o odvolání Antidopingového výboru ČR v souladu s čl. 13.2.1 Směrnice 2015 rozhodovat výlučně Arbitrážní soud pro sport v Lausanne (CAS).

Také v tomto případě jsem přesvědčen, že Arbitrážní soud pro sport (CAS) by se ve svém rozhodnutí vydal obdobnou cestou, jako Rozhodčí komise ČOV, tedy cestou aplikace čl. 10.5 Směrnice 2015, resp. Kodexu 2015 s odkazem na jeho komentář. Obdobně jako u Rozhodčí komise ČOV nelze předpokládat, že by bylo postupováno stejným způsobem jako v případě disciplinárních orgánů Českého svazu plaveckých sportů, které aplikovaly čl. 10.4 Směrnice 2015 z důvodu neexistence zavinění nebo nedbalosti. Podíváme-li se na rozhodnutí Arbitrážního soudu pro sport (CAS) týkající se užití zakázané látky kokainu francouzským tenistou Richardem Gasquetem²⁴⁰, potvrdil tento sportovní soud rozhodnutí mezinárodní tenisové federace, která uložila sportovci zákaz činnosti v délce 2,5 měsíce, tedy trest značně mírnější, než který v případě Jana Šefla uložila Rozhodčí komise ČOV. K uvedenému případu je však nutné podotknout, že skutkové okolnosti byly v tomto případě odlišné. Richard Gasquet totiž svou obranu založil na tvrzení, že zakázaná látka se mu dostala do těla při líbání s dívkou, jež potkal na diskotéce v předvečer tenisového turnaje v Miami. Obdobné vysvětlení pak poskytl též kanadský tyčkař Shawnacy Barber, který den před mistrovstvím Kanady strávil noc s dívkou, kterou si jako společníci objednal přes eskortní server. Kanadská sportovní arbitráž pak tomuto sportovci dokonce neuložila žádný trest zákazu činnosti. Arbitrážní soud pro sport (CAS) již tento případ kanadského tyčkaře neřešil. Pomineme-li skutečnost, zda byla tato vysvětlení poskytnutá sportovci pravdivá či se jednalo o čistě účelová tvrzení, je nutné konstatovat, že na takové případy antidopingová úprava přímo nemyslí, resp. neuvádí je ve spojení s pravidlem striktní odpovědnosti jako je tomu právě v případech přimíchání zakázané látky do nápoje osobou blízkou.

²⁴⁰ Rozhodčí nález Arbitrážního soudu pro sport ze dne 17. 12. 2009. Věc CAS 2009/A/1926 International Tennis Federation (ITF) v. Richard Gasquet & CAS 2009/A/1930 World Anti-Doping Agency (WADA) v. ITF & Richard Gasquet. *CAS Jurisprudence* [online]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <<https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/1926,%201930.pdf>>

Takřka stejné skutkové okolnosti pak můžeme nalézt v případě Peruánského fotbalisty José Paola Guerrera, který dva dny před fotbalovým zápasem (po němž proběhla dopingová kontrola) vypil čaj, jež obsahoval extrakt z listů koky. José Paolo Guerrero v rámci řízení mírou pravděpodobnosti prokázal, že o této skutečnosti nikterak nevěděl. Arbitrážní soud pro sport (CAS) mu následně uložil trest zákazu činnosti v délce 14 měsíců²⁴¹, tedy odpovídající nízkému stupni zavinění, jak bylo popsáno výše. Zajímavostí pak je, že Josému Paolovi Guerrerovi byl tento trest pozastaven Švýcarským federálním soudem, když bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že fotbalista by tímto trestem přišel o možnost účasti na Světovém fotbalovém šampionátu, na který se Peruánci probojovali po 36 letech.

Lze tedy uzavřít, že také v případě, kdy by o odvolání sportovce, jakožto sportovce mezinárodní úrovně, rozhodoval Arbitrážní soud pro sport (CAS), dospěl by s největší pravděpodobností ke stejnému závěru jako Rozhodčí komise ČOV. Výhodou pro sportovce by pak mohla být pouze skutečnost, že by jeho případ mohl být vyřešen rychleji, neboť by o jeho odvolání rozhodoval s definitivní platností pouze jeden stupeň. Zároveň by to však pro sportovce znamenalo nemalé komplikace ohledně náročnosti vedení takového řízení ve Švýcarsku, ať už v podobě finančních nákladů, cestování či vedení řízení primárně v cizím jazyce, byť by měl sportovec pochopitelně právo na tlumočníka.

4.2.2. Postup disciplinárních orgánů podle Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice ze dne 1. 9. 2022

Na základě článku 8.1 Směrnice 9/2022 byla odpovědnost Antidopingového výboru ČR přenesena na Národní rozhodčí soud pro sport, který nově rozhoduje též jako orgán prvního stupně. Jak bylo již popsáno v předchozích kapitolách, s účinností Směrnice 2021 byla změněna rozhodovací soustava, jelikož byl zřízen jediný národní odvolací orgán, kterým se na jeden rok stala Arbitrážní komise Národní sportovní agentury. Od 1. 1. 2022 byla tato Arbitrážní komise nahrazena Národním rozhodčím soudem pro sport, který tedy od 1. 9. 2022 nově vykonává funkci jak disciplinárního orgánu rozhodujícího o porušení antidopingových pravidel jako orgán prvního stupně, tak orgánu odvolacího.

²⁴¹ Rozhodčí nález Arbitrážního soudu pro sport ze dne 30. 7. 2018. Věc CAS 2018/A/5546 José Paolo Guerrero v. Fédération Internationale de Football Association (FIFA) & CAS 2018/A/5571 World Anti-Doping Agency (WADA) v. FIFA & José Paolo Guerrero. *CAS Jurisprudence* [online]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <<https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/5546,%205571.pdf>>

V prvé řadě se domnívám, že značný vliv by na takové rozhodnutí mohla mít skutečnost, že Národní rozhodčí soud pro sport by měl disponovat profesionálními „rozhodci“. S ohledem na předpokládanou erudici členů senátu se domnívám, že tito by bez dalšího vycházeli z Poznámky k čl. 10.4 Směrnice 2015, v důsledku čehož by s největší pravděpodobností došlo k aplikaci článku 10.5 Směrnice 2015 a tedy stejně jako v případě rozhodnutí Rozhodčí komise ČOV k uložení zákazu činnosti v délce jednoho roku z důvodu nevýznamného zavinění nebo nedbalosti. Z výše podrobně popsanych důvodů se dále domnívám, že také v případě podání odvolání sportovce proti tomuto rozhodnutí by odvolací senát Národního rozhodčího soudu pro sport rozhodl totožně.

Výše uvedený závěr ohledně délky uložené sankce by platil pouze v případě, kdy bychom v tomto hypotetickém příkladu vycházeli pouze ze změny procesní úpravy týkající se rozhodovací soustavy disciplinárních orgánů v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů. Nicméně s přijetím Světového antidopingového kodexu 2021 (dále též Kodex 2021) došlo též ke změně hmotněprávní úpravy týkající se zakázaných látek včetně kokainu, který je nově označován jako „návyková látka“, přičemž jako důvod Kodex 2021 výslovně uvádí, že se jedná o látky „často zneužívané ve společnosti mimo oblast sportu“²⁴². Tyto látky jsou v Seznamu zakázaných látek a metod výslovně označeny jako návykové – jako příklad lze uvést kokain, heroin, extázi či THC²⁴³. Pokud sportovec prokáže, že k použití došlo mimo soutěž a nesouviselo se sportovním výkonem, stanovuje Směrnice 9/2022 v čl. 10.2.4 **trest zákazu činnosti v délce tří měsíce** s tím, že tento trest lze **zkrátit až na jeden měsíc v případě**, kdy sportovec úspěšně dokončí léčebný program schválený Antidopingovým výborem ČR²⁴⁴. Osobně se domnívám, že zavedení této nové kategorie zakázaných látek a následné uložení trestu v délce tří měsíců s možností zkrácení až na jeden měsíc byl krok správným směrem, když na jednu stranu je i nadále zachována zásada ochrany zdraví sportovce, na druhou však pro sportovce, který prokazatelně neměl v úmyslu zvýšení své sportovní výkonnosti, neznamená nepřiměřený zásah do jeho sportovní kariéry. Praktické dopady této novelizace antidopingových předpisů však nejspíše pocítíme až v horizontu několika let.

²⁴² Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>, s. 18

²⁴³ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Seznam zakázaných látek a metod* [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/2022list_cze.pdf>

²⁴⁴ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-10-14]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdf/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>, s. 31

Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že sportovec by v daném případě s největší pravděpodobností naplnil podmínky pro aplikaci předmětného ustanovení. Ze závěrů disciplinárních orgánů, jež o porušení antidopingových pravidel rozhodovaly, sice vyplynulo, že k užití zakázané látky došlo při soutěži, nicméně tyto závěry vycházely ze znění Směrnice 2015, podle které termín při soutěži znamenal dobu začínající dvanáct hodin před soutěží²⁴⁵, tedy též dobu v rámci které došlo k požití kontaminovaného nápoje. Naproti tomu dle definic obsažených ve Směrnici 9/2022 se termínem při soutěži myslí doba začínající ve 23:59 v den před soutěží²⁴⁶, v důsledku čehož by Národní rozhodčí soud pro sport s největší pravděpodobností měl dojít k závěru, že k užití zakázané látky došlo mimo soutěž a v souladu s čl. 10.2.4.1 Směrnice 9/2022 uložit sportovci trest zákazu činnosti v délce 3 měsíců s možností zkrácení až na jeden měsíc.

²⁴⁵ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-11-06]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>, s.75

²⁴⁶ Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-11-06]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdf/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>, s. 62

5. Východiska pro odstranění rozdílnosti vydávaných rozhodnutí

Jak bylo popsáno výše, při posuzování obdobného porušení antidopingových předpisů ať už napříč jednotlivými národními sportovními federacemi či dokonce napříč jednotlivými stupni v rámci jedné sportovní federace dochází ke značné disproporci nejen, co se týká ukládání konkrétních sankcí, ale také samotného postupu příslušných rozhodovacích orgánů mnohdy způsobenou určitou neodborností osob, které daný případ posuzují.

Nutno dodat, že absolutní shodu a svým způsobem i spravedlnost nelze zaručit de facto nikdy. Ostatně též při soudních řízeních podle obecně závazných právních předpisů lze často pozorovat určitou nekonzistentnost při posuzování obdobných případů téhož druhu. V obecné rovině občanského práva na tyto situace pamatuje např. § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

5.1. § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku

Dle § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

Jak bylo již uvedeno v kapitole 2.1.3 *Občanskoprávní řízení* této práce, je na řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů nepřímo aplikovatelný též výše citovaný § 13 občanského zákoníku. V první řadě je nutné si uvědomit, že se jedná o hmotněprávní úpravu a (přestože v obecné rovině je občanský zákoník založen na zásadě dispozitivnosti) v neposlední řadě též o kogentní ustanovení, jež nemůže být žádným způsobem vyloučeno z rozhodovacího procesu, resp. z vydaného rozhodnutí. Ostatně z textu uvedeného paragrafu je nepochybné, že se jedná o ochranu právní, kterou je dle mého názoru nutné chápat širěji než ochranu poskytovanou obecnými soudy, které by v případě zjevně nepřiměřené sankce ve vztahu k jiným obdobným případům mohly vyslovit neplatnost rozhodnutí disciplinárního orgánu národní sportovní federace, příp. Národního rozhodčího soudu pro sport pro jeho rozpor se zákonem.

Na takový stupeň erudovanosti členů disciplinární komise národní sportovní federace nebylo možné spoléhat, neboť tyto komise často nedisponovaly členy s právnickým vzděláním, tím spíše v oblasti sportu. Přestože Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice obligatorně nestanovuje odborné požadavky na členy rozhodovacího orgánu, došlo s přijetím novely této směrnice s účinností k 1. 9. 2022 k zásadní změně, jelikož takové požadavky klade na veškeré „rozhodce“ Národního rozhodčího soudu pro sport jsou nově stanoveny v jeho Statutu a platí tedy jak pro řízení v prvním stupni, tak pro řízení odvolací (k tomu blíže viz kapitola 5.3. *Začlenění právní pomoci do rozhodovací praxe této práce*).

5.2. Rozhodovací „superorgán“

Čas od času se v širší odborné veřejnosti objevují názory, že by celý proces řízení o porušení antidopingových předpisů měl být svěřen do pravomoci jakéhosi rozhodovacího superorgánu.

Světový antidopingový kodex vydaný v roce 2021 v článku 8 obligatorně nestanovuje, že by v prvním stupni musely rozhodovat národní sportovní federace. Naopak, jeho úprava je dispozitivní, když Kodex pouze uvádí, že antidopingová organizace *poskytne alespoň spravedlivé řízení v přiměřené lhůtě před spravedlivým, nestranným a Operačně nezávislým rozhodovacím orgánem.*²⁴⁷ Je tedy plně v gesci národní antidopingové organizace, zda pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů ustanoví vlastní rozhodovací orgán, u jehož členů je nasnadě předpokládat, že budou plně právně i sportovně-odborně kompetentní pro výkon své funkce nebo přenesou v případě řízení prvního stupně částečně svou odpovědnost na příslušnou národní federaci a rozhodovacího „superorgánu“, který by zaštiťoval veškerá řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, se tímto vzdá.

A skutečně, s přijetím Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 9. 2022 (dále též „Směrnice 9/2022“) byl takový „superorgán“ skutečně ustanoven.

Tomuto „superorgánu“, kterému byla Směrnici 9/2022 svěřena pravomoc nad celým průběhem řízení ve věci porušení antidopingových předpisů, však předcházela určitý mezistupeň v podobě Arbitrážní komise Národní sportovní agentury a s přijetím Směrnice 1/2022 Národního rozhodčího soud pro sport, které byly v souladu s čl. 13.2.2 Směrnice 2021, resp. Směrnice 1/2022 od 1. 1. 2021 do 31. 8. 2022 čistě národním antidopingovým odvolacím orgánem. Tato

²⁴⁷ Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-05]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>

konceptce odpovídala navrhovanému řešení J. Prusáka, který již v roce 1993 navrhoval zřízení nezávislého arbitrážního orgánu, který by umožňoval přezkum rozhodnutí národních sportovních svazů ještě před podáním žaloby k soudu²⁴⁸ s tím rozdílem, že pro takový přezkum předpokládal tehdy platný § 8 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu²⁴⁹ podání žaloby ještě před vyřešením věci s konečnou platností.

Jelikož Národní rozhodčí soud pro sport s účinností od 1. 9. 2022 rozhoduje všechny spory v souvislosti s dopingem na území České republiky, a to jak orgán prvního stupně, tak orgán odvolací, musí se celé toto řízení řídit Směrnicí pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice v aktuálním znění, Světovým antidopingovým kodexem a též Mezinárodními standardy Světové antidopingové agentury WADA²⁵⁰. Řízení před tímto soudem pak musí probíhat v souladu s Jednací řádem, který stejně jako jeho Statut vydává v souladu s čl. 8 Směrnice 9/2022 Národní sportovní agentura.

Článek 11.5. Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport pak pro předejití veškerým pochybnostem stanoví, že v případě rozporu tohoto Jednacího řádu s ustanoveními příslušné Směrnice 9/2022 má přednost Směrnice 9/2022²⁵¹. Dle mého názoru se jedná o nejkonformnější aplikaci příslušných ustanovení Směrnice 9/2022, který by tak měl bezezbytku naplňovat požadavky na nezávislý rozhodovací orgán kladené Světovým antidopingovým kodexem účinným od 1. 1. 2021.

5.3. Začlenění právní pomoci do rozhodovací praxe

Na rozdíl od výše zmíněného superorgánu se obligatorní začlenění právní odborné pomoci jeví jako poněkud šetrnější metoda pro odstranění rozdílnosti vydávaných rozhodnutí.

Již zmiňovaný Michal Králík, průkopník v oblasti sportovního práva v České republice, zastává názor plné jurisdikce ve sportovních věcech a to i přes určitou nevoli zejména ze strany sportovních organizací, jež se obávají přílišné aktivity soudů v jinak poměrně samostatné

²⁴⁸ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1. s. 119

²⁴⁹ Má-li být před řízením u soudu provedeno řízení u jiného orgánu, mohou soudy jednat jen tehdy, nebyla-li věc v takovém řízení s konečnou platností vyřešena.

²⁵⁰ Národní sportovní agentura. *Statut Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] 28. 7. 2022 [cit. 2023-2-10]. Dostupné na: <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>, s. 1

²⁵¹ Národní sportovní agentura. *Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] . 5. 2022 [cit. 2022-2-10]. Dostupné na: <<https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>, s. 9

oblasti.²⁵² Jako určité řešení pak uvádí názor, podle něhož by soudci měli být přizváni na jednání disciplinárních komisí či jiných orgánů sportovních federací, čímž by mělo dojít ze strany soudů k lepšímu pochopení specifík sportovního prostředí. Sám však podotýká, že tento návrh by byl v praxi jen stěží realizovatelný.²⁵³ Dle mého názoru by se v praxi mohl realizovat opačný přístup, spočívající v začlenění právní pomoci do rozhodovací praxe disciplinárních orgánů, a to již od úplného počátku celého rozhodovacího procesu. Ostatně Směrnice 2021 tuto právní pomoc předpokládala, když byl do článku 8.1.2.3 (týkajícího se složení disciplinární komise) začleněn dovětek, že **alespoň jeden člen by měl mít právní povědomí**²⁵⁴. V první řadě je nutné říci, že z jazykového výkladu spojení „by měl mít“ nikterak nevyplývalo, že by se jednalo o obligatorní požadavek kladený na člena komise. V případě, že by národní sportovní federace takovou osobou z řad svých členů nedisponovala, mohla komise dle mého názoru věc i nadále projednat, aniž by to mělo za následek neplatnost vydaného rozhodnutí. Ze Směrnice 2021 (a též z právní úpravy spolkového práva obecně) dále nevyplývá, že by členem disciplinárního orgánu musel vždy být pouze člen příslušného spolku (národní sportovní federace) a bylo by pouze ku prospěchu věci, kdyby taková osoba s právním povědomím byla do disciplinární komise donominována tzv. zvenčí, ať už by se jednalo o právní pomoc z řad jiné sportovní federace či o osobu zcela mimo sportovní prostředí (zde by ale opět vyvstávalo „riziko“ spočívající v určitém nepochopení specifík sportovního prostředí „právníkem profesionálem“). V neposlední řadě je nutné zmínit fakt, že termín „právní povědomí“ nebyl ve Směrnici 2021 nikterak definován a nebylo jej dle mého názoru možné vykládat jako ukončené magisterské vzdělání nebo povinnou advokátní či dokonce odbornou justiční zkoušku.

S novelizací předmětné směrnice v roce 2022 však bylo od tohoto požadavku upuštěno a v období od 1. 1. 2022 do 31. 8. 2022 nebyly na členy disciplinární komise příslušné národní sportovní kladeny žádné odborné požadavky. Uvedený požadavek na právní povědomí byl však Směrnici 1/2022 nepřímou přenesen na Národní rozhodčí soud pro sport, jakožto národní odvolací orgán. Dle článku 13.2.2.1.5 Směrnice 1/2022 museli mít členové předsednictva Národního rozhodčího soudu pro sport a rozhodci zapsaní do seznamu rozhodců Národního rozhodčího soudu pro sport **dokončené vysokoškolské vzdělání v oboru právo** a praxi v oboru sportovního

²⁵² Tento svůj postoj odůvodňuje zejména tezí, že nebezpečnější by byla taková míra autonomie sportovních organizací, která by umožňovala beztrestně porušovat svá vlastní pravidla bez obav ze soudních sankcí.

²⁵³ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populární odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1. s. 118

²⁵⁴ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-4-05]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Bnice%202021.pdf>>, s. 12

práva, nejlépe jako člen disciplinárního orgánu Národní federace, v délce alespoň 3 let a znalosti z oblasti antidopingu.“²⁵⁵ Uvedené požadavky na odbornost rozhodců Národního rozhodčího soudu pro sport byly dle mého názoru přísnější než za účinnosti Směrnice 2021, neboť obligatorně požadovaly dokončené vysokoškolské vzdělání v oboru práva, a to i přes to, že z tohoto ustanovení nebylo zřejmé, zda postačí vzdělání bakalářské či magisterské. Zároveň citované ustanovení Směrnice 1/2022 vyslovilo přání, aby měl člen odvolacího orgánu Národního rozhodčího soudu pro sport zároveň alespoň tříletou praxi v oboru nejlépe jako člen disciplinárního orgánu Národní sportovní federace, jakožto určitý prvek mající znalosti specifík příslušného sportovního odvětví.

S účinností od 1. 9. 2022 pak byly požadavky na odbornost členů rozhodovacího orgánu (lhostejno, zda prvního či druhého stupně) ze Směrnice 9/2022 vypuštěny úplně, nikoli však z důvodu, že by Antidopingový výbor ČR ve spolupráci s Národní sportovní agenturou rezignoval na zlepšení kvality rozhodnutí vydávaných v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů.

Požadavky na odbornost členů rozhodovacího orgánu byly totiž v souladu s článkem 8 Směrnice 9/2022 (řízení v prvním stupni) a s 13.2.2.1.1 Směrnice 9/2022 (odvolací řízení) transformovány do statutu a jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport.

Dle článku 7. odst. 3 Statutu Národního rozhodčího soudu pro sport musí rozhodce Národního rozhodčího soudu pro sport obligatorně splňovat tyto požadavky: *„zletilost, plná svéprávnost, bezúhonnost, dokončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oboru právo, minimálně tříletá právní praxe v oblasti sportu nebo zdravotnictví a znalost antidopingových pravidel.“*²⁵⁶ Co z citovaných požadavků na odbornost členů rozhodovacího orgánu plyne? V první řadě odpadly pochybnost ohledně nejasnosti termínu „právní povědomí“ či „dokončené vysokoškolské vzdělání v oboru právo“. Od 1. 9. 2022 je zřejmé, že **obligatorní podmínkou** pro výkon funkce je dokončené vysokoškolské magisterské vzdělání v oboru právo. Dále přibyla povinná praxe v oblasti sportu či zdravotnictví, kterou můžeme vykládat jako členství v disciplinárním orgánu národní sportovní federace, nikoli však nutně stejné sportovní federace jako provinivšího se sportovce, či jiná funkce v rámci sportovního svazu. V neposlední řadě je to též znalost antidopingových předpisů. Před zařazením na seznam rozhodců, z něhož

²⁵⁵ Antidopingový výbor ČR. Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-06]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>, s. 45

²⁵⁶ Národní sportovní agentura. Statut Národního rozhodčího soudu pro sport [online] 28. 7. 2022 [cit. 2023-2-12]. Dostupné na: <https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>, s. 1

může každá ze stran řízení ve věcech porušení antidopingových předpisů v souladu s čl. 5.2. Jednacího řádu Národního rozhodčího soudu pro sport navrhnout jednoho rozhodce, musí každý potenciální rozhodce podepsat čestné prohlášení, že výše uvedené podmínky na výkon funkce splňuje. Až následná praxe ukáže, nakolik jsou tyto požadavky na odbornost členů rozhodovacího orgánu splnitelné, a zda Národní rozhodčí soud pro sport bude disponovat dostatečným počtem rozhodců.

5.4. Národní rozhodčí soud pro sport jako kombinace výše uvedených východisek

Po přijetí novely Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 9. 2022 je zřejmé, že Národní rozhodčí soud pro sport reprezentuje minimálně dvě ze tří výše nastíněných možností řešení pro odstranění rozdílnosti vydávaných rozhodnutí, když pro výkon funkce rozhodce tohoto „superorgánu“ jsou jeho statutem stanoveny odborné požadavky na výkon této funkce. Výše uvedenou aplikaci § 13 občanského zákoníku žádný z antidopingových předpisů nikterak neupravuje, nicméně s ohledem statutem Národního rozhodčího soudu pro sport stanovený požadavek na právní vzdělání členů rozhodovacího orgánu, lze předpokládat, že tito rozhodci budou též hmotněprávním předpisem stanovenou zásadu respektovat a v obdobných případech rozhodovat stejně.

I přes výše uvedené se však domnívám, že ani pravidla stanovená pro Národní rozhodčí soud pro sport nemohou zaručit zcela totožné posouzení projednávaných případů, neboť každý ustanovený senát Národního rozhodčího soudu pro sport nemusí mít na věc stejný pohled a antidopingová pravidla interpretovat jiným způsobem, což ostatně můžeme pozorovat i v případě obecných soudů. Zároveň upřímně věřím, že nově nastolená pravidla pro řízení ve věci porušení antidopingových předpisů před Národním rozhodčím soudem pro sport by měla přispět k co možná nejspravedlivějším rozhodnutím a rovnějšímu přístupu pro všechny účastníky řízení než tomu bylo v případě disciplinárních orgánů jednotlivých národních sportovních federací.

Závěr

Jedním z dílčích cílů této práce bylo navrhnout možné způsoby řešení často rozdílných rozhodnutí vydaných v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů. S přijetím novely Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice účinné od 1. 9. 2022 a tedy svěřením kompletní pravomoci rozhodovat spory v souvislosti s dopingem na území České republiky došlo též k přijetí opatření, která by k vydávání právně kvalitních a hlavně ke sportovcům spravedlivých rozhodnutí měla nepochybně přispět, což ostatně potvrdily i závěry zjištěné v případové studii. Zároveň je nutné si uvědomit, že obdobně jako při přijetí nového zákona, také v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů bude s největší pravděpodobností docházet k určité míře právní nejistoty spočívající v aplikaci nových a tedy doposud často nejudikovaných pravidel, a to i přesto (nebo právě proto), že tato pravidla budou aplikována a interpretována profesionálními rozhodci s obligatorní znalostí sportovního práva s důrazem na antidopingovou problematiku. V budoucnu bude nepochybně zajímavé sledovat, zda tato přijatá opatření budou ve skutečnosti fungovat v takové míře a takovým způsobem, jak nepochybně (nejen) Antidopingový výbor České republiky doufal.

Přestože je svěřením celého řízení do rukou jednoho rozhodovacího „superorgánu“ bezpochyby velice významným posunem v boji proti dopingmu, bylo v rámci této práce objasněno, že na samotný průběh řízení nemá tento nově vzniklý orgán zásadní vliv, neboť se i nadále bude muset řídit pravidly stanovenými ve Světovém antidopingovém kodexu vydaném v roce 2021, který zaručuje všem sportovcům spravedlivé řízení v přiměřené lhůtě, před spravedlivým, nestranným a nezávislým rozhodovacím orgánem.

Bylo zjištěno, že Národní rozhodčí soud pro sport je hybridním subjektem na pomezí soukromého a veřejného práva, neboť na rozdíl od národních sportovních federací a též od Českého olympijského výboru, není spolkem. Zároveň není ani správním orgánem, jelikož pro takové označení nedisponuje zákonným zmocněním a jeho legitimita i nadále pramení z hierarchické struktury spolkové samosprávy, jak tomu bylo před přijetím Světového antidopingového kodexu v roce 2021.

Závěrem lze konstatovat, že řízení ve věci porušení antidopingových předpisů je specifickým řízením sui generis, jež obsahuje elementy soukromého i veřejného práva, příp. prvky pro tradiční právní odvětví netypické, to vše se zohledněním specifík sportovního prostředí jako takového.

Seznam zkratk

ADV ČR	Antidopingový výbor České republiky
ADV ČR	Antidopingový výbor České republiky
Kodex 2021	Světový antidopingový kodex účinný od 1. 1. 2021
Směrnice 1/2022	Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinná od 1. 1. 2022 do 31. 8. 2022
Směrnice 2015	Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinná od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2020
Směrnice 2021	Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinná od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021
Směrnice 1/2022	Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinná od 1. 1. 2022
Směrnice 9/2022	Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice účinná od 1. 9. 2022

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2

HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. *Spolky a spolkové právo*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7

HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. 1. vyd. Praha: Auditorium s.r.o., 2007. ISBN 978-80-903786-1-2

KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1

KUBÍČEK, Jiří. *Sport a právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6040-1

KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. 1. vyd. Praha: Auditorium s.r.o., 2012. ISBN 978-80-87284-28-5

LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9

LISSE, Luděk. *Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7

MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. *Základy sportovního práva*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6

NEKOLA, Jaroslav. *Sport a doping*. 2. vyd. Velké Přílepy: Nakladatelství Olympia s.r.o., 2018. ISBN 978-80-7376-539-2

Občanský soudní řád: komentář. Praha: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-506-0

OLÍK, Miloš. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-736-3

PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1

WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-298-1

2. Seznam použitých internetových zdrojů

Antidopingový výbor České republiky. *Rok 2022 přináší novelizovanou Směrnici a Seznam*. [online] 2022 [cit. 2022-2-13]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/en/node/189>>

Antidopingový výbor České republiky. *Seznam zakázaných léků*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-1-23]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/cs/zakazane-leky>>

Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-1-30]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf>

Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Sm%C4%9Brnice%202021.pdf>>

Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-04-03]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/SM%C4%9ARNICE%202022_ADV%20%C4%8CR.pdf>

Antidopingový výbor ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice*. [online] 1. 9. 2022 [cit. 2022-10-10]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/sites/default/files/pdffiles/Sme%CC%8Crnice%20FINAL%202022_platnost%20od%201.9.2022.pdf>

Court of Arbitration for Sport. *Arbitration Rules CAS Anti-Doping Division*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-05-07]. Dostupné na: <https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_ADD_Rules_2021_.pdf>

Court of Arbitration for Sport. *Arbitration rules for the Olympic Games* [online] 8. 7. 2021 [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: <https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Arbitration_Rules_Olympic_Games_July2021.pdf>

Court of Arbitration for Sport. *Code of Sports-related Arbitration*. [online] 1. 7. 2021 [cit. 2021-10-16]. Dostupné na:

<https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2021/03/CAS_Code_2021_EN.pdf>

Český olympijský výbor. *Antidopingový program Českého olympijského výboru – Příloha č. 2 Závazek sportovce ve věci dopingů ve sportu*. [online] 14. 1. 2009 [cit. 2021-11-5]. Dostupné na:

<<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/Antidopingov-program-COV-2013-2014.pdf>>

Český svaz plaveckých sportů. *Stanovy Českého svazu plaveckých sportů*. [online] 10. 4. 2016 [cit. 2021-11-2]. Dostupné na:

<<https://czechswimming.cz/index.php/dokumenty/dokumenty-a-rady-csps?download=86:stanovy-csps-2016>>

EXNER, Jan. *Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Mutu a Pechstein: Sportovní arbitrážní soud je nezávislým a nestranným soudem. Alespoň prozatím*. [online] In: Právní prostor. 2. 11. 2018 [cit. 2022-4-8]. Dostupné na:

<<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/rozsudek-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava-ve-veci-mutu-a-pechstein-sportovni-arbitrazni-soud-je-nezavislym-a-nestrannym-soudem-alespon-prozbatim>>

EXNER, Jan. *Světový antidopingový kodex 2021: Quo vadis?* In: Právní prostor. [online] 3. 8. 2018 [cit. 2022-05-08]. Dostupné na:

<<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/svetovy-antidopingovy-kodex-2021-quo-vadis>>

Fotbalová asociace České republiky. *Stanovy Fotbalové asociace České republiky*. [online] 24. 5. 2019 [cit. 2021-11-5]. Dostupné na:

<<https://facr.fotbal.cz/document/download/59607>>

HAINDLOVÁ, Markéta. *Sportovní arbitráž*. [online] Praha, 2021. [cit. 2022-4-8] Dostupné na:

<<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/125347/150051654.pdf?sequence=1&isAllowed=y>> Rigorózní práce. Karlova univerzita.

Národní sportovní agentura. *Jednací řád Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] . 5. 2022 [cit. 2022-06-27]. Dostupné na:

<<https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/05/Jednaci-rad-NRSPS.pdf>>

Národní sportovní agentura. *Statut Národního rozhodčího soudu pro sport* [online] 28. 7. 2022 [cit. 2022-12-15]. Dostupné na:

<https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2022/10/Statut_NRSPS.pdf>

Národní sportovní agentura. *Zřizovací listina příspěvkové organizace: Antidopingový výbor České republiky*. [online] 19. 10. 2019 [cit. 2021-11-2]. Dostupné na: <<https://antidoping.cz/sites/default/files/Normy/Z%C5%99izovac%C3%AD%20listina%20od%201.1.2020.pdf>>

Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO). *Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu*. [online] 19. 10. 2005 [cit. 2021-11-14]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/mezinarodni_umluva_proti_dopingu_ve_sportu_UNESCO.pdf>

Plénium Českého olympijského výboru. *Stanovy Českého olympijského výboru*. [online] 18. 4. 2018 [cit. 2022-4-7]. Dostupné na: <https://www.olympijskytym.cz/files/documents/b3bf_stanovy-cov-18-4-2018.compressed.pdf>

Rozhodčí komise Českého olympijského výboru. *Jednací řád*. [online] 18. 3. 2014 [cit. 2022-05-01]. Dostupné na: <<https://www.olympijskytym.cz/upload/files/116qxrkg7h-JEDNACI-RAD-RK-2014.pdf>>

Světová antidopingová agentura. *Regional Anti-Doping Organisations (RADO)*. [online] 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné na: <<https://www.wada-ama.org/en/who-we-are/anti-doping-community/regional-anti-doping-organizations-rado#Europe>>

Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-19]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/kodex_2015_ISTI_ISTUE.pdf>

Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex*. [online] 1. 1. 2021 [cit. 2021-11-20]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/Kodex%202021.pdf>>

Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-04-18]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISRM%202021.pdf>>

Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování* [online] 1. 1. 2015 [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <https://www.antidoping.cz/documents/kodex_2015_ISTI_ISTUE.pdf>

Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování* [online] 1. 1. 2021 [cit. 2022-05-05]. Dostupné na: <<https://www.antidoping.cz/sites/default/files/WADA/ISTI%202021.pdf>>

Světová antidopingová agentura. *Světový antidopingový kodex. Seznam zakázaných látek a metod* [online] 1. 1. 2022 [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: https://www.antidoping.cz/sites/default/files/Normy/2022list_cze.pdf

Swiss International Arbitration Decisions. *Rozhodnutí Švýcarského federálního tribunálu 4A_110/2012, X v. International Cycling Union (UCI)*. [online]. 2012 [cit. 2021-11-17]. Dostupné na: https://www.swissarbitrationdecisions.com/sites/default/files/9%20octobre%202012%204A%20110%202012_0.pdf

TROJAN, Lukáš. *Nepohodlné rozhodnutí Mezinárodní sportovní arbitráže*. In Česká justice [online]. 5. 2. 2018. [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: <https://www.ceska-justice.cz/blog/nepohodlne-rozhodnuti-mezinarodni-sportovni-arbitraze/>

Výkonný výbor Českého olympijského výboru. *Statut ombudsmana ČOV*. [online] 19. 6. 2018 [cit. 2022-06-27]. Dostupné na: https://www.olympijskytym.cz/files/docs/O%20%C4%8COV/3c_Statutus_Ombudsmana_COV.pdf

3. Seznam použitých právních předpisů

Nařízení vlády č. 454/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a jaké je jejich větší množství, a co se pro účely trestního zákoníku považuje za metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu a za jiné metody s dopingovým účinkem

Smlouva o fungování Evropské unie

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 23/2001 Sb., kterou se stanoví druhy potravin určené pro zvláštní výživu a způsob jejich použití

Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 74/1959 Sb., o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

4. Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu ze dne 10. 3. 1998, sp. zn. IV. ÚS 9/98

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 2. 1999, sp. zn. 20 Cdo 2371/1998

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. 28 Cdo 2865/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2916/2006

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 23 Cdo 2570/2007

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 10. 2009, sp. zn. 33 Cdo 2675/2007

Rozhodčí nález Arbitrážního soudu pro sport ze dne 17. 12. 2009. *Věc CAS 2009/A/1926 International Tennis Federation (ITF) v. Richard Gasquet & CAS 2009/A/1930 World Anti-Doping Agency (WADA) v. ITF & Richard Gasquet*. CAS Jurisprudence [online]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <<https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/1926,%201930.pdf>>

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 3. 2010, sp. zn. 28 Cdo 4852/2009

Nález Ústavního soud ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. I. ÚS 3486/10

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 10. 2011, sp. zn. 28 Cdo 2094/2011

Rozhodčí nález Arbitrážního soudu pro sport ze dne 21. 8. 2017. *Věc CAS 2017/A/5015 International Ski Federation (FIS) v. Therese Johaug & Norwegian Olympic and Paralympic Committee and Confederation of Sports (NIF) & CAS 2017/A/5110 Therese Johaug v. NIF*. CAS Jurisprudence [online]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné na: <<https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/5015,%205110.pdf>>

Rozhodčí nález Arbitrážního soudu pro sport ze dne 30. 7. 2018. *Věc CAS 2018/A/5546 José Paolo Guerrero v. Fédération Internationale de Football Association (FIFA) & CAS 2018/A/5571 World Anti-Doping Agency (WADA) v. FIFA & José Paolo Guerrero*. CAS

Jurisprudence [online]. [cit. 2022-10-29]. Dostupné na: <<https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/5546,%205571.pdf>>

5. Seznam ostatních zdrojů

Osobní konzultace s účastníkem olympijských her v Tokyu 2021 plavcem Janem Šeflem

Seznam příloh

- 1. Příloha č. 1 – Závazek sportovce ve věci dopingů ve sportu**
- 2. Příloha č. 2 – Disciplinární řád Českého svazu plaveckých sportů ze dne 4. 4. 2017**

Příloha č. 1

ZÁVAZEK SPORTOVCE VE VĚCI DOPINGU VE SPORTU

Jméno:

Příjmení:

Datum narození:

(„Sportovec“)

Já, níže podepsaný/á, uznávám a tímto potvrzuji, že bezpodmínečně a plně podporuji čistý sport, tedy antidopingový program, odpovídající ideálům fair play.

Potvrzuji, že:

- mám základní informace o boji proti dopingům ve sportu dle článku 18.2 Světového antidopingového kodexu,
- budu dodržovat pravidla, ustanovení a zásady obsažené ve Světovém antidopingovém kodexu a prováděcích pravidlech Světové antidopingové agentury („WADA“),
- se budu řídit Olympijskou chartou a prováděcími pravidly Mezinárodního olympijského výboru („MOV“),
- se budu řídit všemi antidopingovými pravidly platnými v rámci příslušného národního sportovního svazu a mezinárodní sportovní federace mého sportovního odvětví,
- se budu řídit Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice Antidopingového výboru ČR, a
- se budu řídit ustanoveními antidopingových pravidel, které stanovuje MOV pro Hry XXXII. olympiády v Tokiu 2020, konané v roce 2021.

Zavazuji se, že:

- se budu kdykoliv dobrovolně a ochotně podřizovat jakémukoliv oficiálnímu programu dopingové kontroly řízenému MOV, příslušnou mezinárodní sportovní federací, národním sportovním svazem anebo WADA, ať už přímo nebo prostřednictvím jimi pověřených orgánů. Stejně tak se podřídím programu dopingové kontroly řízenému Antidopingovým výborem ČR;
- budu podle stanovených pravidel a termínů oznamovat a dodávat závazně určenou formou aktuální informace o místě svého pobytu včetně informace o telefonním a elektronickém spojení tak, abych umožnil pověřeným zástupcům výše uvedených organizací provést dopingovou kontrolu a navázat se mnou okamžitě (kromě zcela závažných důvodů) kontakt pro uskutečnění dopingové kontroly;
- v případě porušení antidopingových pravidel se podřídím rozhodnutím Českého olympijského výboru, příslušných orgánů Antidopingového výboru ČR, příslušné mezinárodní sportovní federace a národního sportovního svazu, případně Rozhodčí komise Českého olympijského výboru nebo Rozhodčího soudu pro sport („CAS“) v Lausanne.

Toto stanovisko činím ze své svobodné vůle a považuji jej pro sebe za závazné na celé období své sportovní činnosti.

V _____ dne _____

Sportovec

Příloha č. 2

Český svaz plaveckých sportů
Schválena dne: 4. 4. 2017
Platná od: 4. 4. 2017

Směrnice 2/2017

Disciplinární řád Českého svazu plaveckých sportů

Článek 1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1.1 Podle tohoto disciplinárního řádu se projednávají a řeší všechna provinění členů ve vztahu k Českému svazu plaveckých sportů a jeho složkám:

- a) v soutěžích organizovaných ČSPS, jeho sekcemi a krajskými svazy
- b) související s přípravou a organizací soutěží plaveckých sportů
- c) související s reprezentací České republiky všech věkových kategorií
- d) v přestupním a registračním řízení
- e) při mezinárodním sportovním styku v tuzemsku i v zahraničí

1.2 V disciplinárním řízení se projednávají disciplinární provinění jednotlivců i kolektivů:

- a) porušení platných stanov, řádů, směrnic a nařízení ČSPS, ČOV, AVČR, FINA, LEN a jejich orgánů
- b) jiná provinění znevažující jméno českého plavání

1.3 Účelem disciplinárního řízení je náležité objasnění a spravedlivé posouzení disciplinárních provinění jednotlivců i kolektivů. Disciplinární orgány jsou povinny dbát na to, aby uložené tresty měly vedle represivní stránky i preventivní, tj. výchovný charakter.

1.4 Kluby / oddíly registrované v ČSPS si řeší disciplinární přestupky, jež nejsou ve vztahu k nadřízeným orgánům svazu, podle svého interního předpisu (příp. disciplinárního řádu TJ), který nesmí být v rozporu s tímto disciplinárním řádem.

Pokud má být uložen oddílový trest reprezentantovi kterékoliv věkové kategorie, vyžádá si oddíl předem stanovisko VV ČSPS.

Článek 2 DISCIPLINÁRNÍ TRESTY

2.1 V disciplinárním řízení lze ukládat tyto tresty:

- napomenutí
- peněžitá pokuta
- vyloučení ze soutěže
- zastavení činnosti na pevně stanovené období
- zákaz výkonu funkce
- zrušení členství v ČSPS

2.2 Napomenutí se ukládá v případech méně závažných, či ojedinělých provinění. Tento trest lze uložit pouze 1x za 12 měsíců. V případě dalšího provinění ve stejném období musí být uložen vyšší trest.

2.3 Peněžitá pokuta se uděluje za sportovně technické přestupky dle sazebníku peněžitého plnění, uvedeného v soutěžím řádu. Peněžitou pokutu lze uložit i u přestupků znevažujících jméno českého plavání či finančně poškozujících ČSPS. Za zvláště závažné přestupky lze v disciplinárním řízení uložit pokutu až do výše 5.000,-Kč.

2.3.1 Uloženou pokutu musí potrestaný uhradit do 15 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno a v téže lhůtě vyrozumět o zaplacení disciplinární orgán, který pokutu uložil.

2.3.2 Podané odvolání nemá odkladný účinek k zaplacení uložené pokuty. O jejím případném vrácení

rozhoduje odvolací orgán.

2.4 Vyloučení ze soutěže je možné uložit u jednotlivců i kolektivů, a to na určité časové období i na jednu konkrétní soutěž.

2.5 Trest zastavení činnosti je možno uložit jednotlivci na dobu nejdéle 6 měsíců. Trest zastavení činnosti může být uložen s platností pro jedno sportovní odvětví nebo pro všechna odvětví v pravomoci ČSPS.

2.5.1 Disciplinární orgán může zastavení činnosti omezit pouze na zákaz soutěžení v mezinárodním sportovním styku včetně reprezentace.

2.5.2 Výkon trestu zastavení závodní činnosti jednotlivce, není-li delší než tři měsíce, může být podmíněčně odložen na zkušební dobu v trvání od tří do šesti měsíců.

2.5.3 V případě nápravy a bezúhonného chování potrestaného, lze po uplynutí 3 měsíců zbytek trestu prominout, a to na základě písemné žádosti potrestaného doručené disciplinárnímu orgánu, jenž trest uložil. Tento disciplinární orgán je povinen se touto žádostí zabývat neodkladně, nejpozději na nejbližším řádném zasedání příslušného disciplinárního orgánu, zpravidla do 30 dnů.

2.6 Za porušení ustanovení pravidel plavání o dopingů lze uložit trest zastavení činnosti až na čtyři roky, resp. při opakovaném provinění na doživotí. Podrobnosti upravují Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice (http://www.antidoping.cz/dokuments/smernice_doping_2015.pdf). Ustanovení směrnic, uvedených v tomto odstavci, je nadřazeno textu tohoto disciplinárního řádu.

2.7 Trest zákazu výkonu funkce lze uložit trenérům, vedoucím družstev, rozhodčím a dalším funkcionářům na dobu nejvýše jednoho roku. Ve výroku o zákazu výkonu funkce disciplinární orgán stanoví, kterých konkrétních funkcí a činností se trest týká.

2.7.1 Funkcionářům nelze uložit trest zákazu výkonu funkce, kterou vykonávají na základě volby nebo pracovního poměru. Toto ustanovení nevylučuje možnost vyslovit těmto funkcionářům zákaz konkrétní činnosti ve vztahu k soutěžím.

Článek 3 DISCIPLINÁRNÍ ORGÁNY

3.1 Disciplinárním orgánem první instance je Výbor sekce ČSPS, dle sportovního odvětví, kde k přestupku došlo. Výbory sekcí ČSPS projednávají všechny disciplinární přestupky v rámci svých sportů s výjimkou pozitivních dopingových kontrol (2.6). Výbor sekce ČSPS podle povahy přestupku rozhodne, zda je kompetentní rozhodnout o disciplinárním trestu. Pokud shledá, že povaha přestupku vyžaduje řešení v rámci kompetence vyšší instance, předá veškeré podklady neodkladně Disciplinární komisi ČSPS.

3.2 Nadřízeným disciplinárním orgánem je Disciplinární komise, kterou jmenuje Výkonný výbor ČSPS. Disciplinární komise pracuje ve tříčlenném složení, přičemž jedním z členů je předseda Výboru sekce příslušného sportu, v jejíž působnosti k přestupku došlo.

3.3 Jediným odvolacím a současně nejvyšším disciplinárním orgánem je Výkonný výbor ČSPS, který je oprávněn přijmout konečné rozhodnutí o disciplinárním trestu. K tomuto disciplinárnímu orgánu se může odvolat kterákoliv zúčastněná strana, ať už v případě rozhodnutí Výboru sekce ČSPS nebo Disciplinární komise ČSPS. Proti tomuto rozhodnutí není v rámci ČSPS možnost dalšího odvolání.

3.4 V případě pozitivních výsledků dopingových kontrol posuzuje tento přestupek přímo Disciplinární komise, jmenovaná VV ČSPS.

Článek 4 POSTUP V DISCIPLINÁRNÍM ŘÍZENÍ

4.1 Oznamování o skutečnostech nasvědčujících disciplinárnímu přestupku, přijímá sekretariát ČSPS (doporučeným dopisem, elektronickou poštou či osobním předáním; oznamující si musí vždy vyžádat potvrzení o převzetí), který jej řádně zaeviduje a nejpozději do 3 pracovních dnů

postoupí příslušnému disciplinárnímu orgánu.

4.2 Disciplinární orgán zahájí disciplinární řízení, jestliže má za to, že jsou k tomu oprávněné důvody nebo byl-li mu podán písemný podnět o skutku, jež naplňuje skutkovou podstatu disciplinárního přestupku podle tohoto předpisu.

4.2.1 O podnětech k zahájení disciplinárního řízení rozhodují disciplinární orgány bez zbytečných odkladů.

4.2.2 Zjistí-li disciplinární orgán, že projednání provinění je v kompetenci jiného disciplinárního orgánu, neprodleně mu postoupí všechny materiály případu.

4.2.3 Pokud nedojde k zahájení disciplinárního řízení do tří měsíců od vykonání přestupku a současně do jednoho měsíce od jeho oznámení příslušnému disciplinárnímu orgánu, je přestupek promlčen a disciplinární řízení již nelze zahájit.

4.3 Disciplinární orgán projedná přestupek za osobní účasti provinilce, pokud tento nedal písemný souhlas k projednání provinění bez své účasti. K jednání je provinilec zpravidla pozván písemně. Nedostaví-li se provinilec bez řádné omluvy ani na další zasedání disciplinárního orgánu, bude případ projednán bez jeho účasti.

4.3.1 Pokud disciplinární orgán provinilce předvolá, je tento povinen se disciplinárního řízení zúčastnit. Provinilec se může dát zastoupit jinou osobou, které za tímto účelem udělil úředně ověřenou plnou moc.

4.3.2 Vyžaduje-li to povaha provinění, přizve disciplinární orgán k projednání případu další osoby. K projednání porušení pravidel o dopingů musí být vždy přizván zástupce Antidopingového výboru ČR.

4.3.3 V případě, že je proviněným nezletilý, je rovněž k jednání disciplinárního orgánu přizván jeho zákonný zástupce.

4.4 Z jednání disciplinárního orgánu se pořizuje zápis, který obsahuje všechny podstatné údaje o průběhu a závěrech disciplinárního řízení. Zápis podepisuje předseda příslušného disciplinárního orgánu (předseda Výboru sekce ČSPS, předseda Disciplinární komise ČSPS, předseda Výkonného výboru ČSPS).

4.5 Po dostatečném objasnění všech okolností přestupku rozhodne disciplinární orgán o uložení trestu nebo disciplinárního řízení zastaví v případě, že dospěje k závěru, že k provinění nedošlo. S ohledem na charakter provinění a osobu provinilce může orgán též od potrestání upustit.

4.5.1 Disciplinární orgán vyrozumí o svém rozhodnutí písemně provinilce, oddíl, jehož je členem a VV ČSPS. U disciplinárních provinění nezletilých sportovců vyrozumí též rodiče nebo zákonného zástupce. Pokud je trest uložen reprezentantům ČR kterékoliv věkové kategorie, oznámí výsledek disciplinárního řízení neprodleně příslušnému reprezentačnímu trenérovi. U napomenutí nebo důtky může být rozhodnutí sděleno ústně.

4.5.2 Rozhodnutí disciplinárního orgánu o potrestání musí obsahovat:

- datum sepsání rozhodnutí
- jméno, příjmení, datum narození a bydliště proviněného (u jednotlivce), název a adresu (u kolektivu)
- charakteristiku provinění, za které je trest uložen včetně uvedení důkazů
- přesný druh trestu a jednoznačný časový údaj o jeho trvání
- poučení o možnosti odvolání

4.6 Účinnost disciplinárního trestu začíná následujícím dnem po konečném rozhodnutí nejvyššího disciplinárního orgánu (Výkonného výboru ČSPS) nebo po uplynutí 15tídení lhůty k podání odvolání v případě rozhodnutí Výboru sekce ČSPS nebo Disciplinární komise ČSPS, pokud disciplinární orgán nestanoví jinak.

Článek 5

ZÁSADY PRO UKLÁDÁNÍ DISCIPLINÁRNÍHO TRESTU

5.1 Při rozhodnutí o disciplinárním trestu respektuje disciplinární orgán tyto zásady:

- za jedno provinění lze jednotlivci udělit pouze jeden trest
- projednává-li disciplinární orgán současně několik souběžných provinění provinilce, vysloví trest pouze za provinění nejzávažnější

- byl-li již provinilec uložen za disciplinární provinění příslušným disciplinárním orgánem trest, nelze za tentýž skutek vést další disciplinární řízení

5.2 Při ukládání trestu považují disciplinární orgány za polehčující okolnost zejména to, že provinilec:

- byl vyprovokován
- před proviněním se řádně choval
- nahradil dobrovolně škodu, kterou svým činem způsobil
- sám oznámil provinění, kterého se dopustil
- napomáhal k objasnění svého provinění

Článek 6 ODVOLÁNÍ

6.1 Proti rozhodnutí disciplinárního orgánu může provinilec podat odvolání, které však nemá odkladný účinek. Za jednotlivce nemůže podat odvolání nikdo jiný než on sám, u nezletilých jeho zákonný zástupce. V případě potrestání oddílu / klubu se může odvolat pouze výbor oddílu / klubu.

6.2 Odvolat se lze:

- proti rozhodnutí disciplinárního orgánu klubu / oddílu k Výboru sekce příslušného sportu, pokud stanovy TJ/SK nestanoví jinak
- proti rozhodnutí Výboru sekce příslušného sportu k Výkonnému výboru ČSPS
- proti rozhodnutí Disciplinární komise ČSPS k Výkonnému výboru ČSPS.

6.3 Odvolání podává potrestaný písemně do 15 dnů ode dne oznámení nebo doručení rozhodnutí disciplinárního orgánu.

6.3.1 Součástí odvolání je poplatek ve výši 300,-Kč, který musí být uhrazen na účet ČSPS. Doklad o zaplacení musí být přiložen k odvolání.

6.3.2 Odvolání se zasílá v opise disciplinárnímu orgánu, který rozhodoval o potrestání.

6.3.3 Po obdržení kopie odvolání zašle disciplinární orgán neprodleně všechny písemné podklady a své stanovisko nadřízenému odvolacímu orgánu.

6.4 Odvolací orgán projedná odvolání urychleně, nejdéle do 1 měsíce od doručení odvolání.

Potrestaný má právo se jednání odvolacího orgánu zúčastnit. Odvolací orgán je povinen potrestaného písemně informovat o termínu a místě projednání odvolání.

6.4.1 Odvolací orgán odvolání zamítne:

- je-li podáno opožděně
- je-li podáno osobou, která není k odvolání oprávněná
- bez prokázání o zaplacení odvolacího poplatku.

6.4.2 Odvolací orgán:

- potvrdí rozhodnutí, jestliže shledá, že rozhodnutí je odůvodněné a správné, odvolací poplatek nevrací
- zruší rozhodnutí, dojde-li k opačnému závěru a vrátí odvolací poplatek
- změní rozhodnutí, dojde-li k závěru, že měl být uložen jiný trest, odvolací poplatek nevrací.

6.5 Rozhodnutí Výkonného výboru ČSPS je konečné a nelze se proti němu v rámci ČSPS dále odvolat.

6.6 O odvolání proti rozhodnutím o porušení dopingových pravidel s konečnou platností rozhoduje Rozhodčí komise Českého olympijského výboru.

Článek 7 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

7.1 Mezi disciplinárními orgány a účastníky disciplinárního řízení se stanovuje způsob doručování písemností doporučeným dopisem, elektronickou poštou nebo osobním předáním, avšak vždy s

potvrzením jejich převzetí.

7.2 Poplatky a pokuty se hradí v hotovosti, poštovní poukázkou nebo bankovním převodem

7.3 Výklad tohoto disciplinárního řádu provádí Výkonný výbor ČSPS.

7.4 Tato směrnice byla schválena Výkonným výborem ČSPS dne 4. 4. 2017 a tímto dnem nabývá účinnosti.

7.5 Tímto dnem pozbývá platnosti Disciplinární řád ze dne 27. 5. 2008.

Mgr. Petr Ryška v.r.
předseda ČSPS

Mgr. Jan Novotný v.r.
generální sekretář ČSPS

Řízení ve věci porušení antidopingových předpisů

Abstrakt

Tato práce se zabývá řízením ve věci porušení antidopingových předpisů, které s novelizací Světového antidopingového kodexu v roce 2021 a s tím spojeným vydáním aktualizované Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice (dále jen „Směrnice“). Tyto předpisy jsou typické tím, že obsahují jak hmotněprávní, tak procesněprávní pravidla. Právě těmito procesními pravidly, podle nichž je v rámci řízení ve věci porušení antidopingových předpisů postupováno, se tato práce podrobněji zabývá. Jedná se o řízení sui generis obsahující prvky jak soukromého, tak veřejného práva.

Do konce roku 2020 byly základními jednotkami rozhodovací soustavy spolky, resp. disciplinární orgány národních sportovních federací. Následně došlo k přenesení pravomoci na Národní rozhodčí soud pro sport, jemuž byl v roce 2022 Antidopingovým výborem ČR svěřen celý proces rozhodování sporů v oblasti dopingu na území České republiky. Jedná se o hybridní orgán nacházející na hranici soukromého a veřejného práva, jehož legitimitu je nutné odvozovat z hierarchické struktury spolkové samosprávy v podobě vstupu jednotlivých členů do příslušných sportovních klubů a jejich následném sdružení ve sportovních federacích.

Jedním z cílů této práce je navrhnout východiska pro odstranění rozdílnosti vydávaných rozhodnutí, tak aby nedocházelo k nerovnému přístupu disciplinárních orgánů k provinivším se sportovcům. Možnými řešeními jsou začlenění právní pomoci do příslušných rozhodovacích orgánů, dodržování zásady stanovené § 13 občanského zákoníku v podobě předvídatelnosti rozhodnutí a v neposlední řadě též ustanovení rozhodovacího „superorgánu“, kterým se s účinností od 1. 9. 2022 stal právě Národní rozhodčí soud pro sport. Tento „superorgán“ disponuje profesionálními rozhodci s obligatorní znalostí sportovního práva s důrazem na antidopingovou problematiku, kteří jsou do této funkce nominováni příslušnými národními sportovními federacemi.

Tato práce zároveň poskytuje určitý návod – ať už pro provinivší se sportovce, případně jejich právní zástupce, či rozhodovací orgány – jak v případě řízení ve věci porušení antidopingových předpisů postupovat, resp. jakým způsobem vykládat zejména procesní ustanovení předmětné Směrnice. To vše je pak demonstrováno na konkrétním případě, který zohledňuje jak postup dle Směrnice účinné od roku 2015 do roku 2022, tak hypotetický postup podle Směrnice účinné od 1. 9. 2022.

Klíčová slova: antidopingové předpisy, řízení se sportovcem, Antidopingový výbor ČR, Český olympijský výbor, Arbitrážní soud pro sport (CAS), Národní rozhodčí soud pro sport, národní sportovní federace, Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice

The proceedings in case of violation of antidoping rules

Abstract

This paper deals with the proceedings, which are related to the amendment of the World Anti-Doping Code in 2021 and the related issuance of the updated Directive for the Control and Punishment of Doping in Sport in the Czech Republic (hereinafter referred to as the "Directive"), in the case of anti-doping rule violations. These rules are characterised by the fact that they contain both substantive and procedural provisions. It is these procedural provisions, which are adhered to in the proceedings in case of anti-doping rule violation, that this paper deals with in more detail. It is a *sui generis* procedure in its nature containing elements of both private and public law.

Until the end of 2020, the bodies of first instance of the decision-making system were the national sports federations, respectively their disciplinary bodies. Subsequently, the power in such cases was transferred to the National Court of Arbitration for Sport by the Czech Anti-Doping Committee in 2022 and thus ever since the entire process of adjudicating doping disputes in the Czech Republic is held by this newly created body. It is a hybrid body on the borderline between private and public law, whose legitimacy must be derived from the hierarchical structure of national federations in the form of individual members joining their respective sports clubs and their subsequent membership in sports federations.

One of the objectives of this paper is to suggest a framework for eliminating the disparity of the decisions issued, so that there is no unequal treatment of the disciplinary authorities towards the offending sportsmen. Possible solutions are *inter alia* the inclusion of legal aid in the relevant decision-making bodies; compliance with the principle set out in Section 13 of the Civil Code in the form of predictability of decisions and, last but not least, the provision of a decision-making "unifying body", which, with effect from 1 September 2022, became the National Court of Arbitration for Sport. This decision-making body consists of professional arbitrators with mandatory knowledge of sports law, with an emphasis on anti-doping disputes. The arbitrators are nominated by the respective national sports federations.

This work also provides some guidance – whether for the offending sportsmen, their legal representatives or decision-makers – on how to possibly proceed in anti-doping rule violation proceedings, or how to interpret the procedural provisions of the Directive in particular. All this is then demonstrated in a specific case which takes into account both the procedure under the Directive in force from 2015 to 2022 and the hypothetical procedure under the Directive in force from 1 September 2022.

Keywords: antidoping rules, proceedings with athlete, Czech Anti-Doping Committee, Czech Olympic Committee, Court of Arbitration for Sport (CAS), National Arbitration Court for Sport, national sport federation, Directive for the Control and Punishment of Doping in Sport in the Czech Republic